

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ
နှင့်
ဒေသအတွင်းမြန်မာနိုင်ငံ၏အခန်းကဏ္ဍ

**Political Situation Of Myanmar
And
Its Role In The Region**

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး လှမင်း
ခမ်မဟာဗျူဟာလေ့လာရေးရုံး
ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့်ဆက်စပ်နေသောနယ်နိမိတ်အတိုင်းအတာ

တရုတ်	-	၂၁၉၂	ကီလို	(၁၃၆၂	မိုင်)
အိန္ဒိယ	-	၁၃၃၁	ကီလို	(၈၂၇	မိုင်)
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	-	၂၅၆	ကီလို	(၁၅၇	မိုင်)
ထိုင်း	-	၂၀၉၆	ကီလို	(၁၃၀၂	မိုင်)
လာအို	-	၂၂၄	ကီလို	(၁၃၉	မိုင်)
ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း	-	၂၂၇၆	ကီလို	(၁၄၁၄	မိုင်)

မာတိကာ

- ၁။ ပထဝီအနေအထား
- ၂။ လူမျိုးနှင့် ဘာသာရေး
- ၃။ လွတ်လပ်ရေးမတိုင်မီကာလ
- ၄။ နိုင်ငံတော် ၏အမည်နာမနှင့် ပတ်သက်သည့် အရုတ်အထွေး-(မြန်မာသို့ မဟုတ် ဘားမား)
- ၅။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလ ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှု
- ၆။ မူးယစ်ဆေးဝါး ပြဿနာ
- ၇။ မူးယစ်ဆေးဝါး ပပျောက်ရေး ကြိုးပမ်းမှု
- ၈။ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးကို အလေးအနက်မထား ဟု မြန်မာ နိုင်ငံအားစွပ်စွဲခြင်း
- ၉။ ဒေသတွင်းရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးဈေးကွက်တွင် ဘိန်းဖြူအစားမက်သာဖက်တမင်း (Methamphetamine) စိတ်ကြွဆေးပြားများဝင်ရောက်လာခြင်း
- ၁၀။ ဦးခွန်သာသည် အဘယ်ကြောင့် ၎င်း၏မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်း ကို ရုတ်တရက်စွန့်လွှတ်ကာ မိမိ၏အဓိကရန်သူထံသို့ ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချ ရန်ရွေးချယ်ခဲ့ သနည်း
- ၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ
- ၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိကျသော ကြားနေမှု
- ၁၃။ နိုင်ငံတော် တာဝန်ကို တပ်မတော် အစိုးရတာဝန် ယူစဉ် ကာလအတွင်း ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု
- ၁၄။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအကျိုးစီးပွားကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အတွက် နိုင်ငံတကာ စည်းမျဉ်းများကျင့်သုံးခြင်း
- ၁၅။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ရေးဆွဲခြင်း
- ၁၆။ လူ့အခွင့်အရေး ပြဿနာများနှင့် ဒီမိုကရေစီ
- ၁၇။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ္ဘာ့အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ
- ၁၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဓမ္မလုပ်အားပေးမှု စနစ်ကျင့်သုံးသည် ဟူသော စွပ်စွဲချက်များ
- ၁၉။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေး အသင်းအပင်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကလေး သူငယ်များ၏ အခွင့်အရေး များကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း
- ၂၀။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘာသာရေး နှိပ်ကွပ်မှု ပြုလုပ်သည် ဟူသော စွပ်စွဲချက်
- ၂၁။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ကပျက်ကျခဲ့ ပြီးရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော လေယာဉ်နှင့် လေသူရဲများ၏ အကြွင်းအကျန် အပိုင်းအစများကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ကမ်းလှမ်းချက်ကို မသိကျိုးကျွံ ပြုခဲ့ခြင်း။
- ၂၂။ တရုတ်နိုင်ငံကို ဝိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့ရေး ဒေသပေါ်လစီတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အားနည်းသော ကွင်းဆက်ဖြစ်နေခြင်း (တစ်ခုတည်းသော မဟာ အင်အားကြီးနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို ခြိမ်းခြောက် နေပါသလော)
- ၂၃။ ဒေသအတွင်း စီးပွားရေး အင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ကြန်ကြာစေ့တစ်ရပ်
- ၂၄။ တဆင့် ပြီးတဆင့် ပြောင်းလဲနေသော မြန်မာနိုင်ငံ
- ၂၅။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (SLORC) ကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ (SPDC) အဖြစ်သို့ အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရသနည်း

**မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ
နှင့်
ဒေသအတွင်းမြန်မာနိုင်ငံ၏အခန်းကဏ္ဍ**

၁။ ပထဝီအနေအထား

မြန်မာနိုင်ငံသည် ပထဝီအနေအထားအရအရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် တည်ရှိပြီး နယ်နိမိတ် ချင်းဆက်စပ်နေသောနိုင်ငံများမှာ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့မြောက်ဘက်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ အရှေ့ဘက်တွင် လာအိုနိုင်ငံ၊ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အနောက်ဘက်တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် အနောက်မြောက်ဘက်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံများ ဖြစ်သည်။ မဟာဗျူဟာအနေအထားအရရှုမြင်ရပါမူ မြန်မာနိုင်ငံသည် တောင်အာရှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှအကြားတွင် တည်ရှိနေပြီး မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့မြောက်ဘက်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတည်ရှိပါသည်။ ပို၍စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသောအချက်မှာမူ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင်လူဦးရေ အများဆုံးရှိသော နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများကြားတွင် တည်ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံထက် အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ငါးဆမျှသေးငယ်သော်လည်း လူဦးရေအရသုံးဆမျှ ပိုမိုများပြားထူထပ်နေကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သည် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝမှု မရှိရုံမျှသာမက နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလိုပင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုးများနှင့် ရင်ဆိုင်ရစေမြဲဖြစ်ပါသည်။

၂။ လူမျိုးနှင့်ဘာသာရေး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိကတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကြီး (၈)မျိုးရှိ၍ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးငယ်စု (၁၃၅)မျိုးခန့် ရှိပါသည်။ အဓိကလူမျိုးစုကြီးများမှာ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းတို့ရှိသည့်အနက် ဗမာသည် အများဆုံးသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုကြီးဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေတစ်ရပ်လုံး၏ ၇၀% ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဘာသာရေး ယုံကြည်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်နိုင်ငံလုံးလူဦးရေ၏ ၈၉.၂% သည်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်၍ ခရစ်ယာန်၊ အစ္စလာမ်၊ ဟိန္ဒူ၊ ရဟုဒီယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုများအပြင် နတ်ကိုးကွယ်မှုလည်း ရှိရာမိမိတို့ ယုံကြည်ရာအလိုက် ကိုးကွယ်ကြကြောင်းတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

၃။ လွတ်လပ်ရေးမတိုင်မီကာလ

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး ကနဦးကာလမှပင်စတင်၍ မြန်မာတိုင်းရင်းသားများအကြားတွင် အယူအဆနှင့် အမြင်ကွဲလွဲမှုများကြောင့် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုများ ဖြစ်ပွားရန် အခြေအနေများစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုများ သည် မြန်မာနိုင်ငံကိုမတရားသိမ်းပိုက်ခဲ့သော ဗြိတိသျှကိုလိုနီများက နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်

အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ကာအောင်မြင်စွာဖြင့်အချင်းချင်းကိုသွေးခွဲ၍အိမ်ကြက်ချင်းအိုးမဲသုတ်၍ ခွပ်တတ်လာအောင်ဖန်တီးခဲ့သည့်စနစ်ဆိုးကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ သဘောထားကွဲလွဲသော အတွေးအခေါ်များနှင့်အကြံအစည် အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့်လွတ်လပ်ရေး မရမီအချိန်ကတည်းကပင်နိုင်ငံ၏စည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့်သွေးစည်းခိုင်မာမှုတို့မှာတစ်စစ ပြိုကွဲခဲ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ၎င်း၏ ဝန်ကြီး အဖွဲ့ဝင်များသည် ကိုလိုနီအစိုးရ၏ပူးပေါင်း ကြံစည်မှုဖြင့် ၁၉၄၇ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၉)ရက်နေ့တွင်လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရသည့်ဖြစ်ရပ်သည်မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်းတွင် အကြီးမားဆုံး သော ထိခိုက်နစ်နာမှုတစ်ရပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ တွင်လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့ချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံကို ဦးဆောင် ပဲ့ကိုင်နိုင်မည့် ခေါင်းဆောင်မရှိဟု ဆိုရလောက်သည့် အခြေအနေကိုပင်ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် (၁၉) ရာစုနှစ် အတွင်း၌ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်ဘိန်းကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု တိုးမြှင့်ရေး ကိုရည်ရွယ်လျက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင်ဘိန်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုကို အဓမ္မစတင် သွတ်သွင်းစေ ခိုင်းခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ အဆိုပါလုပ်ရပ်များ၏အကျိုးဆက် ပြဿနာများကို မြန်မာနိုင်ငံက အမွေဆိုးအဖြစ်ဆက်ခံလာခဲ့ရပြီး ယနေ့ထက်တိုင်အမြစ်တွယ် ဒုက္ခပေးနေ သည့်ကြီးမားသော အမျိုးသားရေး ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ်တည်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

၄။ နိုင်ငံတော်၏အမည်နာမနှင့်ပတ်သက်သည့်အရှုပ်အထွေး- (မြန်မာ သို့မဟုတ် ဘားမား)

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ တရားဝင်အမည်နာမကို အသိအမှတ်ပြုခေါ်ဆိုရန် ငြင်းဆန် ခြင်းကို အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် မပြောပလောက်သည့် အရေးကိစ္စဟု ယူဆကြမည်ဖြစ်သော် လည်းမြန်မာလူမျိုးအများစုအဖို့မိမိနိုင်ငံ၏ မူရင်းအမည်ကို အသိအမှတ်မပြုခြင်းမှာမူ ခံပြင်းလှ သည့်ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိနိုင်ငံကိုရှေးအမည်ရင်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြုရေးကို အရေးထား လေးစားရမည်ဖြစ်သည်။သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိနိုင်ငံရေးသမားအနည်းစုတစ်စုကမူ ၎င်း တို့၏နိုင်ငံရေးအကျိုးကိုသာမျှော်မှန်း၍ဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရကပေးခဲ့သည့် ဘားမား Burma ဟူသောအမည်ကိုဆက်လက် အသုံးပြုလိုကြသည်။

စင်စစ်တွင်“ မြန်မာ” ဟူသောအမည်နာမနှင့် မြို့တော် “ရန်ကုန်” ဟူသော အမည်နာမ တို့မှာ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ကတီထွင်သတ်မှတ်ပေးခဲ့သော အမည်နာမများ မဟုတ်ဘဲဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရကBurma နှင့် Rangoon ဟုပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲသည့်ကာလမတိုင်မီက မူရင်းအမည်နာမများသာလျှင်ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းသည်မှာယခင်ယခင်က မြန်မာနိုင်ငံကို စီမံအုပ်ချုပ်ခဲ့သည့် မြန်မာအစိုးရ အဆက်ဆက် က မူရင်းအမည်များကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် သုံးစွဲခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့အစိုးရကမူ ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ရပ်ဖြင့် ဤရှေးမူရင်း အမည်နာမများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ကိုလိုနီတို့ စိုးမိုးခဲ့သော အတိတ်ကာလမှ လုံးဝလွတ်မြောက်ခဲ့ပြီဟူသောခံစားမှု ရရှိစေရန်

နှင့်ယခင်ကအစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားခဲ့သည့် ဤနိုင်ငံတွင် ယခုအချိန်အခါတွင် ရရှိလာသော အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ကို ဖော်ကျူးကာ “ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ” တည်းဟူသော အောင်လံကိုလွှင့်ထူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိကတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု (၈)မျိုးအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်း (၁၃၅) မျိုးတို့စုစည်း နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။အဆိုပါတိုင်းရင်းသား လူမျိုးကြီး(၈)မျိုးအနက် ဗမာလူမျိုးသည် လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ၏ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းသည် ဗမာလူမျိုးများဖြစ်သည့်အချက်ကြောင့်ပင် ဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရက မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သည့် ၁၈၀၀ ပြည့်နှောင်းပိုင်းကာလတွင်နိုင်ငံကို Burma ၊ လူမျိုးကို Burman ဟု အင်္ဂလိပ်အသုံးအနှုန်းအတိုင်းသတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့သိမ်းပိုက်ခဲ့သော နိုင်ငံ၏အများဆုံးသော လူမျိုးစုကြီးဖြစ်သည့် ဗမာကိုအခြေခံ၍ ကင်ပွန်းတပ်သုံးနှုန်း ခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ပုဂံဒေသရှိ ဂူဘုရားတစ်ခုတွင် အေဒီ ၁၁၉၀ နှင့်ညီမျှသော မြန်မာသက္ကရာဇ်ဖြင့်ကမ္ဘာ့ထိုးထားသော ကျောက်စာတစ်ချပ်တွင် “မြန်မာ”ဟူသော စာလုံးကိုပထမဦးဆုံးအကြိမ်တွေ့ရှိရပြီး ထို့နောက်ပိုင်းကာလအဆက်ဆက် မှာလည်း “ဗမာ” ဟူသောအမည်ကိုသုံးစွဲခဲ့ခြင်း လုံးဝမတွေ့ရပါ။ (၁၈) ရာစုမှ (၁၉) ရာစု ကုန်းဘောင်ခေတ်သို့ ရောက်မှ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများနှင့် အဆောက်အအုံများတွင်သာ ဗမာ ဟူသော စာလုံးကို ပထမဦးဆုံးတွေ့ရှိရသည်။ အခြား စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသော အထောက် အထားနောက်တစ်ချက်မှာတရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ရှေးအတီတေကပင် တရုတ်ဘာသာ ဖြင့် “ မြန်တင်”ဟုခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရက မှည့်ခေါ်သည့် အမည်ကိုကိုးကား၍ ဗမာ-တင် သို့မဟုတ် ဗာ-တင်ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ ခြင်းလုံးဝမရှိခဲ့ပေ။

လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်က နိုင်ငံခြားသတင်းဌာနများမှ သတင်းထောက် များနှင့် လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ (ယခင်တောတွင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ)နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းပွဲတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ရာ တွင်သတင်းထောက်များက ဤအမည်ပြောင်းခြင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များက ဤသို့နိုင်ငံ၏အမည်ကို “မြန်မာ” ဟုပြောင်းလဲခေါ်ဆိုလိုက်ခြင်းကိုနှစ်သက်ထောက်ခံကြောင်း၊အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့ လူမျိုးစုငယ်များကိုအသိအမှတ်မပြုဟု မခံစားရတော့ဘဲတန်းတူရည်တူ မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်ခံလိုက်သည်ဟုခံယူကြကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ကြပါသည်။ သို့ပါသော်လည်းအစိုးရကို ဆန့်ကျင်ဆဲလူမျိုးစုအဖွဲ့ အချို့ကမူတစ်မျိုးတစ်ဖုံပြောမည်မှာ သေချာပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဝင်မူရင်းအမည်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် ငြင်းဆန်နေသောနိုင်ငံရေးပါတီဘက်ကရပ်တည်နေသည့်အတွက် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုပါတီ (အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်)က အမည်ပြောင်းသည့်ကိစ္စသည် ဦးစား ပေးရမည့် ကိစ္စမဟုတ်၊ ဆန္ဒမဲဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟုပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိမည်သည့်

နိုင်ငံတွင်မဆိုအမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးသည် အမြဲတမ်းထိပ်တန်းဦးစားပေးမှ တစ်ရပ်ဖြစ်သည့်ပြင် ဖြစ်လည်းဖြစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ဆန့်ကျင်ပြောဆို နေခြင်းမှာအထူးအံ့ဩစရာကောင်းလှပါသည်။ လက်တွေ့ ပြောကြစတမ်းဆို လျှင် ဗြိတိသျှကိုလိုနီအစိုးရသည် Burma ဟု ဤနိုင်ငံ၏ အမည်ကို ပြောင်းလဲခေါ်စဉ်က မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သလားဟု မေးရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ခုသေချာသည်မှာအကယ်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သာမြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး မရမီ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် လုပ်ကြံခြင်း မခံခဲ့ရလျှင် ထိုစဉ်ကအမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များ အနေဖြင့် မူရင်းအမည်ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် Burma ဟူသောအခေါ်အဝေါ်သည်အသံထွက်မှားရုံမျှမက အမျိုးသား ရေးနှင့်သမိုင်းရေးရာရှုထောင့်များမှ ကြည့်လျှင်လည်း ချွတ်ချော် မှားယွင်းနေပေသည်။

မည်သို့ဆိုစေ၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းကြီးက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမည်မှန်ကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမည်ကို ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက ကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ လက်ခံကြရမည့် တာဝန်ရှိပါသည်။ အကယ်၍ အခြေအနေက ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခုဝေဖန်ပြောဆိုနေသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ကပင်လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သောနိုင်ငံများကို ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမလိုက်နာဟု အကြောင်းပြအပြစ်တင်ကာ ထိုလက်မခံသည့် နိုင်ငံများအပေါ် ကုန်သွယ်မှုပိတ်ဆို့ခြင်းများနှင့် အတင်းအဓမ္မ ဝိုင်းပယ်ခြင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် အရေးယူပေးရန် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေး ကောင်စီကို တိုက်တွန်းကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှု

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ လက်ဝယ်မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေး ပြန်လည်ရရှိလာသည့်အချိန် ကာလတွင်မြန်မာနိုင်ငံ၌ အရပ်သားအစိုးရ တစ်နည်းဆိုသော် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီအစိုးရက တိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအာဏာရပါတီသည် ပါတီတွင်းပဋိပက္ခများရှိခဲ့ သည့်အပြင် ထိုအချိန်ကအခြားအတိုက်အခံ ပါတီနှစ်ခု နှင့်လည်း အကြိတ်အနယ် အားပြိုင်လွန် ဆွဲနေရသည်ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်အရေးထက် မိမိပါတီအရေးနှင့် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲ တွင်မိမိ ပါတီ ပြန်လည်အရွေးခံရရေးတို့ကိုသာ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုပစ်ပယ်ခဲ့ပြီး အစွန်းရောက်လုပ်ရပ်အချို့ကိုပင် ပြောင်ပြောင် တင်းတင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပမာတစ်ရပ်အနေဖြင့်ပြရလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကို နိုင်ငံတော် ဘာသာအဖြစ် ကြေညာခဲ့ခြင်း မျိုးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ အနက် ၈၀% ကျော်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြ၍ ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိမဲအများဆုံး ရရှိရေးအတွက်ဘာသာရေးကိုခုတ်လှုပ်ခဲ့သော ဆောင်ရွက်ချက်သည် အခြားဘာသာများ အပေါ် ကိုးကွယ်ယုံကြည်သည့် လူမျိုးစုများကို မကျေမနပ်မှုများဖြစ်စေခဲ့ပြီး ပြည်တွင်း လက်နက်ကိုင် သောင်းကျန်းမှုကိုတစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြန့်ပွားစေခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။ ထိုအချိန်က အစိုးရ၏ လုပ်ရပ်များသည်မှားယွင်းနေကြောင်း သိသာထင်ရှားလှသော်လည်းထိုစဉ်က တပ်မတော်သည် ပြောဆိုနိုင်ခွင့် လည်းမရှိ ၊ရွေးစရာလမ်းလည်းမရှိ၍ အမိန့်ကို နာခံကာ ထိုအစိုးရကဖန်တီးခဲ့

သည့် ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ(၄၅)နှစ်ကြာညောင်းခဲ့ပါသည်။

၆။ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာ

ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုအထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ခဲ့သည့်၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် တိုင်းပြည်၏ နယ်မြေ ၇၅% သည် လက်နက်ကိုင် သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့အသီးသီး၏ လက်ဝယ်တွင်ရောက်ရှိ နေပါသည်။ မန္တလေးမြို့တစ်ခြမ်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့အစွန်အဖျားကိုပင် သောင်းကျန်းသူများက သိမ်းပိုက်ထိန်းချုပ်ထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် အနောက်အုပ်စုက မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကို သရော် လှောင်ပြောင်၍ ရန်ကုန်အစိုးရဟုထိုအချိန်က ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအပြင်သောင်းကျန်းမှု ကိုနှိမ်နင်းရန် အရေးတကြီးလိုအပ်သည့် လက်နက်ခဲယမ်းကိုလည်း အစိုးရကို ရောင်းရန် ထိုအနောက်အုပ်စုက ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ပြည်သူနှင့် လက်တွဲကာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကို တိုက်ခိုက်တွန်းလှန်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် မိမိတို့ ဘက်မှ အပေါ်စီးရခဲ့ပါသည်။တစ်ဖန်ကံမကောင်းအကြောင်းမလှဘဲ၊ ၁၉၅၀ခုနှစ်တွင်မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းနယ်စပ်ဒေသများတွင် ပြည်ပကျူးကျော်မှုကို ခံခဲ့ရပြန်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း ယူနန်ပြည်နယ်မှ တရုတ်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်က တိုက်ထုတ်လိုက်သည့် ကွန်မင်တန် (KMT) တပ်များသည် မြန်မာ့နယ်မြေအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခိုလှုံကာ တပ်စခန်းများ ချခဲ့ကြလေသည်။ အနောက်အင်အားကြီးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက အာရှတိုက်အတွင်း ကွန်မြူနစ်ဝါဒပြန့်ပွားမှု တားဆီးရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကွန်မင်တန် တပ်များ၏ လှုပ်ရှားမှုများကိုအားပေးအားမြှောက်ပြုပြီး လက်နက်အင်အား၊ ငွေအင်အား ဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးချိန်ကာလမှစ၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ၏ဗဟိုထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ Central Intelligence Agency (CIA) သည် ၎င်းတို့လုပ်ငန်း များအပြင်မဟာမိတ် ဖြစ်သော (KMT)များလှုပ်ရှားနိုင်ရန်အတွက်ဒေသတွင် ဘိန်းထုတ်လုပ်မှု ကိုအားပေးခဲ့ပြန်ပါသည်။တဖန်(KMT) မဟာမိတ်များကိုသာမက မြန်မာတိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကိုပါ လက်နက်အမြောက်အမြားဝယ်ယူနိုင်ရန် ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု မှရရှိသော အမြတ်အစွန်းများမှငွေကြေးထောက်ပံ့ခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။ ဤကာလ အတွင်းမှာပင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော အမေရိကန် သံအမတ်နှစ်ဦး ဖြစ်သည့် William J. Sebold နှင့် David Mc Key တို့သည် ဤ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်သည့် နယ်မြေအတွင်း မိမိတို့အစိုးရ ၏ လုပ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့အား အသိမပေးခြင်းကို ကန့်ကွက်သည့်အနေဖြင့်ရာထူးမှ အသီးသီးနုတ်ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤလုပ်ရပ်များသည် မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းနှင့်အရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင်ယခုမျက်မှောက်ကာလ၌ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ နေရသည့်ဘိန်းထုတ်လုပ်မှု ပြဿနာများကို ထိုအတိတ်ကာလကပင်မျိုးစေ့ချပေး ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားနေပါသည်။ ၁၉၆၀ခုနှစ်များ အစောပိုင်းတွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် KMTတပ်များကို လေကြောင်းမှတရားဝင်ပြန်လည် ခေါ်ထုတ်သွားခဲ့ကြသည့် နောက်ပိုင်းကာလ တွင်ပင် KMT တပ်မနှစ်ခု၏လက်ကျန်တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်း နှင့်အရှေ့ပိုင်းနယ်စပ်များတွင် လွန်ခဲ့သည့်(၄)နှစ်နီးပါးကဘိန်းဘုရင်ခွန်ဆာ လက်နက်ချခဲ့သည့်

၁၉၉၆ ခုနှစ် အချိန်အထိ မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းများ တွင်ပါဝင်လှုပ်ရှားလုပ်ကိုင် လျက်ရှိနေ ပါသည်။ အခြား စိတ်ဝင်စားဖွယ်အချက်တစ်ရပ်မှာ ထိုKMTတို့သည် ရွှေကြိတ်နယ်မြေနှင့် မြန်မာ-ယူနန်နယ်စပ်ဒေသတွင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကိုသာမက ဘိန်းဖြူချက်လုပ်မှုကိုပါ စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်ပြင် ဒေသတွင်းဘိန်းဖြူဈေးကွက်များကိုလည်းဖန်တီးဖော်ဆောင် ပေးခဲ့ပါသည်။

၇။ မူးယစ်ဆေးဝါးပျောက်ရေးကြိုးပမ်းမှု

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှစ၍ အမေရိကန်အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းကာ မူးယစ် ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေး စစ်ဆင်ရေးများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ထိုကြိုးပမ်းမှုများကို အမေရိကန် အစိုးရကအထူးပင်ချီးကျူးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ၁၄ နှစ် တာကာလတွင်အမေရိကန်အစိုးရသည် အဓိကအားဖြင့်မြန်မာအရာရှိများကို လေ့ကျင့်ပေးရေး နှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်မှုစစ်ဆင်ရေးအတွက်လိုအပ်သည့် ကိရိယာများ၊ စက်အပို ပစ္စည်း များဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် တန်ဖိုးငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၈ သန်းထိပံ့ပိုးကူညီခဲ့ပါသည်။ ဤကာလအတွင်းမူးယစ်ဆေးဝါးပျောက်ရေးကြိုးပမ်းသည့်တိုက်ပွဲများတွင် မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ အရာရှိစစ်သည်၉၂ဦးကျဆုံးခဲ့၍၅၁၂ဦးအပြင်းအထန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်လေကြောင်း မှဘိန်းပင်များ ကိုဆေးဖြန်းတိုက်ဖျက်သည့် ကောင်းကင်ဆေးဖြန်း စစ်ဆင်ရေးတွင် လည်း လေယာဉ်တစ်စီးနှင့် လေသူရဲတစ်ဦး ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေးအဖွဲ့ (U.S. Drug Enforcement Agency) ၏ အတည်ပြုတွက်ချက်မှုများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးပမ်းမှုများသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ(၁၉)ဘီလီယံမျှတန်ဖိုးရှိသော ဘိန်းဖြူများကိုအနောက်တိုင်းနိုင်ငံများ၊အထူးသဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ လမ်းများပေါ်သို့ မရောက်ရှိစေရန် တားဆီးနိုင်ခဲ့ကြောင်းသိရှိရပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံအား ပံ့ပိုးကူညီမှုအလုံးစုံကို ဖြတ်တောက်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၆ခုနှစ် အထိ ပြင်ပကူညီထောက်ပံ့မှု မယ်မယ်ရရ မရခဲ့သော်လည်းမြန်မာနိုင်ငံသည်အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄၅) ဘီလီယံတန်ဖိုးရှိသောဘိန်းဖြူများကို အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ လမ်းမပေါ်များသို့ မရောက်ရှိစေရန်တားဆီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြန်မာ့တပ်မတော်မှ အရာရှိ စစ်သည်များသည် ရွှေကြိတ်နယ်မြေရှိ ဦးခွန်သာ၏မူးယစ်ဆေးဝါး တပ်ဖွဲ့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ကိုလည်း ခြွင်းချက်မရှိလက်နက်ချရန်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေအပျောက် နှင့်ထိခိုက် ဒဏ်ရာရမှုများကို ကြည့်မည်ဆိုပါက တပ်မတော်သား စုစုပေါင်း အရာရှိနှင့်စစ်သည် (၇၆၆) ဦးတိုက်ပွဲတွင်ကျဆုံး၍ (၂၃၀၀) ဦးခန့်ပြင်းထန်စွာဒဏ်ရာရ ခဲ့သည့်အပြင် တန်ဖိုးကြီးမားသည့်ပစ္စည်းအမြောက်အမြားလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို အမေရိကန် နိုင်ငံနှင့်အနောက်အုပ်စု သည် အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်အားပေးခြင်း တို့ကိုငြင်းကွယ် ခဲ့ရုံ သာမက မူးယစ်ဆေးဝါးတပ်ဖွဲ့ များနှင့် တိုက်ပွဲဝင်ရာတွင် လိုအပ်သည့်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ဝယ်ယူခြင်းကိုပင် ကုန်သွယ်မှု ပိတ်ဆို့ခြင်းဖြင့်အနှောင့်အယှက်အဟန့်အတားများဖန်တီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မူးယစ် ဆေးဝါး

ကုန်သွယ်သည့်တပ်ဖွဲ့များသည် အစိုးရတပ်များကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ခေတ်မီလက်နက်များအသုံးပြုနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိခဲ့ကြပြီး အစိုးရတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ကြီးမားသော အသေအပျောက်များ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုများ ကိုဖြစ်စေခဲ့သော်လည်း အစိုးရတပ်များအနေဖြင့်မူ အရည်အသွေးနိမ့်သော တိုက်ပွဲဝင်လက်နက်မျိုးကိုသာ အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ၎င်း၏ အနောက်နိုင်ငံမဟာမိတ်များသည်မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးကူညီရန် ငြင်းပယ်ရုံမျှမက ၎င်းတို့၏လက်နက်ဝယ်ယူမှုပိတ်ဆို့ရေးလုပ်ရပ်ဖြင့် တပ်မတော်၏ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်မှုများကိုအရှိန်အဟုန်ဖြင့်မဆောင်ရွက်နိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံကိုဟန့်တားခဲ့သည်။

၈။ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးကိုအလေးအနက်မထား ဟု မြန်မာနိုင်ငံအားစွပ်စွဲခြင်း

ဘိန်းဘုရင်ဦးခွန်ဆာ၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို သဘာဝအတားအဆီးများအပြင် အနောက်နိုင်ငံများမှ တမင်ဖန်တီးသည့် လူလုပ်အတားအဆီးအခက်အခဲများကြားမှပင် မြန်မာနိုင်ငံသည် မိမိ၏ ရှိသမျှပြည်တွင်းအင်အားဖြင့် ချိုးနှိမ်တိုက်ဖျက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့်တကွ မြန်မာနိုင်ငံ၌လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာတပ်ဖွဲ့ဝင်တို့သည်အသက်၊သွေး၊ ချွေးနှင့်မျက်ရည်ကိုရင်း၍စွန့်လွှတ်စွန့်စားမှုများစွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းအပေါ်ကမ္ဘာနိုင်ငံ အသီးသီးက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးပမ်းမှုနှင့်အောင်မြင်မှုကို များစွာချီးကျူးခဲ့ကြသည်။ ဦးခွန်ဆာ၏ ခြွင်းချက်မရှိလက်နက်ချမှုနှင့် ၎င်း၏ မွန်ထိုင်းတပ်(Mong Tai Army -MTA) ကိုအောင်မြင်စွာ ဖျက်သိမ်းနိုင်၍ ဦးခွန်ဆာကိုယ်တိုင်ကိုပင် အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှု (သို့မဟုတ်) ကြီးကြပ်မှု၏အောက်တွင် ထားရှိနိုင်ခဲ့သော်လည်း အနောက်နိုင်ငံများ ၊ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတို့က ဦးခွန်ဆာကို အမေရိကန်နိုင်ငံလက်ဝယ်သို့ ဥပဒေအရလွှဲပြောင်းမပေးခြင်း၊ ဦးခွန်ဆာနှင့်အတူ အခြားတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များကို ဥပဒေနှင့်အညီတရားစွဲဆိုအရေးယူခြင်း မပြုသည်ကို ထောက်ပြကာ မြန်မာနိုင်ငံသည် မူးယစ် ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးကို အလေးအနက် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟုဆက်လက်၍ စွပ်စွဲပြောဆိုကြပြန်သည်။ ဤနေရာတွင် အလားတူ ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ အမေရိကန်နိုင်ငံက ကိုင်တွယ်ကျင့်သုံးသည့်နည်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံက ကျင့်သုံးသည့်နည်းတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါကစိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ပနားမား ခေါင်းဆောင်နော်ရီအေးဂါး (Noriega)နှင့်ကိုလံဘီယာ မူးယစ်ဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်အက်စ်ကိုးဘား(Escobal) တို့ကို မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်မှုဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်တရားစွဲဆိုခဲ့ခြင်းမှာအမေရိကန်အစိုးရအတွက် ကျော်ကြားမှုနှင့်နာမည်ကောင်းရရှိစေသော နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်ဖန်ပြုမှုတစ်ရပ်အနေဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်အဓိကကျသည့်မေးခွန်းတစ်ရပ်ကို ဤနေရာတွင် မေးမြန်းသင့်ပါသည်။ဤသို့လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် “ သက်ဆိုင်ရာ ထိုနိုင်ငံများမှ အမေရိကန်နိုင်ငံသို့စီးဝင်လျက်ရှိသော မူးယစ်ဆေးဝါးများ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ပါသလား (သို့မဟုတ်) လျော့နည်း သွားခဲ့ပါသလား” ဟူသည့် မေးခွန်းပင်ဖြစ်သည်။ အဖြေမှာရှင်းလှပါသည်။

မလျော့သည့်အပြင် ပို၍ပင်တိုးလာကြောင်းတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဦးခွန်ဆာ ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချ ပြီးသည့်နောက် မြန်မာနိုင်ငံ ကအသုံးပြုခဲ့သော နည်းမှာ ၎င်း၏တပ်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ဦးခွန်ဆာနှင့် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကို အစိုးရထိန်းချုပ်မှုနှင့် ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် ထားရှိနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏တပ်ဖွဲ့ဝင်များကိုမိမိတို့ရပ်ရွာအသီးသီးသို့ ပြန်လည်စေလွှတ်၍ သာမန် ပြည်သူများအဖြစ်နေထိုင်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုဆောင်ရွက်ပေး နိုင်ခဲ့ပါသည်။ခေါင်းဆောင် ပိုင်းကိုလည်းတရားဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြင့်ဘဝသစ် ထူထောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ငွေကြေးနှင့် အခြားထောက်ပံ့မှုများဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ထိုခေါင်းဆောင်များသည် နိုင်ငံခြားတွင်ပိုင်ဆိုင်မှုများရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။သို့ရာတွင် မည်သည့်နိုင်ငံကမှ ထိုသတင်းမျိုး ပေးမလာသည့်အတွက်ကြောင့် ထိုခေါင်းဆောင်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကပဲမဖြစ်မနေ တာဝန်ယူ၍ဥပဒေနှင့်ညီသောဘဝသစ်ထူထောင်ပေးကာအများပြည်သူများနှင့်တစ်ပြေးညီ ဝင်ဆံ့လာစေရန်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။ဤနည်းသည်လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းအရ အစိုးရအတွက်နာမည်ကောင်းရစေသော ဝါဒဖြန့်ချိရေးလုပ်ရပ်မဟုတ်သလိုထင်ပေါ်ကျော်ကြား မှု လည်းရရှိခြင်းမရှိပါ။သို့သော်လည်းပြဿနာဖြေရှင်းရေးအတွက်အမှန်တကယ်ပင် လက်တွေ့ကျသည့်နည်းလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ်သက်သေပြခဲ့ပေသည်။ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့၏ မြေပြင်စာရင်း ဇယားကောက်ယူတွက်ချက်မှုအရ ပြောရလျှင်ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု မှာသိသိသာသာ လျော့ကျသွား ကြောင်းတွေ့ရှိရသော်လည်းအနောက်နိုင်ငံများ ၏အစီရင်ခံစာ များကမူထိုသို့ မဟုတ်ဘဲပြောင်းပြန်ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

သို့သော်မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်စိတ်ရင်းစေတနာအမှန်ဖြင့်ဆန္ဒပြုလိုသည်မှာ ဤမူးယစ် ဆေးဝါးဘေးအန္တရာယ်ဆိုးရွားစွာကျရောက်ခံစားနေရသည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အခြားနိုင်ငံများကို အပြစ်တင်လက်ညှိုးထိုးစွပ်စွဲနေမည့်အစား ဤပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် လက်တွေ့ကျပြီး အမှန်တကယ်ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများ ကိုရှာဖွေရန်ပင်ဖြစ်သည်။အမေရိကန်တို့ကိုယ်တိုင် ငြင်းချက်ထုတ်မရလောက်အောင် အောင်မြင်မှုမရခဲ့သောနည်းလမ်းများကို အခြားသူများအပေါ်လက်ခံ ကျင့်သုံးရန် ဖိအားပေးခြင်း သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးကိုမည်သို့မျှအထောက်အကူ ပေး နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။တရားမဝင်မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်သောအတိတ်ဖိစီးမှုဖြစ်ရပ်များ အပြင်ထိပ်သီးအင်အားကြီး နိုင်ငံများ၏မဆင်မခြင်လုပ်ရပ်များကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်၍ ဓားစာခံဖြစ်ခဲ့ရသည့်မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သောဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံငယ်တစ်ခုကို အဆက်မပြတ်အပြစ်တင်နေခြင်းသက်သက်သည် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တိုက်ဖျက်ရေး အတွက်မည်သို့မျှ အကျိုးရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက် ရေးလုပ်ရပ်များနှင့် ဘိန်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရာနိုင်ငံများ၏ ကြိုးပမ်းမှုများကို အမေရိကန်အစိုးရ အနေဖြင့် အကြောင်းမဲ့ သက်သက်အသိအမှတ်မပြုဘဲနေခြင်းအပြင် မူးယစ်ဆေးဝါးဝယ်လိုအား သို့မဟုတ်သုံးစွဲလိုအားကိုရပ်တန့်သွားအောင် သို့တည်းမဟုတ်အနည်းဆုံးလျော့နည်းအောင် ထိန်းချုပ်ပေးလိုသည့်စိတ်ဆန္ဒမရှိခြင်းသည် လုံးဝလက်တွေ့မကျသည့်အပြင်မိုက်မဲလွန်းရာ

ကျသည့်ဟုပင်မှတ်ချက်ချရပါမည်။

၉။ ဒေသတွင်းရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးဈေးကွက်တွင် ဘိန်းဖြူအစားမက်သာဖက်တင်း (Methamphetamine) စိတ်ကြွဆေးပြားများဝင်ရောက်လာခြင်း

ဦးခွန်ဆာသည် မြန်မာအစိုးရထံတွင် လက်နက်ချပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ရွှေကြိတ်နယ်မြေနှင့် ဒေသအတွင်းရှိ အနာဂတ် မူးယစ်ဆေးဝါး ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထင်ကြေးများ၊ ဟောကိန်းများနှင့် အယူအဆ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ အကောင်းမြင်ဝါဒီများအဖို့ အနာဂတ်အလားအလာသည် အလွန်အားတက်ဖွယ်ရာဖြစ်ပြီး တစ်ခြားသူများကမူ စောင့်ကြည့်ရန် လိုပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာအစိုးရ၏ အမြင်ကို သိလိုကြသဖြင့် ဘက်စုံထောင့်စုံက ချဉ်းကပ်ခဲ့ကြသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း လက်တွေ့ကျကျ၊ ယုတ္တိဗေဒကျကျ ရှုထောင့်မှပြန်လည်တုံ့ပြန်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

မြန်မာအစိုးရသည် ဦးခွန်ဆာ၏ ခြွင်းချက်မရှိလက်နက်ချမှုကို လှိုက်လှဲပျူငှာစွာလက်ခံကြိုဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး(ဘိန်းဖြူ) ထုတ်လုပ်နေခြင်းကိုမူ လုံးဝပပျောက်သွားသည်အထိ အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်အခိုင်အမာသံန္နိဋ္ဌာန်ချထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း မိမိတို့ဆိုင်ရာအသီးသီးထမ်းရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒမရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏အားသွန်ခွန်စိုက်ပျိုးမှုမူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများမှာ အရာမထင်သည့်ပြင် လျော်ကန်မှုလည်း ရှိမည်မဟုတ်ဟု နိုင်ငံတော်အစိုးရကယုံကြည်ထားသည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးမားဆုံးသော ဘိန်းဖြူဈေးကွက်ကြီး နှစ်ခုဖြစ်သည့် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် အင်္ဂလန်တို့က အခြားနိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပူးပေါင်းကာ မိမိတို့အပိုင်းမှ အထူးတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို အားကြီးမာန်တက် ထမ်းရွက်ရန် ငြင်းဆိုနေခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့နိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ကြီးမားလှသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးဈေးကွက်ကြီးများသည် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ အများအပြား၏ ကမ္ဘာမူးယစ်ဆေးဝါးကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ရှင်သန်လာရန် မီးလောင်ရာ လေပင့်သလို ဖြစ်နေပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေဆိုးများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် မိမိကဲ့သို့ မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကို တိုက်ဖျက်ရန် တန်းတူသံန္နိဋ္ဌာန်ချထားသော နိုင်ငံအချို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များကို တာဝန်သိသဖြင့် တက်ကြွစွာ ထမ်းရွက်ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်တိုက်ဖျက်ရေးတိုက်ပွဲကို တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ လူသားအားလုံးအတွက် ဆက်လက် ဆင်နွှဲသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အနည်းဆုံး အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံသားများကို မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသော(သို့မဟုတ်) မူးယစ်ဆေးဝါးဝယ်လိုအားကောင်းသည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု သို့မဟုတ် စိတ်ပါဝင်စားမှုနှင့် စိတ်ဆန္ဒကင်းမဲ့ခြင်း တို့ကြောင့်

လေးလေးနက်နက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေသောနိုင်ငံများ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးပျောက်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်မှာ အပြည့်အဝအောင်မြင်မှုရရှိရန်ဖြစ်နိုင်စရာမရှိသည်ကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကကောင်းစွာသိမြင်နားလည်ထားကြပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးဆန့်ကျင်ရေးမူဝါဒ ကိုတစ်စိုက်မတ်မတ်ခံယူလိုက်နာ ထားသည်နှင့်အညီ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲကို ဆက်လက်ဆုံးခန်းတိုင်ဆင်နွှဲရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုသည်လည်း တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းသွားကာ တစ်ဖက်တွင်လည်း ဘိန်းဖြူထုတ်လုပ်မှုပါ တိုက်ရိုက်ကျဆင်းသွားမည်ဟု မြန်မာနိုင်ငံက အကောင်းမြင်ဘက်သို့ အမြဲမျှော်လင့်အားထားခဲ့ပေသည်။

ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံတကာမူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်ရေးအစီအစဉ် (UN International Drug Control Programme- UNDCP) မှမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် အသိအမှတ်ပြုပြီး မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးတွင် မြန်မာတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတို့အပေါ် ချီးကျူး ခဲ့သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် များစွာဝမ်းမြောက် ဂုဏ်ယူခဲ့ပါသည်။ UNDCP ကိုယ်စားလှယ်က ဘန်ကောက်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ၁၉၉၈ ခုနှစ်နိုင်ငံတကာမူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်မှုဘုတ်အဖွဲ့ စတင်ထူထောင်သော အခမ်းအနားတွင် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ၌ ထိုနှစ်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း ဘိန်းထုတ်လုပ်မှု သိသိသာသာလျော့ကျသွားပြီဖြစ်ကြောင်းကို အစီရင်ခံတင်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်ကုန်၌ ကျင်းပခဲ့သော နိုင်ငံတကာဘိန်းဖြူဆွေးနွေးပွဲ (International Heroin Conference) ကျင်းပစဉ်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများက ချမှတ်ခဲ့သည့် မှတ်ချက် များနှင့်အမြင်များသည် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျ၍ အပြုသဘောဆောင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂ (E.U.) ကိုယ်စားလှယ် များသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကို အကြောင်းပြကာ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ဤမျှအရေးကြီးလှသောတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲကြီးကို သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြပါသည်။ နိုင်ငံတကာရဲအဖွဲ့အစည်း (INTERPOL) ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး သည်လည်း ထိုအုပ်စုများ၏ ပြင်းထန်သောဖိအားပေးမှုကြောင့် ဤဆွေးနွေးပွဲသို့ ကိုယ်တိုင်မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း အောက်ပါ သဝဏ်လွှာကို ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ “ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော ဘိန်းဖြူထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု တိုက်ဖျက်ရေးကို မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အထူးတလည်ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နေကြောင်းကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက သိရှိရန် အချိန်တန်နေပြီ” ဟုဖော်ပြပါရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် မိမိ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ အသိအမှတ်ပြုမှုကြားမှပင် ဤမူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုတိုင် ရတက်မအေးစိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤဒေသတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးဝင်ရောက် အမြစ်တွယ်ခဲ့သည်မှာ ရာစုနှစ်တစ်စုပင်ကျော်လွန်ခဲ့ခြင်း

ကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ဤတရားမဝင်မှုယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းသည် ဒေါ်လာကုဋေပေါင်းများစွာ အမြတ်အစွန်းရှိသော လုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်သည့်အပြင် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းများအပါအဝင် နောက်ကွယ်တွင် တန်ခိုးအင်အားကြီးမားသူများ အများအပြား လည်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသောကြောင့် ဤစစ်ပွဲကို အလွယ်တကူ အနိုင်ရရှိမည် မဟုတ်ကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံကသိမြင်ထားပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကမ္ဘာ့လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အနေဖြင့် ဤကိစ္စအတွက် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး၊ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သောအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ အနေဖြင့် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှသာ လျှင်မြန်စွာ အနိုင်ရနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပစ္စုပ္ပန်လူသားများ နှင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်များအားလုံး မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်ကင်းလွတ် ၍ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည့်စုံပြီး လုံခြုံစိတ်ချရသည့် ဘဝမျိုးကို စံစားရရှိ နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သို့သော် ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောရလျှင် အပေါ်ယံအနေအထား၌ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အပြန်အလှန် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ ရှိနေသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း အမှန်စင်စစ် ထိရောက်သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိသေး သည်ကို မည်သူမျှ မငြင်းဆိုနိုင်ပေ။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် ရှိနေသည့် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသော မြေအောက်ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းများ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးလှုပ်ရှားမှုများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှု မရှိသလောက် နည်းပါးပြီး အဆိုပါဂိုဏ်းများ၏ လက်လှမ်းမှီမှုသည် ရှည်လျားလှ၍ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများ သာမက ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများကိုလည်း ခြိမ်းခြောက်လျက် ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးအရာရှိများသည် ဤအချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ဦးခွန်ဆာလက်နက်ချပြီးသည့် နောက်ပိုင်း၌ မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်မှုသည် ဒေါ်လာ ကုဋေပေါင်းများစွာ တန်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ရပ်ဖြစ်နေ၍ ဤလုပ်ငန်းကို လွယ်ကူစွာ နှိမ်နင်းနိုင်မည်မဟုတ်သည့် အပြင် ဆက်လက်ရှင်သန် တည်ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်ဟောကိန်း ထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဘိန်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှုတိုက်ဖျက်ရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော မြန်မာတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုများ သည် အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ထိုအောင်မြင်မှု၏ သက်တမ်းမှာ တိုတောင်းမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာ့မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ် ဖောက်ကား မှုတွင် ဘိန်းကို အခြေခံသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးများ၏ နေရာတွင် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများဖြင့် ချက်လုပ်သည့် အခြားစိတ်ကြွဆေးဝါးအမျိုးအစားများအစား ထိုးဝင်ရောက်လာမည်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်း ခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်က ကြိုတင်ခန့်မှန်းခဲ့သည့် အတိုင်း ယနေ့ဒေသဆိုင်ရာ မူးယစ်ဆေးဝါး ကုန်သွယ်မှုတွင် မက်သာဖက်တမင်း (Methamphetamine) ခေါ် ဓာတုဗေဒအခြေခံပစ္စည်းများဖြင့် ချက်လုပ်သည့် ဆေးဝါးသည် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဇွတ်တိုးဝင်လာပြီဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ဒေသတွင်းရှိ နိုင်ငံများအနေဖြင့် ယင်းမူးယစ် ဆေးဝါးများ၏ သားကောင်များတစ်ဖန် ဖြစ်ကြ ရပြန်သည်။ သို့သော်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ထုံးစံအတိုင်းပင် သူတစ်ပါး အပေါ်လွယ်လင့်တကူ ဓားစာခံအဖြစ် အပြစ်ပုံချကာ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်း ဤမက်သာ

ဖက်တမင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှု၏ ဗဟိုအချက်အချာနိုင်ငံအဖြစ်စွပ်စွဲပြောဆိုလျက်ရှိနေပြန်သည်။ အစိုးရကိုလည်းလုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်တို့ကိုအပြည့်အဝဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟုပြောရုံမျှမက ဤထုတ်လုပ်မှုကိုပင်အားပေးနေသည်ဟုအချို့က မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲပြောဆိုလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

ဤဓာတုဗေဒအခြေခံပစ္စည်းများဖြင့်ချက်လုပ်ထားသော မူးယစ်ဆေးဝါးများကို ဒေသအတွင်းတွင် လွန်ခဲ့သည့် (၁၀)နှစ်ခန့်မှစ၍ ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုများရှိနေခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌မူ လွန်ခဲ့သည့်(၂) နှစ်ကျော်ကာလမှစ၍ မက်သာဖက်တမင်းဆေးပြားများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ယခုအခါ၌ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ မြန်မာအရာရှိများသည်ဤမူးယစ်ဆေးဝါးအမျိုးအစားထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တတ်စွမ်းကျွမ်းကျင်မှုပိုရှိသောနိုင်ငံများ၊အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပေသည်။

ထိုသို့သော ချက်လုပ်သည့်စိတ်ကြွဆေးပြားများထုတ်လုပ်ရန်အတွက်ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများလိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်စိတ်ကြွဆေးပြားများ ထုတ်လုပ်ရာတွင်အဓိကအသုံးပြုရန် လိုအပ်သည့်မည်သည့်ဓာတုဗေဒဆေးဝါးမှ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းလုံးဝမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မက်သာဖက်တမင်းထုတ်လုပ်ရာတွင်လိုအပ်သည့် ဤဓာတုဗေဒဆေးများကို ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံများမှ တရားမဝင်ခိုးသွင်းနေကြသည်ကို မငြင်းဆိုနိုင်ချေ။ ဤဓာတုဗေဒဆေးများကို တရားဝင်ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသော ထိုနိုင်ငံများမှ တာဝန်ရှိအာဏာပိုင်များသည် ၎င်းဓာတုဆေးများကို မကောင်းမှုကျူးလွန်သူများနှင့် ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းများလက်ထဲသို့မကျရောက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရန် အထူးပင်အရေးကြီးပါသည်။ နည်းပညာသဘောအရပြောရလျှင် ဤစိတ်ကြွဆေးပြားများကိုမည်သည့်နေရာ၌မဆို ထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှုအတွက်ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာလည်းမလိုအပ်၍ထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် ဆေးပြားများကို ဗင်ကား (Van) အတွင်း၌ပင် ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ဤဆေးပြားအတွက် ဈေးကွက်သည်လည်း ထိုနိုင်ငံများတွင်ရှိနေပြီး ဤလိုအပ်သည့်ဓာတုဆေးများကိုလည်း ထိုနိုင်ငံများအတွင်း၌ပင် ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိနေပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်သူ (ဝါ) ပွဲစားသို့မဟုတ် ရာဇဝတ် ဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းသည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် စိတ်ကြွဆေးပြား ထုတ်လုပ်ရာတွင်အသုံးပြုရန်လိုအပ်သည့် တရားဝင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိသော ၎င်းတို့နိုင်ငံအတွင်းမှဓာတုဆေးများကိုမြင်းများ၊အထမ်းသမားပေါ်တာများဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံဘက်ရှိ တောများအတွင်းသို့ခက်ခက်ခဲခဲဖြင့် တရားမဝင်သယ်ဆောင်လာကာမူးယစ်ဆေးပြားများလာရောက်ထုတ်လုပ်ပြီး တောများ၊ တောင်များကို တစ်ဖန်ကျော်ဖြတ်၍ ထုတ်လုပ်ပြီး ဆေးပြားများကို မိမိတို့နိုင်ငံအသီးသီးရှိဈေးကွက်များသို့ပြန်လည်ပို့ဆောင်နေကြပါသည် ဟူသောစွပ်စွဲချက် ကို နားလည်ရန်ခဲယဉ်းပါသည်။ ဤနည်းလမ်းမျိုးကျင့်သုံးခြင်းသည်မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေးလုပ်ငန်းတွင် စီးပွားရေးအရ တွက်ခြေမကိုက်နိုင်သည့်အပြင် လက်တွေ့လည်း မကျပါ။

အလွတ်သဘောရှုမြင်လေ့လာသူများနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာသူအချို့က ဤလုပ်ရပ်

များ၏ နောက်ကွယ်တွင် မသိမြင်နိုင်သော ရည်ရွယ်ချက်များရှိမည်ဟုလည်းသိမြင်ထားကြပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သို့မဟုတ်မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသော ဤဆေးဝါးသည်မြန်မာဈေးကွက်အတွက်လျာထားခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့ကိုမူအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ဈေးကွက်များဆီသို့သယ်ဆောင်သွားရန်အတွက်ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကိုလည်းနားလည်သဘောပေါက်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤလုပ်ရပ်၏ နောက်ကွယ်ရှိ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ဒေသဈေးကွက်အတွက် မက်သာဖက်တမင်း တရားမဝင်အများဆုံးထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံအဖြစ်အထင်မှားအမြင်မှားဖြစ်လာစေရန် ဓားစာခံအဖြစ် တမင်သက်သက်ဖန်တီးသည့်အပြင်၊ အခြားသောနိုင်ငံများကိုမူမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒဏ်ကိုခံနေရသော နိုင်ငံများအဖြစ်ထင်မြင်လာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့်စနစ်တကျဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအခြေအမြစ်မရှိသော စွပ်စွဲချက်များ ရှိနေစေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် စကားစစ်ထိုးရန်ဆန္ဒမရှိသဖြင့်ဤအန္တရာယ်ကျရောက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံအားလုံးနှင့် အတူတကွ လက်တွဲကာ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာကို အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် စိတ်ဓာတ်မျိုးဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးက အရေးတကြီးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကိုသာ အထူးလိုလားလျက် ရှိကြောင်းအခါမလပ်ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဤမူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်မှုကြောင့် အန္တရာယ်ကျရောက် နိုင်သည့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လူသား သန်းပေါင်းများစွာ၏ဘဝကိုထောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို အခြေခံသည့် နိုင်ငံရေးကိုဘေးဖယ်၍ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုသရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်ကြောင်းကို မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် အထူးတိုက်တွန်းနှိုးဆော်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဦးခွန်ဆာသည် အဘယ်ကြောင့်၎င်း၏မူးယစ်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းကိုရုတ်တရက် စွန့်လွှတ်ကာ မိမိ၏အဓိကရန်သူထံသို့ ခြွင်းချက်မရှိလက်နက်ချရန် ရွေးချယ်ခဲ့ သနည်း

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည်ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကြာမျှ ဦးခွန်ဆာ၏မုံးထိုင်တပ် Mong Tai Army (MTA) နှင့်တိုက်ပွဲများရုတ်တရက်ပြီးဆုံးသွားသည်ကိုများစွာပင် စိတ်သက်သာရာရခဲ့ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် MTA နှင့် စစ်ဆင်ရေးကြောင့် နှစ်စဉ်ထိခိုက် ဒဏ်ရာရသေဆုံးမှုနှုန်းသည်ကြီးမားသည့်အပြင် ထိုစစ်ဆင်ရေးကြီးများအတွက် နှစ်စဉ် သုံးစွဲရသည့် ကုန်ကျစရိတ်မှာနိုင်ငံတော်အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီး တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ရရှိထားသော သတင်းများ နှင့်ကွင်းဆင်း တွက်ချက်မှုများအရ လက်နက်ချသောအချိန်တွင် MTA သည်အစိုးရ၏စစ်ဆင်ရေးများကိုနှစ်အတန်ငယ်ထိခံခွန်းလှန်နိုင်သော အနေအထား တွင်ရှိနေ သည့်အပြင် ဆက်လက်ခွဲတိုက်ခိုက်ရန်လည်းကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးခွန်ဆာနှင့်သူ၏ MTA အဖွဲ့သည်မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရထံသို့ လက်နက်ချခဲ့ခြင်းသည် ကမ္ဘာ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် များစွာစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သတင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ ဤကဲ့သို့

လက်နက်ချခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တက်တက်စင်အောင်လွဲနေသော ထင်ကြေးများ၊ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု များနှင့်လေ့လာသုံးသပ်ချက် အမျိုးမျိုးထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာကျင်လည်ခဲ့သော ဦးခွန်ဆာသည် ဤတရားမဝင်မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ရှိ စွယ်စုံကျမ်းတစ်စောင်သဖွယ်ဖြစ်နေသည်ကို ငြင်းဆို၍မရနိုင်သည်မှာထင်ရှားပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပြည်ပရှိလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ချို့ကဦးခွန်ဆာလက်နက်ချသွားသည်ကို ဘဝင်မကျ၊စိတ်မချဖြစ်နေကြသည်မှာလည်းငြင်းကွယ်၍မရပေ။၎င်းတို့သည် ဦးခွန်ဆာ သိရှိ ပိုင်စိုး ထားသည့်သတင်းအချက်အလက်များကြောင့် ပို၍ပင်စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်နေကြပါသည်။ နိုင်ငံခြားအစိုးရ တစ်ခုသည်ဦးခွန်ဆာကိုဖမ်းဆီးနိုင်ရေး (သို့မဟုတ်) ဦးခွန်ဆာကို ဖမ်းဆီးရန် အတွက် သတင်းပေးနိုင်ခြင်း အတွက် ဆုကြေး ငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ သန်းပေးမည်ဟုပင် ကြေညာခဲ့ပါသည်။ တပ်မတော်သည် ၁၉၈၈ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်များကို လွှဲပြောင်း ရယူခဲ့ရာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် EU နိုင်ငံများသည် အမျိုးမျိုးသောစွပ်စွဲချက်များဖြင့် အကြောင်းပြကာ မူးယစ်ဆေးဝါးထိန်းချုပ်မှုအပါအဝင်မြန်မာ နိုင်ငံအတွက်ထောက်ပံ့ မှုအမျိုးမျိုး ကို ရုတ်သိမ်းခဲ့သည်။ ဤဆောင်ရွက်ချက်သည်ဦးခွန်ဆာအား မိမိ၏မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှု နှင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုလုပ်ငန်းကို များစွာကြီးမားသော အတိုင်းအတာအထိ တိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ထို့အပြင် MTA သည်လူအင်အားနှင့်ငွေကြေးအရလည်း ခွန်အား တောင့်တင်းစေပြီး ပိုမိုခိုင်မာစေခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၉ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၉၄ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်အမေရိကန်အစိုးရသည် ဦးခွန်ဆာအား ဖက်ဒရယ်မူးယစ်ဆေးဝါးဥပဒေများချိုးဖောက်မှုဖြင့် ၂ ကြိမ်တိုင်စွဲချက်တင်ကာ ၎င်းအားဖမ်းဆီးရန် ၁၉၈၉ခုနှစ်နှင့် ၁၉၉၄ခုနှစ်တို့တွင်ဝရမ်းများထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပို၍အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ၁၉၉၄ခုနှစ်၊အေပြီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ယခင်အမေရိကန် သမ္မတ မစ္စတာဂျင်မီကာတာလက်ထက်ကသမ္မတ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးအကြံပေးအရာရှိဖြစ်ခဲ့သူ Mr. Peter Bourneသည် MTA ဌာနချုပ်ရှိ ဦးခွန်ဆာထံသို့လာရောက်ကာ တစ်ပတ်ကျော်မျှ နေထိုင်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့နေထိုင်စဉ်အတွင်း မိမိ၏အမှတ်စွဲများမှ လွတ်ကင်း စေရန်အတွက်နိုင်ငံရေး လှည့်ကွက်များကျင့်သုံးရန် ဦးခွန်ဆာကို Mr. Peter Bourne ကအကြံပေး ခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်MTAသည်နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက မိမိအပေါ် မူးယစ် ဆေးဝါးတပ်ဖွဲ့ အဖြစ်မရှုမြင်ဘဲရှမ်းပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရေးအ တွက်တိုက်ပွဲဝင် နေသည့်နိုင်ငံရေးအင်အားစုတစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ထောက်ခံလာစေရန် မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲရန်သင့်ကြောင်းညွှန်ပြခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍ MTA အနေဖြင့် လွတ်လပ်သောရှမ်း နိုင်ငံအဖြစ် ကြေညာချက်ထုတ်ပြီးသည့်အခါ အနောက်နိုင်ငံများတွင် MTA ကိုယ်စားလှယ်ရုံးခွဲ များဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အကူအညီနှင့်ပံ့ပိုးမှုရရှိရေးအတွက် သဘောတူညီချက်တစ်ရပ် ရရှိခဲ့ပါသည်။

Mr. Peter Bourne ကိုယ်တိုင်သည်လည်း MTA ဌာနချုပ်သို့ အလည်အပတ်

ရောက်ရှိနေစဉ်အတွင်း ကြေညာချက်တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤကြေညာချက်ကို သြစတြေးလျ နိုင်ငံ SBS-TV ရုပ်မြင်သံကြားဌာနက " The Heroin Wars " ဟူသော အစီအစဉ်တွင်၂၀၉၇ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလက ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ ၎င်းက“အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့်နိုင်ငံအချို့သည် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာကို လုံးဝခြားနားသော ရှုထောင့် အသစ်ဖြင့် ရှုမြင်လိုသည့်ဆန္ဒအမှန်တကယ်ရှိသည်ဟုကျွန်ုပ်ထင်သည်။ ထို့ပြင်ရှမ်းပြည်နယ်၌ တွေ့ရသည့်အဖြစ်အပျက်မှာ အမှန်ပင်လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်းအထူး ပေါ်လွင်၍ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာမှာမူ အဆွယ်အပွားပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟုကျွန်ုပ် ထင်သည်” ဟူ၍ကြေညာခဲ့သည်။

ဦးခွန်ဆာသည် Mr. Bourne ၏အကြံပြုချက်ကိုချက်ချင်းလက်ငင်းပင် အကောင် အထည်ဖော်ကာမိမိထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိနယ်မြေကို လွတ်လပ်သောရှမ်းနိုင်ငံအဖြစ် လည်းကောင်း၊မိမိကိုယ်မိမိလည်း သမ္မတအဖြစ်လည်းကောင်း ခန့်အပ်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ထိုမျှမကဦးခွန်ဆာသည် မိမိ၏ ဘိန်းဘုရင်ဟူသော အသွင်အပြင်ကို ဖယ်ရှားကာ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲ ဝင်သူဟူသော အရောင် အသွေးများပြသရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အထမမြောက်ခဲ့ပေ။ ၎င်း၏ကြေညာချက်သည်တပ်မတော်အင်အားစုများနှင့် MTA အဖွဲ့အကြားဖြစ်ပွားနေသည့် တိုက်ပွဲများကို အရှိန်အဟုန် ပိုမိုမြင့်တက်စေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်သွေးထွက်သံယိုမှု များတိုးလာ ကာဒေသတွင်းနေထိုင်သည့်တိုင်းရင်းသားတို့၏ဘဝကိုဆင်းရဲဒုက္ခပိုမိုဖြစ်စေခဲ့သည်ထိုနှစ်အတွင်း မှာပင်ဦးခွန်ဆာသည် သဘောတူထားပြီးဖြစ်သော ကိုယ်စားလှယ်ရုံးများကို ဝါရှင်တန်ဒီစီနှင့် နယူးယောက်မြို့များတွင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဤအကြောင်းအရာကိုစွန့်ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့်မေးခွန်းများမှာ “အဘယ်ကြောင့်အမေရိကန်သမ္မတတစ်ဦး၏မူးယစ်ဆေးဝါးအကြံပေးအရာရှိဖြစ်ခဲ့သူတစ်ဦးသည် အမေရိကန်အစိုးရကိုယ်တိုင်က ဘိန်းဘုရင်ဟုစွဲချက်တင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဤသို့သောပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အကြံဉာဏ်ပေးရပါသနည်း။” “ဦးခွန်ဆာ အနေဖြင့် လည်း ဤမျှလေးနက်သောအကြံဉာဏ်ကို သူစိမ်းသက်သက်တစ်ဦးထံမှအလေးအနက်ထားပြီး လက်ခံလိုက်နာဆောင်ရွက်ပါမည်လော”ဟူသောမေးခွန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ပို၍စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ၂၀၉၅ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသားနှစ်ဦးပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် ဦးခွန်ဆာနှင့်လာရောက် တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးမှာ MTA ဌာနချုပ်သို့ ၂၀၉၁ခုနှစ်မှစ၍ ပုံမှန်လာရောက်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ဤအဖွဲ့သည် MTAကို ငွေကြေး၊လက်နက်နှင့်တကွအခြားပစ္စည်းများထောက်ပံ့အကူအညီပေးရေး အကြံပြုချက် တစ်ရပ်ကိုကမ်းလှမ်းလာပါသည်။ ဤထောက်ပံ့မှုများအတွက် MTA ထိန်းချုပ်ထားသော နယ်မြေတွင် ခရစ်ဇိဒုံးပျံစခန်းတစ်ခုထူထောင်ခွင့်ပြုရန်ဟူသော အပေးအယူလုပ်ရမည့်အချက် အဓိကပါဝင်ပါသည်။ဤကမ်းလှမ်းတောင်းဆိုချက်၏ ရှုပ်ထွေးမှုနှင့်မိမိနှင့်တကွမိမိတို့၏ နယ်မြေအတွင်းနေထိုင်ကြသူများအပေါ်ကျရောက်လာနိုင်သည့် အန္တရာယ်ကို သဘော ပေါက်နားလည်သည့်အတွက် ဦးခွန်ဆာသည် ဤကမ်းလှမ်းချက်ကိုမဆိုင်းမတွငြင်းပယ်

ခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်ဤတောင်းဆိုချက်ကိုလက်ခံ သဘောတူညီခြင်း မရှိသည့်အတွက်မိမိ၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်မှုသည် ရုတ်တရက် ကုန်ဆုံးသွားနိုင်သည်ကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်သဖြင့်၎င်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ သောအမြတ်အစွန်းကြီးမားသည့် မူးယစ်လုပ်ငန်းကို ကျောခိုင်းကာ ရုတ်တရက်ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။နောက်ထပ်မေးသင့်သည့် မေခွန်းတစ်ခုမှာ ဦးခွန်ဆာသည် အဘယ်ကြောင့် တစ်ခြားတစ်နေရာမှာ သွားရောက်၍ လက်နက်ချခြင်း သို့မဟုတ်လူသူမသိအောင် တစ်ခြားသို့ ရှောင်တိမ်းမသွားဘဲ အဘယ်ကြောင့်၎င်းနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နေသောအဓိကရန်သူထံလက်နက်ချခဲ့ပါသနည်း။

ဦးခွန်ဆာသည်လက်နက်ချပြီးသည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာအာဏာပိုင်များ၏ ကွပ်ကဲထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်၎င်းလက်နက်ချစဉ်က ပြဋ္ဌာန်းထားသောစည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် အချက်တစ်ခုမှာ ရာဇဝတ်မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူတစ်ဦးနှင့် သက်သေသာဓကရရှိရေးအတွက် အပြန်အလှန်အပေးအယူ လုပ်ခြင်းသည်ကမ္ဘာ့အလေ့အကျင့်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ထို့ကြောင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် မြန်မာအစိုးရက ဦးခွန်ဆာနှင့်အပေးအယူပြုလုပ်မည်ကို မည်သည့်အတွက်ကြောင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြသည်ဟုပြောဆိုနေပါသလဲ။မငြင်းနိုင်သည့်အချက်တစ်ခုမှာ အမေရိကန်အစိုးရသည် မိမိ၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် ခိုင်လုံသောအထောက်အထားများ၊သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူအသုံးပြုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ဤအခြေအနေအချက်အလက်များကို လေ့လာထောက်ရှုကာ အမေရိကန်အစိုးရ၏ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်ကို သိရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ဦးခွန်ဆာကိုအမေရိကန် အကျဉ်းထောင် တစ်ခုတွင်တသက်တကျွန်းအပြစ်ဒဏ်ချမှတ် နိုင်ရန်အတွက် အမေရိကန်အစိုးရက ဦးတည်၍လုပ်ဆောင်နေခြင်းသာဖြစ်သည်ဟုယူဆ၍ရနိုင်ပါမည်လော။

၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေးရခဲ့သည့် အချိန်မှ စ၍ လွတ်လပ်၍တက်ကြွသောနိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကို ကနဦးကပင်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည်ဗြိတိသျှဓနသဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့ (British Common Wealth)မှလည်း နုတ်ထွက်ကာ စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလတစ်လျှောက်လုံး တွင် ကြားနေရေးဝါဒနှင့်နောက်ပိုင်းတွင် ဘက်မလိုက်ရေးမူဝါဒကို တစိုက်မတ်မတ်လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

ဤမူဝါဒကို လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့သည့်အတွက် ရရှိခဲ့စားရသည့်ကောင်းကျိုးများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည်အထူး သဖြင့်ဒေသဆိုင်ရာပဋိပက္ခများ၌မပါဝင်ဘဲ ကင်းကင်းရှင်းရှင်းနေထိုင် နိုင်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ဆိုးကျိုးများအနေဖြင့်မူမြန်မာနိုင်ငံသည်အရင်းရှင်အုပ်စုနှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ကွန်မြူနစ်အုပ်စုနှင့်သော်လည်းကောင်း မဟာမိတ်ဖွဲ့ ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ပါလီမန် အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်ကုန်ဆုံးပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံသည်ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့သော အခါတွင် အနောက်နိုင်ငံအုပ်စုကမြန်မာနိုင်ငံကို ကွန်မြူနစ်လိုလားသောနိုင်ငံဟုသတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအတူဆိုရှယ်လစ် ကမ္ဘာ့ကလည်းမြန်မာနိုင်ငံကိုဆိုရှယ်လစ်အတု(သို့မဟုတ်) ဆိုရှယ်လစ် မပီပြင်သည့် နိုင်ငံမျိုးအဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့ကြပြန်သည်။

ထိုကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းပြဿနာရပ်များနှင့် နိုင်ငံတကာအရေး အခင်းများကို အနည်းနှင့်အများဆိုသလိုရှောင်ကြဉ်၍ မိမိ၏နိုင်ငံတံခါးများကို တစ်စိတ် တစ်ဒေသပိတ်ထားခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည်ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ရှာ၊ကိုယ်လမ်းကိုယ်လျှောက်ရန် တသီးတခြားနေထိုင်ရပ်တည်လာခဲ့ပါသည်။

၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏တိကျသော ကြားနေမှု

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးပြန်လည်ရရှိခဲ့သည့် အချိန်မှစ၍ မိမိသည် “အားလုံး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော်လည်း မည်သူ၏မဟာမိတ်မျှမဟုတ်” ဟူသောမူဝါဒကျင့်သုံးလျက်ရှိကြောင်း အဝေးအနီးနိုင်ငံများအားလုံးသို့သက်သေပြ ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘက်မလိုက်လှုပ်ရှားမှု (Non-Aligned Movement - NAM) ကို ဦးဆောင်တည်ထောင်ခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သော်လည်း ထိုအဖွဲ့၏လှုပ်ရှားမှုသည် မူလလမ်းစဉ်ကို သေဖိသည်ဟုယူဆသဖြင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင်ထိုအဖွဲ့မှခွဲခွာခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့သည် မိမိ၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်သော တိကျသော ကြားနေမှုနှင့်ဘက်မလိုက်လမ်းစဉ်တို့နှင့်အညီပြန်လည် ရပ်တည်လျက်ရှိသည်ဟုယုံကြည် သောကြောင့်နောက်ပိုင်း ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ထိုလှုပ်ရှားမှု၌ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသ အတွင်း၌ အခက်အခဲအကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် တိကျသောကြားနေဝါဒကျင့်သုံးခဲ့ကြောင်း ပြသနိုင်ခဲ့၍ အများ၏ယုံကြည် လက်ခံမှုကို ရရှိခဲ့ သည်။ ယခုအခါတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့်တကွ ဒေသတွင်းရှိ နိုင်ငံများ၏ ယုံကြည်စိတ်ချမှုကိုပါရယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် စစ်အေးတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံး သွားပြီဖြစ်သော် လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်အားလုံး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော်လည်းမည်သူ၏မဟာမိတ်မျှ မဟုတ် (Everybody's friend but nobody's ally) ဟူသောမူဝါဒကို ဆက်လက်၍ စွဲမြဲစွာလိုက်နာ ကျင့်သုံးဆဲပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်ယနေ့အချိန်အခါ၌ တွေ့ကြုံရသောအခက်အခဲမှာ ကမ္ဘာတွင် တစ်ခုတည်းသော အင်အားကြီးနိုင်ငံ၏ခြယ်လှယ်စိုးမိုးမှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်ကိုသဘာဝကျပြီး မွေးရာပါလည်းဖြစ်သော ထိုမူဝါဒကိုလက်ခံခြင်းမရှိတော့ပါ။ ယနေ့ခြယ်လှယ်လွှမ်းမိုးကျင့်သုံးနေသည့်သဘောတရားမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို မဟာမိတ်အဖြစ် သော်လည်းကောင်း၊ ရန်သူအဖြစ်သော်လည်းကောင်းရွေးချယ်ရန် အတင်းအကျပ် တွန်းအားပေး လျက်ရှိပါသည်။

၁၃။ နိုင်ငံတော်တာဝန်ကိုတပ်မတော်အစိုးရတာဝန်ယူစဉ်ကာလအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

ယနေ့အခါတွင်၁၉၈၈ခုနှစ်၊စက်တင်ဘာလ၌တပ်မတော်အစိုးရ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့-နဝတ) သည် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို စတင်ယူဆောင်ပြီးသည့် အချိန်မှစ၍ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ၁၈ ဖွဲ့အနက် ၁၇.၅ ဖွဲ့ကို ဥပဒေဘောင်

အတွင်းဝင်ရောက်လာစေရန် ကြိုးပမ်းစွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ဘိန်းဘုရင်ဦးခွန်ဆာကိုလည်း ခြွင်းချက်မရှိလက်နက်ချစေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဤဆောင်ရွက်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ ထူးခြား အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသောအဓိကအောင်မြင်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ခေတ်သစ်သမိုင်းတွင်အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ် ရေး စသည်တို့ကိုပထမ ဦးဆုံးရရှိအောင်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝသော်လည်း နိုင်ငံတွင်း ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု မရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် အခြားအာဆီယံနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင်နောက်ကျကျန်ရစ် ခဲ့ရ ပါသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်း ကာလအတွင်း မြို့တော်ရန်ကုန်အတွင်းရှိ ၆၅ရာခိုင်နှုန်းကျော်သော နိုင်ငံပိုင်စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖျက်ဆီး လုယက်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် (၁၁၈) ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ၍ (၃၅) ဦး သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရသည့်အပြင် ရဲစခန်း(၁၅) ခုကိုလည်း ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရသည့် လူအုပ်ကြီးက စီးနင်းသိမ်းပိုက်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အပြစ်မဲ့သည့် အရပ်သား (၅၂)ဦးကို အလားတူ လူအုပ်များကတရားမဝင်လမ်းဘေး ခုံရုံးများဖွဲ့ကာစစ်ဆေးစီရင်ပြီးလမ်းများပေါ်တွင် ခေါင်းဖြတ် သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင်ဝန်ကြီးဌာနအဆောက်အအုံတစ်ခုတွင် လုံခြုံရေးတာဝန်ယူ လျက်ရှိသော ခြေလျင်တပ်စုတစ်စုကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးထိုတပ်စု နှင့်ရဲစခန်းများမှလက်နက်များ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက်နှင့်ပေါက်ကွဲ စေတတ်သောပစ္စည်းများကို ထိုလူအုပ်ကပင် သိမ်းပိုက်ယူဆောင် သွားကြသည်။ တစ်ဖက်မှသောင်းကျန်းသူများကလည်း ဖောက်ခွဲရေးပစ္စည်းများနှင့် လက်နက် များကို မြို့များ အတွင်းသို့ တရားမဝင်ယူဆောင်လာခဲ့ကြသဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် မင်းမဲ့စရိုက် လွှမ်းမိုးကြီးစိုးလျက်ရှိပါသည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ သောင်းကျန်းသူများကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်နယ်စပ်ဒေသများကို စစ်ရေးအရထိုးနှက် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ကရင်သောင်းကျန်းသူများကလည်းအရှေ့တောင်ဘက်နယ်စပ်ဒေသကို တစ်ပြိုင်တည်းထိုးစစ်ဆင်ခဲ့ကြသည်။

ဤမျှ ဖရိုဖရဲကမောက်ကမ ဖြစ်နေသည့်အချိန်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်သည် အခြား ရွေးချယ်ရန်လမ်းမရှိဘဲ ရနိုင်သမျှသောနည်းများဖြင့် နိုင်ငံတော်အတွင်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ပြန်လည်တည် ဆောက်ခဲ့ရပြီး အခြားတစ်ဖက်၌လည်း တိုက်ခိုက်လာသည့် သောင်းကျန်းသူအုပ်စုများကို ပြန်လည်တွန်းလှန်ခဲ့ရသည်။ အမှန်စင်စစ်၌မြန်မာ့တပ်မတော် သည် တိုင်းပြည်ပြိုကွဲ၍ စစ်တလင်းဖြစ်မသွားအောင် ကယ်တင်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကံဆိုးသည်မှာနိုင်ငံတကာသတင်းဌာနများနှင့်အနောက်နိုင်ငံတို့ကမူ မြန်မာ့တပ်မတော်ကို ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ပြီးလက်နက်အားကိုးဖြင့် ပြည်သူများကို ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ကာ ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားမှုများကိုဖိနှိပ်သည့် ပုံရိပ်သဏ္ဍာန်တစ်မျိုးထင်မြင်လာအောင် လုပ်ကြံဖန်တီးနိုင်ခဲ့ ပါသည်။ ယင်းတို့၏ ဒီမိုကရေစီသူရဲကောင်းအမည်ခံသူများအနေဖြင့်ထိုအချိန်ကာလအတွင်းက ဆူပူသောင်းကျန်းမှုကိုထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းမရှိရုံမျှမကဆူပူသောင်းကျန်းလုယက်မှုများနှင့် ကင်းဝေးသောနေရာများတွင်သာလုံခြုံစွာရှောင်တိမ်းနေခဲ့ကြသည်။

တပ်မတော်အစိုးရ ထိုအချိန်ကနိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ယူခဲ့ပြီးနောက်တစ်ပါတီဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ် တို့ကို ရပ်ဆိုင်းကာ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ စနစ်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် အသွင်သို့ ကူးပြောင်း ကျင့်သုံးရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤသို့သော ကြားကာလအတွင်း စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို စတင်ထူထောင်ကာ နိုင်ငံရေး ကဏ္ဍတွင်မူ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေပြီး ပြည်တွင်းရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ် အေးချမ်းရေးအာမခံပေးနိုင်မည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်တစ်ရပ် ပေါ်ထွက်လာရေးကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၉၀ ခုနှစ်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲ၏ တစ်ခုတည်းသောဦးတည်ချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်တစ်ရပ်၏ မူကြမ်းကိုဝိုင်းဝန်းရေးဆွဲကြမည့် ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်ရန် ဖြစ်သည်။ ကံအကြောင်းမလှသည့်အချက်မှာရွေးကောက်ပွဲပြီးသည့် အခါတွင်ဆန္ဒမဲ အများဆုံး ရခဲ့သည့် ပါတီကမိမိမဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရမည့် အစား လေသံပြောင်းကာချက်ခြင်းလက်ငင်းပင် အာဏာလွှဲပြောင်းပေးရမည်ဟု တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယုတ္တိရှိရှိပြောရလျှင် ထိုအချိန်က နိုင်ငံတော်တွင်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟူ၍မယ်မယ် ရရမရှိခဲ့ပေ။ သို့ဖြစ်ရာတပ်မတော်သည်ယာယီအိမ်စောင့်အစိုးရ သို့မဟုတ်အသွင်ကူးပြောင်းရေး ကြားကာလအစိုးရအနေဖြင့်မာရှယ်လော (Martial Law) ပြဋ္ဌာန်းကာတိုင်းပြည်ကိုအုပ်ချုပ်ခဲ့ သည်။ သို့ရာတွင်နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုအနေဖြင့်မူ တိုင်းပြည်တစ်ခုကို မာရှယ်လော ပြဋ္ဌာန်း အုပ်ချုပ်ရန် မသင့်လျော်ရုံမျှမက မဖြစ်နိုင်သောကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အလွှာအသီးသီးမှ ပြည်သူ များ မေးမြန်းခဲ့သောအခြေခံမေးခွန်းများကိုပင်ထိုနိုင်ငံရေးပါတီမှ ဖြေကြားနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ထိုမေးခွန်းများမှာ-

- (က) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမရှိဘဲ မည်သို့မည်ပုံဖြင့် အစိုးရတစ်ရပ်ကိုဖွဲ့စည်းပါမည်နည်း။
- (ခ) NLD သည်ကြားကာလအတွင်းမည်သည့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ကိုးကား၍ နှစ်ပေါင်းမည်မျှကြာရှည်စွာအစိုးရ ဖွဲ့ပြီး တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ပါမည်နည်း။

ဤမျှအခြေခံကျ၍ရိုးစင်းသော မေးခွန်းများကိုပင် NLD သည် မည်သည့်အခါကမျှ အဖြေမပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ သို့သော်လည်းချက်ချင်းအာဏာလွှဲပြောင်းပေးရေးကိုသာတောင်းဆိုခဲ့ ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထိုအချိန်အခါက ဥပဒေဘောင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအများစုသည်သောင်းကျန်းသူများ အဖြစ်လှုပ်ရှားလျက်ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်၏အခြေအနေသည်လည်းမတည်မငြိမ်ဖြစ်သည့်အပြင်တင်းမာမှုကလည်း ရှိနေ ပေသည်။

၁၄။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့်အမျိုးသားရေးအကျိုးစီးပွားကာကွယ်စောင့်

ရှောက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာစည်းမျဉ်းများကျင့်သုံးခြင်း

ပို၍ထူးခြားပြီးအရေးကြီးသောအချက်မှာလူ့အများစုနားလည် သဘောပေါက်မှု၊ လွဲမှားနေသောအရေးကြီးသည့် အချက်အချို့ကိုဖော်ပြလိုပါသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ဒေါ်စုကြည်ကိုရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံထားရသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံထားရသည့် သမ္မတဟူ၍ပင် မှားယွင်းစွာ ရည်ညွှန်းပြောဆိုနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေါ်စုကြည်သည်တရားဝင်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံပိုင်ခွင့်မရှိသူမို့ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ရွေးချယ်ခံနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်မရှိစေရန် လက်ရှိစစ်အစိုးရက သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ယခင်ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရကသော်လည်းကောင်း စည်းမျဉ်းချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါ။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ဤစည်းမျဉ်းကို ၁၉၄၇ ခုတွင်အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော ပထမဦးဆုံးသောဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်အပိုဒ်တစ်ခု ထည့်သွင်း ရေးသားခဲ့သူမှာ ၎င်း၏ဖခင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအပိုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ “မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို နိုင်ငံခြားအင်အားစုတစ်ရပ်ကိုသစ္စာစောင့်သိသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသူ (သို့မဟုတ်) ထိုအင်အားစုကိုနာခံသူ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနိုင်ငံခြားအင်အားစု၏လက်အောက်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံသားတို့ရရှိခံစားရသည့်တန်းတူအခွင့်အရေးများကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသောလက်အောက်ခံပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ်နိုင်ငံသားတို့ပါဝင်ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်မရှိရ” ဟူ၍ရေးသားထည့်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်စုကြည်သည်နိုင်ငံခြားတွင် နှစ်ပေါင်း ၂၈ နှစ်နေထိုင်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့သဖြင့် (အင်္ဂလန်နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်) ၎င်းတွင် နှစ်ဦးစလုံးဗြိတိသျှနိုင်ငံသားခံယူထားသောကလေးနှစ်ယောက်ရှိပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် သူမသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများတွင်မည်သည့်အခါမျှယှဉ်ပြိုင်ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ လက်ရှိတပ်မတော်အစိုးရသည် ယခင်ယခင်က မြန်မာအစိုးရ အဆက်ဆက်များကဲ့သို့ပင်ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ယခုကျင်းပနေဆဲအမျိုးသား ညီလာခံသည်လည်း ဤအဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်ကို စောင့်သိရိုသေရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုးကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများအပါအဝင် နိုင်ငံအများအပြား တွင် အစိုးရများက လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ မည်သည့် အစိုးရမဆို အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် အင်အားစုတစ်စု၏ လွှမ်းမိုးမှုခံရဖွယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦး ကို မိမိအစိုးရတွင် ခန့်ထားခြင်းမပြုလိုသည်မှာ သဘာဝကျပါသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန် အတွက်စည်းမျဉ်းများနှင့် စည်းကမ်းချက်များကို နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းကြသည်။ သို့မှသာလည်း မိမိတို့နိုင်ငံအသီးသီး၏ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့်အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု တစ်ရပ် အနေဖြင့်ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အသုံးချနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါ်စုကြည်နှင့်ပတ်သက်၍ လွဲမှားနေသော အခြားအယူအဆတစ်ရပ်ရှိပါသေးသည်။ ထိုအချက်မှာ ဒေါ်စုကြည်သည် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်အချိန်၌ တားဆီးမိန့်ကို ခံနေရ၍ ၁၉၉၀ ခု ရွေးကောက်ပွဲတွင် မပါဝင်ခဲ့ရဟု ပြောဆိုနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့

တားဆီးမိန့်ခံနေရစဉ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ဒေါ်စုကြည်၏ တောင်းဆိုချက်ကို ထိုအချိန်က တပ်မတော်အစိုးရက ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟန်းမြို့နယ်၊ မဲဆန္ဒနယ် (၁) တွင် သူမ၏အမည်ကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂) ရက်နေ့တွင်စာရင်းသွင်းမှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။ သို့ပါသော်လည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက် အချို့ကိုညွှန်း၍ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒေါ်စုကြည်အား ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ပေးခဲ့သည်ကို လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများက ကန့်ကွက်လွှာတင်သွင်းခဲ့ကြသည်။ တရားဥပဒေအရဒေါ်စုကြည်အား ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် ခွင့်ပြုခြင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေအရ အောက်ပါပုဒ်မ (၃) ခုကိုဖောက်ဖျက်ဆန့်ကျင်ကြောင်းဖြင့် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။

(၁) အပိုဒ်(၈-ခ) “ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင်း နေထိုင်သူများအတွက် ဥပဒေသ” ဒေါ်စုကြည်သည် ၎င်း၏အမြဲတမ်းလိပ်စာကိုသူမ၏ခင်ပွန်း ဒေါက်တာမိုက်ကယ် အဲရစ်နှင့် သားနှစ်ယောက်တို့နှင့် အတူတကွနေထိုင်သော 15, Park Town, Oxford, U.K. ဟုပေးထားပါသည်။ ရန်ကုန်ရှိ သူမမိခင်၏အိမ်နေရပ်လိပ်စာကို မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် သူမသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲတမ်းနေထိုင် သူမဟုတ်ကြောင်းကိုဤအချက်က ညွှန်ပြလျက်ရှိသည်။

(၂) အပိုဒ် (၁၀-င) “ နိုင်ငံခြားအင်အားစုတစ်ရပ်အပေါ် သစ္စာစောင့်သိခြင်း သို့မဟုတ် ဩဇာခံယူ အသိအမှတ်ပြုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ်ထိုနိုင်ငံခြားအင်အားစု၏ ဩဇာခံများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားများနည်းတူ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများ ရရှိသူများ” နှင့်ပတ်သက်သည်။ ဒေါ်စုကြည်သည် မဲပေးပိုင်ခွင့်ဟူသော အခွင့်အရေး မှအပ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားများ ရရှိခံစားနိုင်သော အခွင့်အရေးများအားလုံးကို ရရှိခံစားလျက် U.K. နိုင်ငံတွင်လည်းအချိန်အကန့်အသတ်မရှိ အမြဲတစေနေ ထိုင်ခွင့် ရရှိထားသူဖြစ်ပါသည်။ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားတစ်ဦးခံစားနိုင်သည့် အခြားအခွင့်အရေး များအားလုံးကို ဒေါ်စုကြည်သည်ခံစားခွင့်ရှိသည်။

(၃) အပိုဒ် (၁၀-စ) “နိုင်ငံတော်ကို လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း များ၏ အဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် ပုန်ကန်ထကြွရန် ရည်ရွယ်၍ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ်၎င်းတို့၏အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အဆက်အသွယ်ရှိခြင်းကို အထောက် အထားခိုင်လုံ နေကြောင်း” နှင့်ပတ်သက်သည်။ ဒေါ်စုကြည်သည် လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဖက် သောင်းကျန်းသူ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၏အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးနှင့် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်နေပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုလုပ်လျက်ရှိကြောင်းနှင့် ထိုသောင်းကျန်းသူ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးကို သူမ၏ခြံဝင်းအတွင်း ခိုလှုံခွင့်ပေးထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဤအကြမ်းဖက် သောင်းကျန်းသူကို သူမနေထိုင်ရာရန်ကုန်မြို့ရှိခြံဝင်းအတွင်း သက်သေ အထောက် အထားများနှင့်တကွ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါအကြောင်းအချက်များကြောင့်ဒေါ်စုကြည်သည် ၁၉၉၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေ

ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်မရရှိခဲ့ပေ။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအရ ပြောရလျှင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် သူမသည် တားဆီး မိန့်ကို ခံနေရခြင်းကြောင့် ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်မရရှိခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ပို၍အရေးကြီးသော အချက်ကို တင်ပြရပါမူ ၁၉၈၉ ခုနှစ် မေလတွင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သောရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ၏ အပိုဒ်(၁၀-င)တွင် ပါဝင်သော သတ်မှတ်ချက် ကို လက်ရှိ တပ်မတော်အစိုးရက ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ခေတ်သစ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ သူမ၏ဖခင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရေးဆွဲခဲ့ သည့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ကနဦးပါဝင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားသော ကန့်သတ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤကန့်သတ်ချက်ကို လေးစားလိုက်နာကာ နောက်ပိုင်း ရေးဆွဲခဲ့သည့် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်လည်း ဆက်လက် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်း ခဲ့ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် လွဲမှားနေသော အခြားယူဆချက်တစ်ခုမှာ NLD ပါတီကို အမြဲတစေ မှားယွင်းစွာဖြင့် အတိုက်အခံပါတီအဖြစ်ခေါ်ဆိုရည်ညွှန်းနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် လက်ရှိတပ်မတော် အစိုးရသည် NLD ပါတီကိုဖြစ်စေ၊ အခြားဥပဒေနှင့်အညီ တည်ရှိနေသော နိုင်ငံရေး ပါတီ (၉) ဖွဲ့စည်းပုံကိုဖြစ်စေအတိုက်အခံပါတီအဖြစ် မသတ်မှတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လက်ရှိ အစိုးရသည် မိမိကိုယ်မိမိ ကူးပြောင်းရေးကာလအစိုးရ၊ တစ်နည်းဆိုသော် အမျိုးသားရေးအကျိုးစီးပွားကိုစောင့်ရှောက်ကာကွယ်နေသည့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးအစိုးရ (အမျိုးသားရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု) အဖြစ်သာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ခံယူထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ပါတီဆိုရှယ်လစ်စနစ် နှင့်ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး စနစ်ကို စွန့်လွှတ်ကာ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်ကို ကျင့်သုံးမည့်ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီစနစ် သို့ ကူးပြောင်း နိုင်ရန်အစပျိုးပေးသည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဤအတောအတွင်း၌ နိုင်ငံတော်၏အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုလျက် လက်ရှိအစိုးရသည် အမျိုးသားရေးစည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် တိုင်းပြည်၏ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကောင်းမွန်သည့်အခြေခံများကိုထူထောင်လျက် ရှိပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် လျော်ကန် သင့်မြတ်သည့် အချိန်ကာလတစ်ခု အတွင်းငြိမ်းချမ်း၍ ကြွယ်ဝချမ်းသာပြီးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ခေတ်မီနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာ နိုင်ရန်အတွက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိ ပါသည်။

၁၅။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်တစ်ရပ်ရေးဆွဲခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှစ်မျိုးနှစ်စား ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ပထမဦးဆုံးသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကဦးစီး၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်ကဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အဆောတလျင်ရေးဆွဲခဲ့ရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဗြိတိသျှတို့က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတစ်ရပ်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး အလျင်အမြန်ရေးဆွဲတင်ပြ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သို့မဟုတ်ပါက၎င်းတို့အနေဖြင့် လွတ်လပ်ရေးကိုပေးမည်မဟုတ်ဟု အတင်းအကျပ်တောင်းဆိုခဲ့ သည်။ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရေးဆွဲခဲ့သည့် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှာလည်း အနည်းနှင့်

အများ ဗြိတိသျှကိုလိုနီအုပ်ချုပ်သူများ၏ ဆန္ဒနှင့်အညီ ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းကြောင့် ထိုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာချို့ယွင်းချက်များ ပါဝင်နေခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အနေဖြင့် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက် များနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ရည်ရွယ်ခဲ့ သည့်အတိုင်းဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ မကြာသေးမီကမှ ဗြိတိသျှ အစိုးရက ဗြိတိသျှသတင်း ဖြန့်ချိရေးလောကသို့ ကြည့်ရှုခွင့်ပေးခဲ့သော တစ်ချိန်ကလျို့ဝှက်ထား သည့်စာရွက်စာတမ်းများအရ လွတ်လပ်ရေးမတိုင်မီက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ၎င်း၏ ဝန်ကြီးအဖွဲ့လုပ်ကြံခံရခြင်းနှင့်၁၉၄၇-၄၈ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင်စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကရင် လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုတို့ကိုဗြိတိန်နိုင်ငံတွင်အခြေပြုသော “ဗမာတောင်တန်းသား များ၏မိတ်ဆွေများ” (Friends of Burma Hill People) ဟူသောအဖွဲ့ကလုပ်ကြံအကွက် ဆင်၍ စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟုသိရပါသည်။ ဤအဖွဲ့သည်ဗြိတိသျှတို့၏ကွန်ဆာဗေးတစ် အစိုးရအဖွဲ့နှင့်သေချာတိကျသောအချိတ်အဆက်များ ရှိခဲ့သည်ကိုလည်း သိခွင့်ရခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်ပိုင်းတွင်မူ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှု၏ ဆိုးကျိုးများကို ခံခဲ့ရသည့်အပြင် ပြဿနာ၏အထွတ်အထိပ်မှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချို့၏ ပြည်မမှခွဲထွက်လိုမှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ထိုအချိန်က ရေးဆွဲခဲ့သောဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ၎င်းတို့သည် လွတ်လပ်ရေး ၁၀ နှစ်ပြည့်မြောက် သည့်အခါတွင် ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်ထည့်သွင်းခဲ့၍ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ၎င်းဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အဓိကအားနည်းချက်များအနက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက နိုင်ငံတော်အာဏာအရပ်ရပ်ကို လွှဲပြောင်းယူခဲ့ပြီးသည်နောက် ပထမဦးဆုံးနှင့် မူလ ၁၉၄၇ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် တစ်ပါတီ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ပြင်ဆင်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်တစ်ရပ် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ သို့သော်ဤဒုတိယဖြစ်သော ၁၉၇၄ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ရပ်စဲခဲ့ပါသည်။

ယခင်က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုခဲ့ရာတွင် တိုက်ရိုက်ပြည်သူ့မဲဆန္ဒခံယူသည့်စနစ် (Vote Majority System)ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေအနက် ၇၀% သည် ဗမာတိုင်းရင်းသား များဖြစ်၍ တပ်မတော် အနေဖြင့် ယခင်လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ်ဟောင်းမှာတရားမျှတခြင်းမရှိ၊ ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းမကျ ဟုယူဆသောကြောင့် အများသဘောတူစနစ်(Consensus)ကို ကျင့်သုံးရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ခဲ့သည်။ ဤအများသဘောတူစနစ်အရဆိုလျှင်အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအနေဖြင့် လူဦးရေအရေအတွက် နည်းပင်နည်း စေကာမူပါလီမန်အတွင်းပို၍ ပြောရေးဆိုခွင့်အခြေအနေ ပိုမိုရှိလာလိမ့်မည်ဟု တပ်မတော်ကယုံကြည်ပါသည်။ စနစ်အဟောင်း အရမူ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ပြောရေးဆိုခွင့်နှင့်ဆန္ဒများကို ထိထိရောက်ရောက် ထုတ်ဖော် ခွင့်ခံစားခွင့်မရရှိခဲ့၍ ၎င်းတို့အဖို့ စိတ်ပျက်မှုနှင့်ဒေါသဖြစ်မှုတို့ကို ခံစားခဲ့ရသည်။

ဤအခြေအနေများကြောင့်နောက်ဆုံးတွင် လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တပ်မတော်သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၍ ဘက်မလိုက်သောအဖွဲ့အစည်း တစ်ဖွဲ့ (Neutral body)ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံအတွင်းဝယ်ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းမျိုးတစ်ရပ်ကဲ့သို့ပင် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ တပ်မတော်သည်ပါတီနိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားပါ။ အမျိုးသားရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်လျှင်မူ တပ်မတော်သည် ရှေ့တန်းမှနေ၍မိမိလုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည့်တာဝန်များကိုကျေပွန်စွာဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ယခုလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းများသည်လည်း အမျိုးသားရေးကိစ္စများပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီကြီးများကမူ တပ်မတော်ကကျင့်သုံးလျက်ရှိသော နည်းနာ (သို့မဟုတ်) စနစ်ကို နှစ်သက်မည်မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့အနေဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုဘဲ မိမိတို့၏ပါတီနိုင်ငံရေးကိုသာ အဓိကဦးစားပေးလှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရာတွင် အတားအဆီးအဟန့်အတားဖြစ်နေခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီး ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၂ ခုမှတစ်ဆင့်အထိရှိခဲ့ပြီး မိမိတို့၏ပါတီနိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ်အတွက်သာ အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကြောင့် နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင်လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများဖြစ်ပွားခဲ့ရပါသည်။ ထိုလက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများကို တပ်မတော်အစိုးရသည်အမွေဆက်ခံခဲ့ရသည်မှာ ယနေ့တိုင်ပင် ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်သည် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှု များကို ဖန်တီးခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်ပေ။ လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်ကို စွန့်လွှတ်ပြီး ဥပဒေဘောင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာစေရန် ဦးဆောင်တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် တစ်ခုတည်းသောအဖွဲ့အစည်းသာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများကို၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၌တပ်မတော်အစိုးရကနိုင်ငံအတွင်းမကျင်းပမီ စုစုပေါင်း နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၃၇ ဖွဲ့ရှိခဲ့ပြီး ၉၁ ဖွဲ့သည် ရွေးကောက်ပွဲ တွင်ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ယနေ့အချိန်အခါတွင် တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၀ ဖွဲ့ရှိပြီးနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံရေး ပါတီများ၏အတိတ်ကလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယခင်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများ၏ပင်ကိုယ်အား နည်းမှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်ချိန်ကဆိုးရွားသော အခြေအနေများကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရ သည်။ ယနေ့အခါတွင်အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံအတွက်အမြဲတစေ တည်ငြိမ် အေးချမ်း၍ ထိရောက်အောင်မြင်သော ဒီမိုကရေစီစနစ် ထူထောင်ကျင့်သုံးနိုင်ရေးအတွက် လမ်းမှန်ပေါ်တွင် တည့်မတ်စွာ ထိန်းကျောင်းပေးမည့်ထာဝရတည်တံ့ခိုင်မာသော ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတစ်ရပ်အမှန်ပင်ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ယခု အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေသော တပ်မတော်အစိုးရသည် မိမိ၏ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည့် နိုင်ငံတာဝန်များကို အားကျိုးမာန်တက်ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပြီး ပြည်တွင်းရှိ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အထူးသဖြင့် NLD ကိုလည်း အလားတူ နိုင်ငံတော်အကျိုးအတွက် တပ်မတော်နှင့်အတူ ပူးပေါင်းလက်တွဲ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံသည်သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် အနာဂတ်ကာလအတွင်းတွင် လိုက်ဖက်ညီပြီး လက်တွေ့

ကျသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေမည်။

၁၆။ လူ့အခွင့်အရေးပြဿနာများနှင့် ဒီမိုကရေစီ

လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာပြဿနာသည် အငြင်းပွားဖွယ်ရာကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်၍ နိုင်ငံအချင်းချင်း ကြားတွင် များစွာသော အထင်လွဲမှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ သမိုင်းကြောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အစဉ်အလာတန်ဖိုးများ ခြားနားသည့် နိုင်ငံများအဖို့ လူ့အခွင့်အရေးဟူသည်မှာ မည်သို့ပင် အဓိပ္ပာယ်ခြားနားကွဲပြားစေကာမူ တတိယကမ္ဘာနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် အကျုံးဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ လူ့အခွင့်အရေးဟူသည်မှာ (က) လုံခြုံရေး၊ (ခ) စားရေး၊ (ဂ) နေရေး စသည့် လူသားတို့အတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ခံစားပိုင်ခွင့် ဖြစ်ကြောင်း ခံယူထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသည် ထိုအရေးကြီးသော လူသားတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်း နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပါသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ပြီး ယှလျှင် အခြားသော လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး၊ ထို့နောက် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုစသည်များကိုတက်လှမ်း ဆောင်ရွက်သွား မည်ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် မြန်မာနိုင်ငံသည်ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး နှင့် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံကို မြှင့်တင်ရန် ယခုပင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေပါသည်။မိမိတို့နိုင်ငံ အသီးသီး၌လူသားတို့၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများ ဖြည့်ဆည်း ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ဦးလည်မသုန် သံနို့ဌာန် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ချက်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့်ပင် ယှဉ်ပြိုင်စိန်ခေါ်နိုင်ပါသည်။ နမူနာပြုသပြောဆိုရမည်ဖြစ်လျှင် (၁) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ မြို့တော်အများအပြားတွင် လူသားတို့၏လုံခြုံမှုကို အာမခံချက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ဥပမာအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများအတွက် ညဘက် မှောင်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မြို့တော်အများအပြား၏ လမ်းများပေါ်တွင်လုံခြုံမှု မရှိပေ။ (၂) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် လမ်းများပေါ်၌ နေထိုင်ကြသူများ ရှိနေကြပြီး ငတ်မွတ်ခြင်း ဘေးကိုလည်း ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ (၃)အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ အမေရိကန်ပြည်သူအများအပြားသည် စွန့်ပစ်ထားသောကဒ်ထူစက္ကူပုံးများ ကို အမိုးအကာလုပ်၍ နေကြရသကဲ့သို့ ဥယျာဉ်များတွင် ခိုလှုံသူများ လည်းရှိနေကြကာ ဆောင်းရာသီတွင် အအေးလွန်၍ သေကြရသည်လည်းရှိကြပါသည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူများအဖို့ မြို့ကြီးများပေါ်တွင်လုံခြုံမှုအပြည့်အဝ အာမခံချက်ရှိသည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခေတ်သစ်သမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် နယ်စပ်ဒေသများ၌ပင် အေးချမ်းသာယာ လျက်ရှိပေသည်။ အငတ်ဘေးဟူသည် မြန်မာပြည်သူတို့အဖို့ နားလည်ရန် ခဲယဉ်းသော ဝေါဟာရတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး မိမိအစိုးရက လျစ်လျူရှု ထားခြင်းကြောင့် လမ်းဘေးတွင် သေဆုံးရသော အိုးမဲ့အိမ်မဲ့များ မရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ယခုအခါ၌ “တဲမှ တိုက်ပေါ်သို့ စီမံကိန်း”ကို စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် မိမိ၏နိုင်ငံသားများ အခြေတကျ နေထိုင်နိုင်ရန် နှင့်လူတိုင်းအိုးအိမ်ရရှိ နိုင်ရေးကို စီမံကိန်းများချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ပြည်သူများ၏ဝင်ငွေမြင့်မား လာစေရန်အတွက် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်

လာစေရေးဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိပါသည်။ အင်အားကောင်းသည့် အလယ်အလတ်လူတန်းစား ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် စီးပွားရေးမြှင့်တင်မှုကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် ဤသို့အင်အားကောင်းသည့် အလယ်အလတ်လူတန်းစား တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်လာမှသာ လိုက်ဖက်ညီပြီးလက်တွေ့ကျသော ဒီမိုကရေစီစနစ် တစ်ရပ်ကိုပြည်တွင်း၌ တည်ဆောက်နိုင် မည်ဟု ကြိုတင်သိမြင်ထားပြီးဖြစ်သည်။ အနောက်နိုင်ငံများ၏ သီအိုရီအရ ဒီမိုကရေစီသည် ပထမ၊ ဒီမိုကရေစီ သည် ဒုတိယနှင့် ဒီမိုကရေစီသည် တတိယ ဟူသောသဘောတရားမှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ အများအပြားတွင် အောင်မြင်မှုမရှိသည့်အပြင် မတည်ငြိမ်မှုနှင့် ပရမ်းပတာ ဖြစ်မှုတို့ကိုသာဖန်တီးဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့သောဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိနေသော နိုင်ငံများအနေဖြင့် နောက်ထပ်နှစ်ပေါင်းမည်မျှ ကြာမြင့်အောင် အတိဒုက္ခ ဆက်လက်ခံစားနေ ရမည်ကိုခန့်မှန်းရန်ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံသစ်အဖြစ် ပြန်လည်ထူထောင် နေသည့်အချိန်ကာလတွင် စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထူးဦးစားပေးဆောင်ရွက်နေရသည် ဖြစ်သောကြောင့် လက်ရှိအခြေအနေတွင်ပါတီနိုင်ငံရေး အပြည့်အဝလက်ခံကျင့်သုံးနိုင်ရေးအတွက်အထူးဦးစားပေးရန်အချိန်မကျရောက်သေးပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသစ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ပြည်တွင်း၌ရှိသမျှသောအားကို ယခုအချိန်တွင် စုစည်း အသုံးပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ရေးဆွဲပြီး၍အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ များ မကျင်းပမီကာလ တွင်နိုင်ငံရေးပါတီများသည် မိမိတို့၏ပါတီနိုင်ငံရေးအတွက် စည်းရုံး လှုပ်ရှားမှုတို့ကို ထိုအချိန်အခါတွင်အပြည့်အဝဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်ပေမည်။ ယခုအချိန် ကာလ၌မူ တည်ရှိနေဆဲနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း(၁၀)ခုအနေဖြင့်ပါတီနိုင်ငံရေးကို အလွန် အကျွံ စတင်လှုပ်ရှား လှုပ်ဆောင်ခဲ့လျှင်ရရှိပြီးဖြစ်သောအမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေး ကို ထိပါးကာ စုပေါင်း ညီညွတ်စွာစိုက်ထုတ်ထားသော စွမ်းအားများသည်လည်းလုံးပါးပါးသွား မည် ဖြစ်သည်။ မိမိနိုင်ငံ၏မူရင်းဦးတည်ချက် လမ်းကြောင်းမှသွေဖည်အောင်ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ကိုဗန်းပြု၍ နိုင်ငံခြား အစိုးရများက ၎င်းတို့၏အကျိုး စီးပွား အတွက်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖိအားပေးခြင်းသည်မြန်မာလူမျိုးတို့၏အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားအတွက် များစွာ ထိခိုက်နစ်နာ စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်စီးပွားရေးပိတ်ပင် တားဆီးမှုများချမှတ်ခြင်းနှင့်အခြားသော ဖိအားပေးမှုများသည် အနောက်နိုင်ငံများ၏တကယ့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။ “ဒီမိုကရေစီအရေခြုံသော အပြောတစ်မျိုးအလုပ်တစ်မျိုးလုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက်ခြင်းသာဖြစ်ပြီးလူ့အခွင့်အရေးဗန်းပြကာအင်အားကြီးမားမှုဖြင့်အနိုင်ယူစိုးမိုးချယ်လှယ်ခြင်း” ဆိုသည်ကိုသာဖော်ကျူးနေပေသည်။

၀ သို့သော်လည်းမြန်မာနိုင်ငံသည်ဒီမိုကရေစီအဆောက်အအုံကြီးကိုပထမဦးစွာခိုင်ခံ့ သော အုတ်မြစ်ချ၍ တည်ဆောက်ပါမည်။ မလွဲမသွေ တည်ဆောက်မည်လည်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်ပိုမိုအဆင့်မြင့်သော တိုးတက်မှုရရှိရန် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ဤနည်းကို ပြောင်းပြန်လှန်၍ လိုက်ဖက်ညီပြီး လက်တွေ့ကျသော ဒီမိုကရေစီစနစ် တစ်ရပ်ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိမည်သည့် နိုင်ငံကမှထူထောင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ ဥပမာ တစ်ခုအနေဖြင့် ပြောရလျှင် ကလေးငယ် တစ်ယောက်ကို လမ်းကောင်းကောင်းမလျှောက်တတ်သေးမီ ဆန္ဒစော၍ အဆင့်ကျော်ကာ ဇွတ်အတင်းပြေးခိုင်းသည့်သဘောသက်ရောက်နေပါသည်။ မိမိကိုယ်မိမိ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ ပါဟုသတ်မှတ်နေကြသည့် နိုင်ငံများ အနေဖြင့် ယခုလက်ရှိ အခြေအနေမျိုး ရောက်ရှိလာအောင်မည်သို့သောအဆင့်များဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်ကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုလေ့လာ သုံးသပ်မည် ဆိုပါက စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပေလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိ အခြေအနေများသို့ ရောက်ရှိစေရန် အချိန်မည်မျှယူ၍ တည်ဆောက်ကြိုးပမ်း ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါက ပို၍ပင်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်ပေမည်။

၁၇။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ကမ္ဘာ့အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် မကြာသေးမီကမှ အစိုးရအဆက်ဆက်ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက် ခဲ့သော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အင်အားစုများနှင့် အစိုးရတို့သည် အမျိုးသားရေးပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်မှုကိုရှေးရှု၍ ညှိနှိုင်းသဘောတူမှု ရရှိခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် လက်ရှိအခြေ အနေ၌ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိကရပိုင်ခွင့်များကို ဦးစားပေးခြင်းထက် အရှေ့တိုင်းရှိ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများစုနည်းတူ အဖွဲ့အစည်း အသိုင်းအဝန်း (Community) ၏ ရပိုင်ခွင့်များ ကို ဦးစားပေးအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိနေပါသည်။ မြန်မာအစိုးရ၏ ထိပ်တန်းဦးစားပေး လုပ်ငန်း များအနက်မှအခြေခံအကျဆုံး လူ့အခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သော မိမိနိုင်ငံသားများ တို့၏ ဘဝ လုံခြုံမှုဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းသည် လုပ်ငန်းရပ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် မိမိတို့၏ အသက်ရှင်နေထိုင်ရေးအတွက် လုံခြုံမှုပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းဥစ္စာလုံခြုံမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုအပြင် မိမိ မိသားစုများစားဝတ်နေရေး ဖူလုံမှုအတွက် သင့်လျော်သော အလုပ်အကိုင်များ ရရှိမှုစသည့် မရှိမဖြစ်သည့် အခြေခံအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်ရေးသည် အဓိကကျသည်ဟု မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်ယုံကြည်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာအစိုးရနှင့် မြန်မာပြည်သူတို့သည် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ ရရှိခံစားနေသော အခွင့်အရေးအချို့ကို နှစ်သက်ပါသော်လည်း တစ်ချိန်ချိန်တွင် မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိတို့၏အခြေခံ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရရှိပြီးသည့်နောက်တွင် အမေရိကန်ပြည်သူများရရှိခံစားနေသည့် အခွင့်အရေးအချို့ကို စိတ်ထားကာ အတုယူနိုင်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် လတ်တလော အခြေအနေ၌ မြန်မာအစိုးရသာမက မြန်မာပြည်သူများကပါ ကမ္ဘာ့အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ ဖြစ်သည့် နိုင်ငံသားတို့၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ် လုံခြုံမှုနှင့် ကာကွယ်မှုအစား အခြားသော တစ်ဦးချင်းအခွင့်အရေးများက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ လွှမ်းမိုးထားလျက်ရှိနေသည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ နေကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်တကွ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများ အပြားသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌တိုးပွားလာသော အကြမ်းဖက်မှုများအပေါ်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မိ ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အာကင်ဆောပြည်နယ်ရှိ စာသင်ကျောင်း တစ်ကျောင်းတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သောကျောင်းသားနှစ်ဦး၏ သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်စဉ်နှင့်

အမေရိကန် ကွန်ဂရက်အဆောက်အအုံ Capitol Hill တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်ရဲအရာ ရှိနှစ်ဦးကို ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ် မှုစသည့်ဖြစ်ရပ်များသည်အမေရိကန်တွင်နေစဉ် ဖြစ်ပျက်ပေါ်ပေါက်နေသော အကြမ်းဖက်မှု၊ ဖြစ်စဉ်မြောက်မြားစွာမှ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ရာနမူနာတစ်ချို့သာ ဖြစ်ပါ သည်။ဤဖြစ်စဉ်များကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ၌အခြေခံ လူ့အခွင့် အရေးများဆိတ်သုဉ်းနေပြီဟုဆိုလောက်ပေသည်။ လက်တွေ့မှာ အမေရိကန်အစိုးရကစွပ်စွဲ သလို မြန်မာနိုင်ငံတွင်ယင်းသို့သောဖြစ်ရပ်ဆိုးများမရှိပေ။

အမှန်စင်စစ်၌မူ မြန်မာနိုင်ငံသားများသည်အခြားသောတတိယကမ္ဘာနိုင်ငံရှိ လူအများစု ကဲ့သို့ပင်နိုင်ငံရေးကို အရူးအမူးစွဲလမ်းခြင်း၊လိုက်စားခြင်းမရှိကြပါ။မြန်မာတို့အနေဖြင့် လွတ်လပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ အချိန်အခါလိုက်မဲပေးပိုင်ခွင့်ရရှိခြင်းနှင့် မိမိတို့၏ နိုင်ငံရေး အယူအဆများကို အများရှေ့မှောက်၌ ထုတ်ဖော်ပြောကြားနိုင်ခြင်းဟူ၍ မသတ်မှတ်ကြပါ။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်ပိုမိုတည်ငြိမ်ရင့်ကျက်လာပြီးတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု(၁၃၅)စု တို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပိုမိုခိုင်မြဲလာသည့်အခါတွင်လည်းကောင်း၊ပြည်သူလူထုတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို တိုးတက်ဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့် ပိုမိုမြင့်မားသောအခြေအနေ ရောက်သည့်အခါတွင်လည်းကောင်း နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးရန် လွတ်လပ်ခွင့်တောင်းဆိုချက်ဖြစ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်ပေသည်။အချို့သောနိုင်ငံများအနေဖြင့် ယခုလက်ရှိ အခြေအနေတွင်မြန်မာနိုင်ငံကို ၎င်းတို့နှင့် တန်းတူထားကာနိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးများ ပေးရမည်ဟု အတင်းအဓမ္မဖိအားပေးခြင်းသည် လက်တွေ့မကျပေ။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာ နိုင်ငံသည် လက်ရှိရောက်ရှိ နေသော တိုးတက်မှုအဆင့်၌အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးအပြင် အင်အားကောင်းသော အလယ်အလတ်လူတန်းစားအလွှာ ပေါ်ထွက်လာရေးအတွက်ရည်မှန်းကာ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက် ရမည့် အချိန်အခါဖြစ်သလို လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သောလုပ်ရပ် တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤတိုးတက်မှုအဆင့်၌ နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများကိုအလွန်အကျွံသုံးစွဲနိုင်ရန် လမ်းဖွင့် ပေးလိုက်ပါက ခက်ခဲစွာတည်ဆောက်ရယူထားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးနှင့် နုနယ်သေးသည့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့်အပြင် ခိုင်မာသော အခြေခံအုတ်မြစ်ဦးစွာချမှတ်၍ ဒီမိုကရေစီအဆောက်အအုံကြီး တည်ဆောက်ရန် အခွင့်အလမ်း ကိုလည်း လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးနိုင်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် အနှစ်သာရမရှိသောဒီမိုကရေစီအမည်ခံ နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်သာရောက်ရှိသွားနိုင်ပါသည်။

၁၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဓမ္မလုပ်အားပေးမှုစနစ်ကျင့်သုံးသည်ဟူသော စွပ်စွဲ ချက်များ

ဤစွပ်စွဲချက်များကို အချို့သောအသိုင်းအဝိုင်းများက မြန်မာအစိုးရကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်အသုံးပြု၍ လုပ်ကြံသတင်းများ လွှင့်ထုတ်ကာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အစိုးရတစ်ရပ်အဖြစ်ပြည်ပတွင် ပုံဖော်ရန်ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ရှေးအတီတေ

ကာလမှစ၍ ဘာသာရေးကဏ္ဍတွင်လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးကဏ္ဍတွင် လည်းကောင်း ဘာသာရေး ယုံကြည်မှုအရ မိမိဆန္ဒအလျောက် လုပ်အားလှူဒါန်းသည့် အစဉ်အလာကောင်း တစ်ရပ်ကို လက်ခံ ကျင့်သုံးခဲ့ကြပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်ကာလအထိ ဤအစဉ်အလာကောင်းကို စဉ်ဆက်မပြတ် လက်တွေ့ခံယူကျင့်သုံးခဲ့သော်လည်းအံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်မှာ အဓမ္မအလုပ် သမား စုဆောင်းအသုံး ပြုမှုဟူသောစွပ်စွဲချက်သည် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့ အစိုးရတာဝန်ယူပြီး နောက်ပိုင်းမှ ဘွားကနဲပေါ်ပေါက်လာ ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာအစိုးရကိုစွပ်စွဲအပုပ်ချ အသရေဖျက်မှု အစီအစဉ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ဤစွဲချက်ကိုထင်ထင်ရှားရှားပိုမိုမြှင့်တင်ပုံကြီးချဲ့ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေသည်။ ဤသို့စေတနာ အလျောက်လုပ်အားပေးခြင်းဟူသောအစဉ်အလာကိုယခုလက်ရှိအစိုးရမှအသစ် တီထွင်အသုံးပြုခဲ့ ခြင်းမဟုတ်ပါ။ အမှန်တကယ်တွင်ဤစနစ်ကို ဗြိတိသျှတို့ကပင် မြန်မာနိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်စဉ် ၁၉၀၇ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှမြို့နှင့် ကျေးလက်အက်ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှဥပဒေ တစ်ရပ်ဖြစ်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှတို့သည်ဤဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် “အများပြည်သူနှင့် ဆိုင်သောလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင်အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရေး အတွက် အများသို့မဟုတ်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းကိုအမိန့်အာဏာဖြင့်ဆင့်ဆိုခြင်း” ဟူသောအသုံးအနှုန်းကို အသုံးပြုခဲ့ကြ သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး သည့်နောက်မြန်မာနိုင်ငံကဤဥပဒေကို ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ အမွေဆက်ခံခဲ့ ရပါသည်။ သို့သော် မကြာသေးမီကာလက အချို့သော အနောက်နိုင်ငံများသည် ဤအသုံးအနှုန်းကိုပင် ‘အဓမ္မလုပ်အားပေး စနစ်ကျင့်သုံးမှု’ ဟုပြောင်းလဲ၍ အမည်သစ် တပ်ပေးခဲ့ ပြန်သည်။ ဤမဖွယ်မရာအဓမ္မလုပ်အားပေး စွဲချက်ကို အခြားအခြားသော စွပ်စွဲချက်များဖြစ်သော မြန်မာအစိုးရ သည် မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်၊ ဘာသာရေး ဖိနှိပ်မှု၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများကို ဖိနှိပ်သတ်ဖြတ်မှု အစရှိသည့်စွပ်စွဲချက်များအပြင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ အမျိုးသားရေးလုံခြုံမှုကို မြန်မာနိုင်ငံကခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိနေသည်ဟု စသည့်အခြေအမြစ်မရှိသောသတင်းများပေါ် အခြေခံကာလုပ်ကြံဖန်တီးပုံကြီးချဲ့ခဲ့ ကြပြီးမြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျွန်ုပ်တို့ခိုင်းစေမှုစနစ်ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနေကာအလုပ်သမား များကိုကြာပွတ်နှင့်ရိုက်နှက်သည်၊ ကန်ကျောက်သည်၊ ချိန်းကြိုးများနှင့် တုတ်နှောင်၍ အစိုးရစီမံကိန်းများတွင် ခိုင်းစေနေသည်ဟုထိုးနှက် စွပ်စွဲကြပြန်သည်။

ဤအကြောင်းအရာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပို၍နက်နက်နဲနဲ ဆွေးနွေးရမည်ဆိုလျှင် မူလက မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကို စွပ်စွဲခဲ့သည်မှာ အထမ်းသမား(ဝါ)အဓမ္မပေါ်တာဆွဲအသုံးပြုမှု (FORCED PORTERAGE)ဖြစ်ပါသည်။ ဤစနစ်သည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ညံ့၍ ဖြစ်စေ၊ လုံးဝမရှိ၍ဖြစ်စေ၊ ခေတ်မီယန္တရားတပ်မဟုတ်သော ဒေသခံစစ်တပ် များရှိသည့်နိုင်ငံ များတွင် အသုံးပြုနေကြစနစ်တစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ တောများ ထူထပ်ကာတောင်များမတ်စောက်သည့် ဒေသများတွင် တိုက်ပွဲအများအပြားကို ဆင်နွဲရာ၌ အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်ရွာများမှ ကျန်းမာသန်စွမ်းသောအမျိုးသားများကို အခကြေးငွေ နှင့်

ငှားရမ်းကာနာမကျန်းသောစစ်သည်များ၊ ဒဏ်ရာရစစ်သည် များ၊အရန်ဆေးဝါးစား နပ်ရိက္ခာများ နှင့်ခဲယမ်းမီးကျောက် သယ်ဆောင်ရန်အတွက်ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလတွင် ဗြိတိသျှ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဝင်းဂိတ် ဦးစီးခဲ့သော ဗြိတိသျှ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့များ (British Expeditionary Force) သည် ချင်းဒစ်(Chindit)တပ်များနှင့်အတူ မြန်မာပြည်စစ်ဆင်ရေးတွင် ပေါ်တာများကို အသုံးပြု ခဲ့ရပါသည်။

သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသည့်နောက် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ လွတ်လပ်ရေးရကာစ မြန်မာနိုင်ငံသည်မကြာမြင့်သေးသောကာလတိုင်အောင်အထိ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခအဖုံဖုံတို့ကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ပြည်ပကျူးကျော်မှုနှင့် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုကို နှစ်ပေါင်း(၅၀) ကျော်ကျော် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေများကြောင့် မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ဒေသအတွင်း၌ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှဒဏ်အခံနိုင်ဆုံးနှင့် အကြမ်းတမ်း အခံနိုင်ဆုံးစစ်တပ်တစ်ခုအဖြစ်ရပ်တည်လာနိုင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု သေဆုံးမှုနှုန်းထားအမြင့်ဆုံးခံခဲ့ရသည့်တပ်မတော်လည်းဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လက်နက်အဆင့်အတန်း မြင့်မားမှု မရှိသောစစ်တပ်တစ်ခုဖြစ်ရုံသာမက တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ လစာမှာလည်း များလှသည်မဟုတ်ပါ။ ဤကဲ့သို့သော အတားအဆီး၊ အခက်အခဲများ ရှိလင့်ကစားမြန်မာ့တပ်မတော်သည် မိမိဆန္ဒအလျောက်သာ ဝင်ရောက် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရသော တပ်မတော်တစ်ခု အဖြစ်သာရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။ တပ်ဖွဲ့ဝင်များ အဓမ္မစုဆောင်းခြင်းကို မည်သည့် အခါကမျှ ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ် အနေဖြင့် ဝင်ရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်းကိုယခင်၁၉၄၇ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ဥပမာ အားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် ၁၉၇၀ခုနှစ်၏ အစောပိုင်းကာလ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကာလအတွင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် အစိုးရအနေဖြင့်စစ်တပ်တွင်းသို့မဝင်မနေရ ဥပဒေဖြင့် စစ်သားစုဆောင်းရေးကို ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက် အမေရိကန် လူငယ်များသည် တပ်ထဲမဝင်ရလေအောင် အမျိုးမျိုးသောနည်းများဖြင့် ရှောင်တိမ်းခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌မူ စစ်သားတစ်ယောက်သည် အခက်အခဲ၊အကျပ်အတည်းများစွာကြုံတွေ့ရမည်ကို နားလည်သိရှိသော်လည်း မြန်မာ့ တပ်မတော်တွင် မိမိဆန္ဒအလျောက် တာဝန်ထမ်းရွက်လိုသူများကို ရှာဖွေရန်ခက်ခဲမှုမရှိပေ။ သာမကတစ်ခုအနေဖြင့်ပြရလျှင် ထိုကာလများတွင်မြန်မာ့တပ်မတော်စစ်တက္ကသိုလ်သည် နှစ်စဉ် အရာရှိလောင်း ၁၀၀ ဝန်းကျင်ကိုရွေးချယ် လက်ခံခဲ့သော်လည်း စစ်တက္ကသိုလ်ဝင်လို၍ နှစ်စဉ်လျှောက်ထားသူများမှာ ၁၀၀၀၀ ကျော်ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ထိုစဉ်ကလက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့အစည်းများအားလုံး၏ အင်အားအရေအတွက်ကို စုစည်းလိုက်သည့်အခါ အစိုးရတပ်၏ အင်အားထက် ပိုမိုများပြား နေသည်မှာ အံ့ဩဖွယ် မဟုတ်သကဲ့သို့ အစိုးရတပ်များမှာလည်း ဝန်နှင့်အားမမျှသဖြင့် အသက်ရှူပင်မချောင်ခဲ့သည်မှာ မထူးဆန်းပေ။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် အဆက်မပြတ် လုံခြုံရေးတာဝန်နှင့်ကာကွယ်တိုက်ခိုက်ရေးတာဝန်များကို ထမ်းရွက်ကြရပါသည်။ တစ်ချိန်တည်း

မှာပင် အစိုးရတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေဒေသများကို ကာကွယ်မှုပေး၍ လုံခြုံမှုဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းဒေသတွင်းရှိ ဒေသခံရွာသူရွာသားများသည် လိုအပ်သည့်အခြားအထောက်အပံ့၊ အကူအညီများ တတ်အားသရွေ့ ပေးကြရပါမည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲပြီးထူထပ်နက်နဲလှသည့် တောတောင်ရေမြေ အတွင်း၌ အစိုးရတပ်များသည် ဒေသခံပြည်သူများ၏ အထောက်အပံ့ အကူအညီမပါဘဲ ၎င်းတို့ဒေသကို ထိထိရောက်ရောက် ကာကွယ်မှုပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံ၏လုံခြုံမှုရှုထောင့်မှ ကြည့်မည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် မိမိနိုင်ငံ၏လုံခြုံမှုအတွက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးနေသော တပ်မတော်သားများကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှမိမိတို့ နယ်မြေနှင့်မိမိတို့ဒေသ လုံခြုံအေးချမ်းရေးအတွက် ဆင်နွှဲနေသော တိုက်ပွဲများ အနိုင်ရရှိနိုင်ရန် စစ်သည်များကို ပံ့ပိုးကူညီရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ အမှန်စင်စစ် အစိုးရတပ်ဖွဲ့များသည် စစ်ဆင်ရေးများတွင်အရပ်သား၊ အထမ်းသမား(ပေါ်တာ)များကို အသုံးမပြုလိုကြပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွာသားများသည်စစ်ရေးစစ်ရာအတွက်လေ့ကျင့်ထားသူများမဟုတ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ပါဝင်နေခြင်း သည်ပင် စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်လုံး ကိုပါ ထိခိုက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြားနည်းလမ်းမရှိ၍ အရပ်သားပေါ်တာ များကို မရှောင်မလွှဲသာဘဲ အသုံးပြုနေကြရပါသည်။ ဝေးလံခေါင်းပါးသော နယ်စပ်ဒေသများ၌ လှုပ်ရှားနေသော သောင်းကျန်းသူများသည်လည်း အရပ်သား ပေါ်တာ များကိုပင်အသုံးပြုကြ ပါသည်။ သို့သော် ထိုဒေသများသည် သောင်းကျန်းသူများ၏ နေရပ်ဌာနေ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့အဖို့ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးသည် ကြီးမားသောပြဿနာမဟုတ်ပေ။ သို့သော် အစိုးရတပ်ဖွဲ့များအတွက် ထိုဝေးလံသီခေါင်သောနယ်စပ်ဒေသများရောက်ရှိအောင် ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းပြီး တောတောင်ထူထပ်သော မြေအနေအထားများကိုအနည်းဆုံး ၇ ရက် ခန့်ကြာမြင့် စွာဖြတ်သန်းချီတက်ကြရပါသည်။ အစိုးရစစ်သည်များသည်မိမိတို့၏ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်၊ ရိက္ခာ၊အဝတ်အထည်စသည်တို့ကို သယ်ပိုး ရခြင်းကြောင့် မိမိတို့ ရည်မှန်းချက် နေရာသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါခြေကုန်လက်ပန်းကျနေပြီဖြစ်သည်။ လိုအပ်သော အစာရေစာချို့တဲ့မှုနှင့် ပင်ပန်း နွမ်းနယ်မှုတို့ကြောင့် စစ်သည်များသည် အားအင်ကုန်ခမ်းကာ ငှက်ဖျားရောဂါ များ၏ ပစ်မှတ်သဖွယ်ဖြစ်လာကြသည်။ တစ်ဖန်ငှက်ဖျားရောဂါ အမျိုးမျိုးစွဲကပ်ဖြစ်ပွားမှုကြောင့်လည်း သေဆုံးမှုနှုန်းထားမြင့်မားသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏သမိုင်းမော်ကွန်းအရ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးဆုံး ကာနီးချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထူထပ်သော တောများကို ဖြတ်သန်း၍ ဆုတ်ခွာသောဂျပန်တပ် အနေဖြင့်အစာရေစာပြတ်လပ်၍အင်အားချို့တဲ့မှုကြောင့်ငှက်ဖျားရောဂါ၏ ဖိစီးမှုခံရပြီးနောက် ဂျပန်စစ်သည်နှစ်သိန်းကျော်သည် သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။ယနေ့မျက်မှောက်ကာလတွင် ငှက်ဖျားရောဂါ တားဆီးကာကွယ်ကုသရေး နည်းနာသစ်များ ရှိသော်ငြားလည်း မြန်မာ့တပ်မတော်သားများသည် ထိုထူထပ်သော တောများအတွင်း၌ ယခင်ထက်ပို၍ပြင်းထန်သော ငှက်ဖျားရောဂါ မျိုးဆက်သစ်၏ အန္တရာယ်ကိုရင်ဆိုင်နေရဆဲ ရှိကြပါသည်။

အထမ်းသမားများကို ငှားရမ်းရာတွင် အစိုးရတပ်များသည် ကျန်းမာသန်စွမ်းသော

ယောကျာ်းအရေအတွက် မည်မျှမည်မျှလိုအပ်သည်ကို ဒေသဆိုင်ရာရွာသူကြီးများအား အကူအညီတောင်းခံရပါသည်။ ဤသို့ခေါ်ဆောင်သွားသူ အထမ်းသမားများကို နောက်တစ်ရွာသို့ရောက်သည့်အခါထိုကျေးရွာမှအထမ်းသမားအသစ်များဖြင့်အစားထိုး လဲလှယ်ပါသည်။ သို့သော်နောက်ထပ်ရောက်ရှိသည့်ရွာ၌ အလုပ်လုပ်နိုင်သော ယောကျာ်း အလုံအလောက် မရှိသည့်အခါ သို့မဟုတ် ထိုဒေသတွင်း၌ အခြားရွာများမရှိသည့်အခါ ပြဿနာ အခက်အခဲ နှင့်ရင်ဆိုင်ကြရပေသည်။ ယင်းသို့အခက်အခဲဖြစ်စေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းမှာဤသို့သော စစ်ပွဲအမျိုးအစားတွင်အထမ်းသမား (ဝါ)ပေါ်တာများ၏ လုပ်အားသည်မရှိမဖြစ်လိုအပ်နေ မှုကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ လက်တွေ့ကျကျပြောရမည်ဆိုလျှင် တစ်တိုင်းပြည်လုံးငြိမ်းချမ်း သည့်အခါမှသာဤပြဿနာလည်း ပြေလည်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေကိုသိရှိ သဘောပေါက် နားလည်ထားသော တပ်မတော်အစိုးရသည်နိုင်ငံတော်အာဏာကို စတင် ထမ်းရွက်ရသည့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်အေးချမ်းသာယာရေး ရှိလာစေရန်အတွက် အမျိုးသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို မမှိတ်မသုန်ကြိုးစားဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်အစိုးရသည် စစ်ပွဲများအောင်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်း မည့်အစား တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ချစ်ကြည်ရင်းနှီး မှုရယူရေးကိုကြိုးပမ်းကာအားလုံးကို နစ်နာထိခိုက်စေသည့် စစ်ပွဲသံသရာကို ပြီးဆုံးနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဤရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများတွင် ပေါ်တာများအသုံးပြုရသည့် အခြေအနေသည်လည်း အတိတ်ကာလတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ယခုဆက်လက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ကျွန်ုပ်လုပ်အားစနစ် (Slave Labour)ကို ကျင့်သုံးသည်ဟူသော အချို့သောအနောက်နိုင်ငံများစွပ်စွဲသည့်အငြင်းပွားဖွယ်ရာကိစ္စရပ်ကို ဆွေးနွေးလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ လွတ်လပ်ရေးပြန်လည်ရယူခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားအဖွဲ့ (International Labour Organization -ILO) ၏ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ILO စာချုပ် ၁၉ ခု (19 ILO Conventions) ကိုလည်း တရားဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဤအဖွဲ့ကြီး၏ တာဝန်သိသောအဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ရှည်လျားသောအဖွဲ့ဝင် သက်တမ်းတစ်လျှောက် တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ အထင်အရှား ရှိပြီး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အလုပ်သမားစံနှုန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကြီးမားသော ပြဿနာရပ်များ ယခင်ကမရှိခဲ့ဘူးပါ။

သို့ရာတွင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်အစောပိုင်းကာလမှစ၍အချို့သောအနောက်နိုင်ငံများ၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား အတွက်ဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးအုပ်စုများက မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ဤအဖွဲ့ကြီးကို နိုင်ငံရေးအရ ခုတုံးသဖွယ်အသုံးချကာ မြန်မာနိုင်ငံကို နိုင်ငံရေးဖိအား ပေးလာကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးရရှိရေးကို ပါးစပ်ဖျားမှသာအသံကောင်းဟစ်နေကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းတိုင်း(ကုလသမဂ္ဂအပါအဝင်) မှထုတ်ပယ်ပစ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို

အထီးကျန်ဘဝမရောက်ရောက်အောင် တွန်းပို့ပေးရန် ဖြစ်ပေသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် မကြာသေးမီသော နှစ်များအတွင်းက လွတ်လပ်ရေး ရပြီးချိန်မှစ၍ အစိုးရအဆက်ဆက်ကိုခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအားလုံးနီးပါးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သဘောတူညီမှုကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဤတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည်ယခုအခါတွင်ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ်ရေးဆွဲရေးတွင်ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် မပေါ်ပေါက်သေးမီ အချိန်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးရယူထား သော တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများကို ဝေးလံခေါင်းပါးသော ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ နယ်စပ်ဒေသများတွင် မိမိတို့၏လုံခြုံမှုအတွက်သတ်မှတ်ထားသော နယ်မြေများ အတွင်းလက်နက်ကိုင်ဆောင်ခွင့်ပြု ထားပါသည်။ ဤတပ်ဖွဲ့ များသည်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ပေါ်ပေါက်လာသည် အချိန်မှသာလျှင်မိမိတို့၏လက်နက်များကို စွန့်လွှတ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတောအတွင်း၌မူ အစိုးရ နှင့်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအကြား အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးများကို ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ဤသို့ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရာတွင် တစ်ချိန်က လက်နက်ကိုင် တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့များ ကြီးစိုးခဲ့သည့် ဒေသများတွင်လည်းကောင်း၊ မည်သူ့ဩဇာမှသက်ရောက်မှု မရှိခဲ့သောကြားခံဒေသများတွင် လည်းကောင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို နှစ်ဖက်စလုံးအတူတကွဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပူးပေါင်း၍ အရေးတကြီးလိုအပ်နေသော အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး (ဘိန်း) တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး နှင့်ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း များ ကို စနစ်တကျ အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

မော်တော်ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်း၊ ဆည်မြောင်းတာဝန် စသည့် အခြေခံ အဆောက် အအုံများ၊ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်တည်ဆောက်ရာတွင် ဆောက်လုပ်ရေး တန်ဆာပလာနှင့် စက်ကိရိယာများ အလုံအလောက် မရှိသဖြင့် လူ၏ လုပ်အားကို အားပြု၍ တည်ဆောက်နေရပါသည်။ ဤသို့သော စီမံကိန်းများ ဆောက်လုပ်ရန် အတွက် လုပ်အားကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ဆောက်လုပ်ရေးဥာဏအလုပ်သမားများနှင့် ကာယအလုပ်သမား များကို ခေါ်ဆောင်အသုံးပြုပြီး တပ်မတော်သားများနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး ရယူထားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ဝင်များ အပါအဝင်ရှိသမျှသော မလုံမလောက်စက်ကိရိယာ စက်ပစ္စည်းများဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်တည်ဆောက်ကြရပါသည်။ အချို့လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်သမားအင်အား ထပ်မံလိုအပ်လာသည့်အခါ ဒေသအာဏာပိုင်များမှတစ်ဆင့် မေတ္တာရပ်ခံ ၍ အနီးအနားရှိရွာများမှထပ်မံလိုအပ်သော အလုပ်သမားများရရှိရန် ဆောင်ရွက် ရပါသည်။ ထိုအခါတွင် နယ်မြေအတွင်းရှိရွာသားများပါဝင်သော အလုပ်သမား အင်အားစုသည် တပ်မတော်သားများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရယူထားသောတိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များကို အင်အားဖြည့်ကာ ပူးပေါင်း၍ စီမံကိန်းပြီးစီးရန် အတူတကွပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဒေသအတွင်း စီမံကိန်းပြီးဆုံးသည့်အခါ ထိုနယ်မြေမှာနေထိုင်သော ရွာသူရွာသားများနှင့် တိုင်းရင်းသား

တပ်ဖွဲ့ဝင်များက မိမိတို့ဒေသတွင်းကျန်ရစ်ကာ ဒေသတိုးတက်မှု၏ အသီးအပွင့် များကို ခံစားကြရပါသည်။ တပ်မတော်သားများကမူ အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများတွင် ဆက်လက် ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ကြပါသည်။ ယင်းသို့ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် နေ့စားလုပ်ခကို တစ်ဦးချင်းပေးချေလေ့ရှိသလို တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ကျေးရွာအတွက် စာကြည့်ခန်း၊ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံများသို့ မဟုတ် အသေးစားရေလှောင်ကန်ဆောက်လုပ်ပေးရန် စသည်ဖြင့်တောင်းခံသည်လည်း ရှိသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအတွက် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရသည့် အဆောက် အဦအတွက် ကုန်ကျငွေမှာ ၎င်းရွာသူရွာသားတို့၏ စုပေါင်းလုပ်အားခထက်ပိုမိုများပြား လေ့ရှိသည်။ များသောအားဖြင့်ဒေသခံလူထုတောင်းဆိုသည့် အဆောက်အဦပြီးစီးရန်အတွက် ငွေလိုနေသည့် အခါ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ဖြည့်စွက်ပေးရပါသည်။ ဤသို့စေတနာသဒ္ဒါတရားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအပေါ် နယ်မြေခံလူထုအနေဖြင့်လည်း များစွာတန်ဖိုးထားကာ ကျေးဇူးတင် လျက်ရှိကြပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ လူမှုရေးသို့မဟုတ်ဘာသာရေးကဏ္ဍများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်၍ လုပ်ငန်းပြီးစီးသည့် အခါများတွင်လုပ်အားခပေးရန်မလိုအပ်သလို သို့မဟုတ် ပေးချေသည်ကို လက်မခံသည့်အခါမျိုးလည်းရှိတတ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်အားကို မြင့်မြတ်၍ ၎င်းတို့ရပ်ရွာအတွက် ကုသိုလ်ရေးဟု ယူဆ၍ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ရထားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း နှင့် ကားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း စသည့် ကြီးမားသော စီမံကိန်း ကြီးများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာတွင်သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေရှိ တပ်မတော်သား များကိုသာ အသုံးပြုပါသည်။ ပြည်သူများကို အဓမ္မလုပ်အားပေးရန် ခိုင်းစေသည်ဟူသော ပုံကြီးချဲ့စွပ်စွဲချက် များရှောင်ရှားနိုင်ရန် စီမံကိန်း နယ်မြေအတွင်းရှိ ရွာသားများက ထို ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ တွင် တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အစုအဖွဲ့လိုက် ဖြစ်စေ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ကမ်းလှမ်းသည်ကိုပင် ငြင်းဆိုရသည်လည်းရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သေးငယ်သောဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်၍ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့်အခြေခံ အဆောက်အအုံများဆောက်လုပ်ရန် အရင်းအမြစ်ပစ္စည်းများ မပြည့်စုံပါ။ မြန်မာနိုင်ငံပြည်သူလူထုကို အတင်းအဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေသည်ဟု စွပ်စွဲနေသော နိုင်ငံများကပင် မြန်မာနိုင်ငံပြည်သူများနှင့်တိုင်းပြည်၏ တိုးတက်မှုအတွက်လုပ်ဆောင်ရမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လိုအပ်သော အထောက်အကူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ကိုမရရှိအောင် ဟန့်တားပိတ်ပင်လျက် ရှိနေသည့်အတွက် နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် မိမိပြည်သူများ ယခုထက် ပိုမိုအဆင့်အတန်းမြင့်ပြီးပြည့်စုံသော ဘဝတည်ဆောက်ပေးနိုင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများကို မိမိတို့လက်လှမ်းမီရာ နည်းလမ်းများ ကျင့်သုံးပြီး ရှိသမျှနှင့်ဆောင်ရွက်ရုံမှအပ တစ်ခြား ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းမရှိပါ။

မြန်မာပြည်သူများကို လူ့အခွင့်အရေး အပြည့်အဝခံစားစေလိုသော ဆန္ဒရှိပါသည် ဟု ပြောဆိုနေသည့် နိုင်ငံများကပင် မြန်မာပြည်သူတို့၏ ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သော တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုဟန့်တား၍ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုကို ပိတ်ပင်နေခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နုနယ်သေးသောအဆင့် မှာသာရှိနေသေးခြင်းကြောင့် တည်တံ့ ခိုင်မြဲသောဒီမိုကရေစီစနစ်တစ်ရပ်သို့ ငြိမ်းချမ်းတည်ငြိမ်စွာဖြင့် အောင်အောင်မြင်မြင် ကူးပြောင်းနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်း၏ပံ့ပိုးမှု၊ ရိုင်းပင်းမှုနှင့် အားပေးမှုကို လိုအပ်ပါသည်။ ယခုလက်ရှိအခြေအနေတွင်မြန်မာနိုင်ငံသည် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသော ဘဝတစ်ခုခု နိုင်ငံသစ်တစ်ခုပြန်လည်တည်ဆောက်နေသောကာလ ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ခုနှစ်တွင်တပ်မတော်က ရှောင်လွှဲ၍မရတော့သဖြင့် နိုင်ငံတော်အာဏာကို လွှဲပြောင်း ရယူလိုက်ရသည့်အချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ဝယ်တွင် နိုင်ငံခြားအရန်ငွေ မကျန်သလောက် ရှိနေပြီးရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးတွင် ၆၅%သော စက်မှုလုပ်ငန်းများဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် လူယက်ခြင်းခံရပြီး နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင်လည်း မငြိမ်မသက်မှုနှင့် မင်းမဲ့စရိုက် လွှမ်းမိုးမှုခံရကာ လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများလည်း ပြင်းထန်လျက်ရှိခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဝန်းကျင်ရောက်မှသာ ပြည်တွင်း၌ထူးခြားသော ဘက်စုံတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်မှုကို စတင်ရရှိခဲ့ပါသည်။

လွတ်လပ်ရေးရရှိချိန်မှစ၍ဗဟိုအစိုးရအဆက်ဆက်ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အများစုအတွက်ဤတပ်မတော်အစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီမှု ရယူခဲ့ပြီးချိန် နောက်မှသာ လွတ်လပ်ရေး၏အရသာကို အမှန်သိရှိခံစားခွင့် ရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ဒေသအသီးသီးတွင်လည်း ငြိမ်းချမ်းမှု၊ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မျက်မြင် တွေ့ရှိရသည်ဟု ပွင့်လင်းစွာထုတ်ဖော် ပြောဆို ခဲ့ကြပါသည်။ နိုင်ငံ၏နယ်စပ်ဒေသများ တွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအနေဖြင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းမှစတင်၍ လွတ်လပ်ရေး၏အသီးအပွင့်များကိုခံစားကြရသည်ဟုဆိုလျှင် မှားမည်မထင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ပထမဦးဆုံးသော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့သည် ၁၉၈၉ခုနှစ်တွင် လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံး အဖွဲ့သည် ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်လည်းကောင်း လက်ရှိအစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ရရှိထားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး အဆင့်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ရရှိအောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ အထူး လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော တတိယကမ္ဘာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုအဖို့ ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ဆောင်ရွက်ရေးအပြင် ကမ္ဘာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ကိုလည်း လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် ဤသို့ အထူးလိုအပ်နေသော ထောက်ပံ့ကူညီမှုများကို ကမ္ဘာ အင်အားကြီး နိုင်ငံအချို့က တားဆီးပိတ်ပင်ထားကြသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံများ နည်းတူ မိမိပြည်သူများအတွက် ပို၍ကောင်းမွန် ပြည်စုံသောဘဝ တည်ဆောက်ဖြည့်ဆည်း နိုင်ရန်အတွက် မိမိလက်လှမ်းမီသမျှလက်ဝယ်ရှိသမျှတို့ကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုရန်မှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းမရှိတော့ပေ။

နှိုင်းယှဉ်၍ထောက်ပြရမည်ဆိုလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ ၁၇၂ နှစ်စော၍ ၁၇၇၆ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေး

ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် အမေရိကန်တို့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် အနှစ် ၂၀၀လောက်ကြာမှသာ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များအလယ်ရောက်ရှိချိန်တွင်သာ လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်တွင် လူမည်းများ အနေဖြင့် မဲပေးပိုင်ခွင့်စတင်ရရှိခဲ့ရာ အသားအရောင်ခွဲခြားမှု အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး မှုစတင်ဆောင်ရွက်သည့် အစောပိုင်းကာလများတွင် ၎င်း၏ အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ခုဖြစ်သောမီးရထားလမ်းများကို မည်သို့ မည်ပုံတည်ဆောက် ခဲ့ကြသည်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသော အချက်များ တွေ့ရှိရပါမည်။ ၎င်းတို့သည်မီးရထားလမ်းများ ဖောက်လုပ်ရာ တွင်တရုတ်ကူလီ (Chinese Coolies) များစွာကို ချွေးတပ်ဆွဲ၍သုံးစွဲခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ဖန်၎င်းတို့၏ ဝါစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း တိုးတက်အမြတ်ရမှု အတွက်လူမည်းများ ကိုကျေးကျွန်များအဖြစ် အသုံးချခဲ့ပါသည်။ ဤအချက်များသည် မည်သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုကိုမဆို နေ့ချင်း ညချင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို ညွှန်ပြလျက် ရှိပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ပင်လျှင် လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ကဏ္ဍ တိုးတက်လာစေရန်အနှစ် ၂၀၀တိုင်အောင် အချိန်ယူ ကြိုးပမ်းခဲ့ရသည်မှာ မငြင်းနိုင်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ၎င်းနိုင်ငံ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးအတွက်အဆင့်ဆင့်ကြိုးပမ်းခဲ့ရသည့်နည်းတူ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ သည်လည်း အလားတူပင် အဆင့်ဆင့်ကြိုးပမ်းနေဆဲ ကာလဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်းမြန်မာ နိုင်ငံအတွက် ဆိုးဝါးသော အတွေ့အကြုံတစ်ခုနှင့်ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ဤသည်မှာအစောပိုင်း ကာလက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့်အဆင့်သို့ ဦးစွာရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သော နိုင်ငံကြီးများသည် မိမိတို့မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကံအကြောင်းမလှရှာသောနိုင်ငံများကို အချိန်တိုတိုအတွင်း တိုးတက်စေရန် ၎င်းတို့၏ ဥစ္စာဓနနှင့်အတွေ့အကြုံများမျှဝေပေးလိုသည့် ဆန္ဒမရှိခြင်းဖြစ် ပါသည်။ ဤမျှမကငြိမ်းချမ်းတည်ငြိမ်စွာဖြင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်ရန်ကြိုးပမ်း နေသည့် မြန်မာနိုင်ငံကိုပင်တချို့သောအနောက်နိုင်ငံကြီးများက နှောင့်ယှက်ဟန့်တားလျက် ရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အတောမသတ်နိုင်သော ဣသာမစ္ဆေရီယစ်တိ၊ တာဝန်မဲ့သောလုပ်ရပ်နှင့် သဘာဝ မကျသောမျှော်လင့်ချက်များထားရှိနေခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကိုအထီးကျန်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ အဖြစ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိအောင်တွန်းပို့နေသည်မဟုတ်သည့်တိုင် တည်ငြိမ်မှုမရှိသော အမည်ခံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသောနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာအောင်တွန်းပို့သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ ပါသည်။

၁၉။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည်အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဘာသာရေးအသင်းအပင်းများ နှင့်ပူးပေါင်း၍ကလေး သူငယ်များ၏ အခွင့်အရေး များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ၁၉၉၁ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင်ကလေးသူငယ်များ၏အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာညီလာခံ (The Convention on the Rights of the Child) ၌သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုး၍ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကလေးသူငယ်များကိုစစ်သားများအဖြစ်အသုံးပြု

ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဤအဖွဲ့အစည်းကြီးက ဖော်ထုတ်ခဲ့သော စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုကို မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည်လည်းမျှဝေခံစားမိပါသည်။

ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာကောင်းသည်မှာ အချို့သောလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အဖွဲ့အစည်းများက မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သောသတင်းစစ်ဆင်ရေး(Media Campaign) ကိုအရှိန်အဟုန်မြှင့်ကာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းစေသောအလိုငှာ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံသတင်းများနှင့် လိမ်လည် သတင်းများကိုဖြန့်ဝေလျက်ရှိပါသည်။

စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသောအချက်တစ်ချက်မှာ Amnesty International ၏ ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သောအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပတ်သက်သောမှတ်တမ်းများအရ ကလေးသူငယ်များ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာညီလာခံမှသဘောတူချမှတ်ထားသော အချက် အလက်များကိုသဘောတူကြောင်းလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိသောနိုင်ငံ နှစ်နိုင်ငံ သာရှိနေ ပါသည်။ယင်းနှစ်နိုင်ငံမှာ ဆိုမာလီယာနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် အသက်(၁၈)နှစ်အောက် ကလေးများကို တပ်မတော်အတွင်း ဝင်ရောက်စေခြင်းနှင့် ရန်လိုအကြမ်းဖက်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှုကိုဟန့်တား ကာကွယ်သည့်ပဒေ Optional Protocol to the Convention of the Rights of the Child ကို သဘောတူလက်ခံခြင်းမရှိနိုင်အောင် အကြိမ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဗီယက်နမ်စစ်ကာလအတွင်းတွင် သိန်းပေါင်းများစွာသောအမေရိကန်လူငယ်များကို အမေရိကန် တပ်မတော်အတွင်းသို့ မဝင်မနေရအတင်းအကြပ်ဝင်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ဤစစ်ပွဲပြီးဆုံးသည့် အချိန်တွင်အမေရိကန်လူငယ် ၅၅၀၀၀ ဝန်းကျင်သေဆုံးသည့်အပြင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချွတ်ယွင်းမှုနှင့် စိတ်ဝေဒနာခံစားရသူ မြောက်များစွာကျန်ရှိ နေခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ့တပ်မတော်သည် ဆန္ဒအလျောက် ဝင်ရောက်လာသူများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသော တပ်ဖြစ်၍အရွယ်မရောက်သေးသောလူငယ်များအား စုဆောင်းခြင်းခွင့်မပြုသလို ဝင်ရောက်စေခြင်းလည်းမပြုခဲ့ပါ။သို့သော်တစ်ခါတစ်ရံတွင် အချို့ကျေးလက်ဒေသများ၌ အရွယ်မရောက်သေးသူများသည်မိမိတို့၏အသက်အရွယ်ကိုလိမ်ပြီ နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင် အတုသို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းအတုများကိုစစ်သားစုဆောင်းရေးဌာနများသို့ယူဆောင် လာတတ်သည်။ထို့ဒေသများတွင်ရှိသောစုဆောင်းရေးဌာနများမှ တာဝန်ရှိအာဏာပိုင်များ အပိုလည်းမှန်ကန်မှု စစ်ဆေးရန်ခဲယဉ်းပေသည်။ဤသို့ဖြစ်ခဲ့လှသောအခြေအနေများမှအပ အစိုးရသည် အသက်မပြည့်သူများ စစ်သားစုဆောင်းရေးကိုလုံးဝတားမြစ်ထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ယခုအချိန်၌ ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားတွင် အကြမ်းဖက်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း များက ကလေးသူငယ် များကိုမိမိတို့အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးအတွင်းသို့ စစ်သားအဖြစ် အတင်း အကျပ်စနစ်တကျစုဆောင်းလျက်ရှိသည်မှာမျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်သည်။ဥပမာတစ်ခု အနေဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံတွင်လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင် နေသောနောက်ဆုံးကျန်ရှိနေသည့်ကရင်သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့ (KNU)ကိုအနီးကပ်ကြည့်ရှု

လေ့လာပါကအောက်ခြေ အဖွဲ့ဝင်အများစုအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ခေါင်းဆောင်များ၏လမ်းစဉ် အပေါ် ယုံကြည်မှု မရှိတော့သည် ကိုတွေ့ရှိရပါမည်။ KNUတို့သည် ၁၉၄၉ခုနှစ်မှစတင်၍ လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဖက်မှုများကို ဆက်တိုက်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လာရင်း ကရင်ပြည်နယ်ကို ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထုတ်၍ လွတ်လပ်သောပြည်နယ်ထူထောင်ရေးဟူသည့် အာမခံချက်ကိုလည်း ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့လာ ကြပါသည်။ ထို့အပြင်မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ တစ်ခြားသော တိုင်းရင်းသားများနှင့်အတူ အေးအတူပူအမျှ အေးချမ်းစွာနေထိုင်လျက်ရှိကြသော ကရင် တိုင်းရင်းသား အားလုံးသည် နိုင်ငံတော်မှခွဲထွက်ရေးကို လက်တွေ့တွင် မည်သူမျှမလိုလားကြပါ။

ဤအခြေအနေမျိုးကြောင့် KNUတပ်ဖွဲ့အတွင်းမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် တပ်ဖွဲ့ဝင်မြောက်မြားစွာတို့မှာလက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်မှုလမ်းစဉ် ကိုစွန့်လွှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် KNUတပ်ဖွဲ့တစ်ခုလုံး၏ ၇၀%ကျော်ကျော်မှာ KNU အဖွဲ့ကိုကျောခိုင်းကာနိုင်ငံတော်အစိုးရအပါအဝင် ပြည်သူလူထုနှင့်အတူတကွ ပူးပေါင်းပြီး ကရင်ပြည်နယ်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေ ပါသည်။ ငြင်းကွယ်၍ မရနိုင်သောအချက်တစ်ချက်မှာ ကရင်ပြည်နယ်အနှံ့အပြားတွင် လူမှုရေး နှင့်စီးပွားရေးတိုးတက်မှုများ အထိုက်အလျောက်အောင်မြင်မှု ရရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် KNU တို့၏အဖျက်လုပ်ရပ်များကြောင့်အချို့သော နေရာများတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကြိုးပမ်းချက်များကို အနှောင့်အယှက်အဟန့်အတား ဖြစ်လျက်ရှိနေပါသည်။ KNU တို့သည်ပြည်ပရှိ ကိုယ်ကျိုးရှာအဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုး၏ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုနှင့် အကူအညီများကြောင့် ဆက်လက်ရှင်သန် ရပ်တည်လျက်ရှိနေသည်မှာလည်း ထင်ရှားသော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်ရှိနေသော တပ်ဖွဲ့ဝင်များထဲမှလည်း KNU အဖွဲ့ကို ဆက်လက်၍စွန့်ခွာမှုများရှိနေပါသဖြင့် KNU တို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အဖျက်လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်၍ ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်လူအင်အားအလွန်အမင်းလိုအပ်လျက်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ အနေဖြင့် တပ်သားသစ်များရရှိရေးအတွက် အစီအစဉ်ချမှတ်၍ ကလေးသူငယ်များ ပါမကျန်ကျေးရွာလူထုကို ရရာနေရာမှအတင်းအကျပ်စုဆောင်း လျက်ရှိနေကြပါသည်။ ကရင်လူငယ်နှစ်ဦးဖြစ်သည့် ဂျော်နီနှင့် လူသာထူးမှာယင်းသို့သော အဖွဲ့အစည်းများက ကလေးသူငယ်များကို အမြတ်ထုတ်အလွဲသုံးစားပြုနေခြင်း၏ ထင်ရှားသော သာဓက တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည်အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းအချို့များ၊ ဘာသာရေး အသင်းအပင်းများနှင့် ပူးပေါင်းကာ အန္တရာယ် ဖြစ်လွယ်လှသည့် ကလေးသူငယ် များကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်ဤကလေးငယ် များကို စားစရာ၊ နေစရာ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး လိုအပ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံသည့် ငြိမ်းချမ်းသောဘဝ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အခြားတစ်ဖက် တွင်လည်း ၎င်းကလေးသူငယ်များကို လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်း များသာမက အခြားနှစ်မြို့ဖွယ်မကောင်း၍ကိုယ်ကျိုးရှာသူများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုမှ လွတ်ကင်းစေရန် စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀။ မြန်မာနိုင်ငံသည်ဘာသာရေးနှိပ်ကွပ်မှုပြုလုပ်သည်ဟူသောစွပ်စွဲချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အဓိကဘာသာတရားများ အေးချမ်းစွာအတူတကွရှင်သန် လျက်ရှိသည်ဟူ၍ဂုဏ်ယူနေသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာအစိုးရအဆက်ဆက် သည်လည်း ဘာသာတရားအသီးသီးကို ကိုးကွယ်သူများ အေးငြိမ်းလွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်နိုင်ရေးအတွက် အားပေးပံ့ပိုးမှုများပြုခဲ့ကြပါသည်။ လက်ရှိမြန်မာအစိုးရသည် လည်း ထိုပေါ်လစီကိုဆက်လက်ကျင့်သုံးနေသည့်အပြင် ဘာသာတရားအသီးသီး၏ တိုးတက်မှုအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်ထိုဘာသာတရားများ ညီညီညွတ်ညွတ်ရှိစေရန်နှင့် တိုးပွားကောင်းမွန်စေရန်အတွက်ဘာသာအားလုံးအနေဖြင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများလိုက်နာ ကြရပါသည်။ ဤသို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် နားလည်မှုရှိကြသည့်အတွက် ဘာသာ အချင်းချင်း ကြီးမားသော ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားမှုကိုမကြုံ တွေ့ကြရပေ။ သို့ရာတွင် အချို့ နိုင်ငံခြားအစိုးရများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများက ဤအချက်အလက်များကို နားလည် သဘော မပေါက်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာရေး နှိပ်ကွပ်မှုရှိနေသည်ဟု တာဝန်မဲ့စွာ ဖွင့်စွပ်စွဲလျက် ရှိသည်။ ယနေ့မျက်မှောက်ကမ္ဘာကြီးတွင်ထင်ရှားလှသော ဘာသာရေး ပဋိပက္ခနှင့် အုံကြွမှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိရာ ဥရောပ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် တောင်အာရှတို့တွင် အထူးထင်ရှားပါသည်။

ထင်ရှားသည့်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ထောက်ပြရလျှင် -- ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင်အမေရိကန်နိုင်ငံ တက္ကဆက်ပြည်နယ် ဝက်ကို(Waco)၌ဘာသာရေးဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦးနှင့်၎င်း၏ နောက်လိုက်များ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများအပါအဝင် ၇၀ ဦးတို့သည် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ် အစိုးရရဲတပ်ဖွဲ့တို့၏ ပိတ်ဆို့တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာ ရေး နှိပ်ကွပ်သည်ဟူသောအမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ စွပ်စွဲချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်ဘာသာရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ခံယူထားသောသဘောထားနှင့်အခြေအနေတို့မှာ ၎င်းတို့၏ အခြေခံဗဟုသုတ၊ အသိတရားကင်းမဲ့နေခြင်းနှင့်အမြင်လွဲမှားနေခြင်းတို့ကို ဖော်ပြနေပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ အတွင်းက စီမံကိန်း အိမ်ယာစခန်းတစ်ခုတည်ဆောက်ရန်အတွက် ခရစ်ယာန်၊ တရုတ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အုတ်ဂူများကို ရန်ကုန်မြို့ရှိကြံတောသုသာန်မှ ဖယ်ရှားပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည် ဟု ဆိုထားသည်။ ကြံတောသုသာန်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်၊ ဟိန္ဒူနှင့် အစ္စလာမ်သုသာန် များ တစ်နေရာတည်းတွင် တည်ရှိကြသည်။ ထိုသုသာန်မြေ၏အများဆုံးနေရာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာသင်္ချိုင်းဖြစ်ပြီး ကျန်နေရာများကို အခြားဘာသာများအတွက် မျှဝေပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးယခင်က ဤသုသာန်သည် ရန်ကုန်မြို့၏ မြို့စွန်မြို့ဖျားတွင်တည်ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် လူဦးရေတိုးပွားလာ၍မြို့ကိုတိုးချဲ့လာသည်နှင့်အမျှ ထိုသုသာန်သည် ယနေ့အချိန် အခါတွင် မြို့အတွင်းပိုင်းနေရာတစ်ခုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။

ဤအခြေအနေကိုပြုပြင်နိုင်ရန်ဘာသာအားလုံးအတွက်သင်္ချိုင်း အသစ်တစ်နေရာကို အစားထိုးပေးခဲ့သည်။ သုသာန်နယ်မြေအတွင်းဘာသာရေးအဆောက်အအုံတစ်ခုတွင်

ထားရှိသည်မိဘမဲ့ကလေး ၁၀၀အတွက် မိဘမဲ့ကလေးဂေဟာအသစ်တစ်ခုကိုလည်း ဆောက်လုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဆောက်လုပ်မှုပြီးစီးသည့်အခါထိုမိဘမဲ့များသည် ပေ၁၀၀ ပတ်လည်ခြံဝင်းအတွင်းရှိ အဆောက်အအုံနေရာသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုခြံဝင်း အသစ်ကို ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက လှူဒါန်း၍ အဆောက်အအုံသစ် ကိုလည်း တာဝန်ယူ တည်ဆောက်ပေးလျက်ရှိသည်။ ယခုအခါကြံတောသုသာန်နယ်မြေကို ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်၍ အသီးသီးသော ဘာသာတရားများက အထိမ်းအမှတ်မှတ်တိုင်များ စိုက်ထူကာ ဘာသာတရားစုံ ရင်ပြင် (Multi-Religion Square) တစ်ခုတည်ဆောက်ရန်စီမံလျက်ရှိသည်။ ဤရင်ပြင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘာသာရေးညီညွတ်မှုကို ဖော်ကျူးသော အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်လာ ပါမည်။ ဤသုသာန်ဟောင်း နေရာကို အခြားမည်သည့်စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်အတွက်မျှ အသုံးမချဘဲ ဘာသာတရားကြီးလေးခု၏အသီးသီးသော အထိမ်းအမှတ်မှတ်တိုင်များကို သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ၌ စိုက်ထူကာ ဘာသာတရားစုံရင်ပြင်ကြီး ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက်ရည်စူးထားပါသည်။ ထို့အပြင်မူးယစ်ဆေးဝါးမှ လူသားတို့အပေါ် ကျရောက်စေမည့် ဆိုးကျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သော အသိတရားများ ပြည်သူလူထုအတွင်းပိုမိုမြင့်မားလာစေရန်နှင့် ဘာသာတရားအားလုံး၏အဆုံးအမတရားနှင့် လျော်ညီသော မူးယစ်ဆေးဝါးဆန့်ကျင်ရေးကို မီးမောင်းထိုးပြမည့် ပြတိုက်ကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ရည်စူးပါသည်။ ကြံတောသုသာန် အတွင်းရှိ ဧရပ်များတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသော မိသားစု (၁၄) စုကိုလည်း သင့်လျော်သည့် ငွေကြေး အထောက်အပံ့များနှင့် မိသားစုတစ်စုလျှင် မြေယာတစ်ကွက်စီပေးကာအိုး သစ်အိမ်သစ် ဆောက်နိုင်ရန်ကူညီခဲ့သည်။ ကြံတောသုသာန် အတွင်း၌ တည်ရှိခဲ့သော အခြားအဆောက်အအုံ များအတွက်လည်း သင့်လျော်သည့်လျော်ကြေးငွေ ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းကိုမစတင်မီ သက်ဆိုင်ရာဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များကို ဖိတ်ခေါ်၍ ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ သဘောတူညီမှု ရရှိပြီးမှသာ ဤလုပ်ငန်းကိုစတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိနိုင်ငံခြားသံအမတ်များ၊ နိုင်ငံခြားမှာရှိသော မြန်မာသံအမတ်များကိုလည်း ဤဆောင်ရွက်မှုမြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်မီအကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ဤပရိဂျက်နှင့် ဦးတည်ချက်များကို အားလုံး သဘောပေါက် နားလည်ကြ၍ ဘာသာတရားအချင်းချင်း အထင်အမြင်လွဲမှားမှုနှင့် ရှုပ်ထွေးမှုဖြစ်စေမည့် မကောင်းသတင်းနှင့် ကောလာဟလများ ဖယ်ရှားနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။ ဤပရိဂျက် သည် ဘာသာတရားကြီးလေးခု၏ မော်ကွန်းမှတ်တိုင်များကို စိုက်ထူကာ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ ညီညွတ်မှုနှင့် စည်းလုံးမှုကို ဖော်ကျူးသော ကမ္ဘာပေါ်တွင်ပထမဦးဆုံးဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ပါ သည်။ ဤပရိဂျက်သည် မြင့်မြတ်သောလုပ်ရပ်ဖြစ်၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် ဘာသာတရားစုံရင်ပြင်တည်ဆောက်မှုကိုသေးသိမ်အောင်ပြောဆိုနေမည့်အစား ဘာသာရေး ညီညွတ်မှုမြှင့်တင်ရေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးပမ်းချက်များကိုအတုယူသင့်ပေသည်။

မကြာသေးမီအချိန်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် အဓိကဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြားသောဘာသာတရားများ

အပေါ်လွှမ်းမိုးပြန်ပွားစေရန် အတင်းအကျပ် စနစ်တကျကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်နေသည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့ပြန်သည်။ ထို့အပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းများ၏ လူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်မှုလုပ်ရပ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေး လွတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်ထားသည်ဟုလည်းဆိုပြန်သည်။ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်အနေဖြင့် မိမိ၏အယူဝါဒကို အတင်းအကျပ်ပြန်ပွားစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုသည်ကို မသိနားမလည်ခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား၏ အခြေခံယုံကြည်မှုနှင့် အယူဝါဒသည် ဤသို့ပြုမှု ဆောင်ရွက်ခြင်းကို လုံးဝဆန့်ကျင်၍ မြန်မာနိုင်ငံသည်ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်၏ လမ်းညွှန်မှုကို တသွေမတိမ်းလိုက်နာကြပါသည်။ ပို၍အရေးကြီးသည်မှာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်၏ အဆုံးအမများအရ ရဟန်းများ နိုင်ငံရေးတွင်ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရပ်များတွင်ဖြစ်စေ မည်သည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးကိုမဆို တိတိကျကျ တားမြစ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် အဓိကဘာသာတရားများ ညီညွတ်ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူတကွ တည်ရှိရှင်သန်ပြီး ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှုကိုလည်း အမှန်တကယ် လက်တွေ့ကျင့်သုံးသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အနည်းစုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ပါဝင်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သဘောထားမတိုက်ဆိုင်မှု အသေးအဖွဲ့များ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲပေါ်ပေါက်တတ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှာလည်း ဤသို့ပင် တစ်ခါတစ်ရံဖြစ်ပျက်ခဲ့သလို ဖြစ်ပျက်လျက်လည်း ရှိနေပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ဘာသာတရား အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပူးပေါင်းတိုင်ပင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြဿနာများကိုချက်ခြင်း လက်ငင်း ဖြေရှင်းပေးသောကြောင့် ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရသော ဘာသာရေးအဓိကရုဏ်းမျိုးဖြစ်ပေါ်လာမှုကို ဟန့်တားနိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အသေးအဖွဲ့ ပြဿနာများကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားကျောင်း၊ ဂူ၊ ပုထိုးများ တည်ဆောက်ရာတွင် ကလေးငယ်များ ပါဝင်နေခြင်းကို ကလေးအလုပ်သမားသို့ မဟုတ်အဓမ္မအလုပ်စေခိုင်းမှုဟု သတ်မှတ်၍ မရပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုကလေး များသည် မိမိတို့၏ ဆန္ဒအလျောက် မိဘများ သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူများ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်အရ ကောင်းမှုကုသိုလ်ရရှိစေရန် ကောင်းသောအလုပ်၌ ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခြင်းကို မည်သူမျှ တားဆီးခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ လွတ်လပ်သော ဆန္ဒနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ် ဆောင်ရွက်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်၏ အဆုံးအမများနှင့် ညီညွတ်ပါသည်။

ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာနမှ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၂၀) ရက်နေ့တွင် နယူးယောက်မြို့၌ အခြေစိုက်ထားသော လူ့အခွင့်အရေးစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ (Human Rights Watch) ၏ စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသော သတင်းပေးပို့ချက်တစ်ခုကို ထုတ်လွှင့်ကြေညာသွားပါသည်။ ထိုသတင်းထုတ်လွှင့်ချက်တွင် “သိန်းပေါင်းများစွာသော ကလေးသူငယ်များသည် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရှိ လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် ခက်ထန်ကြမ်းတမ်း၍ အန္တရာယ် ကြီးမားသော အခြေအနေ အောက်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြောင်း” ----- အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင်ရှိ

တစ်ချို့သောလယ်ယာလုပ်ငန်းများ၌ဆယ်ကျော်သက်နှင့် ဆယ်ကျော်သက်ထက်ငယ်ရွယ်သော ကလေးသူငယ်များသည်အနည်းဆုံးရရှိ ရမည့်လုပ်ခ နှုန်းထားများထက် များစွာလျော့နည်း ရရှိနေသည့်အပြင် တစ်နေ့လျှင် ၁၄နာရီအထိ အလုပ်လုပ်နေကြရသဖြင့် ပညာသင်ယူ ဆည်းပူးခွင့် မရနိုင်ကြကြောင်း” ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

အလားတူပင် South Asian Forum for Human Rights ကို တည်ထောင်သူ/ဆော်ဩသူ Abu Sayeed Chowdhury Human Rights in Social Service (1987) နှင့် Magsaysay Award for International Understanding(1987) ဆုများကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သော Reverend Richard W.Timm, CSC နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်မှ Ain O Salish Kendra, Gano Shahajji Sangstha and Bangladesh Institute of Human Rights and National Consultant, GRAMEEN Courts Project (UNDP Project), Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ တရားသူကြီး K. M. Subhan တို့ပါဝင်သောအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လူသားအချင်းချင်းစာနာမှု အခြေအနေများကိုလေ့လာရန် ရောက်ရှိခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ သည်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့်အခြားဒေသများတွင် အနှစ်(၄၀)ကျော်က လူ့အခွင့်အရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်လူသားအချင်းချင်း စာနာမှုကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။၎င်းတို့သည် ဤနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေစဉ်မွန်ပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်များရှိ ကျေးရွာများနှင့် ဒေသအဖွဲ့အစည်းများကို မိမိတို့ဘာသာ စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်၍ သွားရောက်လေ့လာတွေ့ဆုံခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းဒေသများရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လွတ်လွတ် လပ်လပ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီးသည့်အခါ အောက်ပါမှတ်ချက်များ ပါဝင်သည့်တရားဝင် အစီရင်ခံစာများကို အမေရိကန်ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

“အတူတကွနေထိုင်ကြသောဘာသာအသီးသီး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအသီးသီးတို့ အကြားတွင် ဘာသာရေးနှင့် လူမျိုးရေးအရ အထူးပင်ညီညွတ်မှုရှိ၍၎င်းတို့သည် အတူတကွ နေထိုင်ရုံသာမကအလုပ်ကိုလည်းလွတ်လပ်စွာအတူတကွ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိနေကြပါသည်။”

“ဤကျေးရွာသည် လူဦးရေတစ်သောင်းရှိသော အကြီးဆုံးကျေးရွာဖြစ်ပြီး ထိုဒေသ၏ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဗဟိုအချက်အခြာလည်းဖြစ်သည်။ ဤကျေးရွာတွင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဟဇာတရှိမှုကိုတွေ့ရသည်။ သာကေအနေဖြင့်တွေ့ရှိရသည်မှာ တစ်လမ်းထဲမှာပင် ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်း၊ဗုဒ္ဓဘာသာစေတီ၊ မွတ်ဆလင်ဗလီနှင့်နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် ဘုရားကျောင်း စသည်တို့အစီအရိရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံ စကားပြောခဲ့သည့် အစွလာမ် ဘာသာဝင်များက ၎င်းတို့သည် အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ခန့်ရှိ၍အခြားသူများနှင့်အတူ ခွဲခြား၊ ခြားနားမှုမရှိဘဲသင့် မြတ်စွာဆက်ဆံ နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း ပြောကြားသည်။ ဗလီ နေရာဟောင်းတွင် ဗလီအသစ်တစ်ခု ဆောက်လုပ်နေကြောင်း လည်းပြောကြားသည်။”

အလားတူပင်အင်္ဂလားဒေ့ရှ်အပတ်စဉ်စီးပွားရေးဂျာနယ်တစ်ခုဖြစ်သော Economic Times မှ စာတည်းနှင့်ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးသည် ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့

အလည်အပတ်ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ မိမိနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါ “ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများအတွက် စံနမူနာဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ” Myanmar--A Model for Developing Nations” ဟူသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကိုရေးသားခဲ့သည်။ ဤဆောင်းပါးသည် Economic Times စာစောင်မှာသာမက ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် ရေပန်းစားသည့် အခြားစာစောင်များကလည်း ထိုဆောင်းပါးကိုဖော်ပြခဲ့သည်။ စာရေးသူသည် ထိုဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်မှာ-

“ရန်ကုန်မြို့သည် စေတီ၊ ဂူ၊ ပုထိုးများ များပြားသောမြို့ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗလီနှင့် ခရစ်ယာန် ဘုရားကျောင်းများလည်းရှိ၍ ပြည်သူများမှာလည်း လွတ်လပ်စွာ မိမိယုံကြည်သည့် ဘာသာတရားနှင့် အညီ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုများပြုနိုင်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများ အဓမ္မချမှတ်ရေးအတွက် ဦးဆောင်ခဲ့သော နိုင်ငံအချို့၌ ပင်၍ သို့သော် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်မှုများကိုပင် ခွင့်ပြုခြင်းမရှိပေ။”

အခြားနိုင်ငံများ သို့မဟုတ် အစိုးရများအပေါ်တစ်ဆင့်စကားကိုသာ အခြေခံ၍ စွပ်စွဲ ပြောဆိုခြင်းသည် လုံးဝမသင့်လျော်သည့်အပြင် စာနာထောက်ထားမှမရှိဟု မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရကယုံကြည်ပါသည်။ မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မဆို ဘာသာရေးသည် အလွန်လေးနက် သိမ်မွေ့ပြီး အလွယ်တကူပေါက်ကွဲလွယ်သော ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်၍ တာဝန်မဲ့စွာ မှတ်ချက် ချခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်းတို့ကို လုံးဝရှောင်ကြဉ်သင့်ပေသည်။ ကိုယ့်မျက်ချေးကို ကိုယ်မမြင်ဟု ဆိုသလိုဖြစ်နေသည့် အချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ဘာသာတရားလွတ်လပ်မှုမရှိဟု စွပ်စွဲနေသော နိုင်ငံများကို ယုံကြည်မှုပင် ဘာသာရေးပဋိပက္ခများကြုံတွေ့လျက်ရှိနေကြပါသည်။ အနောက် တိုင်းမှ ဆိုရိုးစကားတစ်ခုကိုလည်း ဤဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များက သတိရစေခဲ့ပါသည်။ ထိုစကားမှာ “မှန်ပေါင်းချောင်အိမ်များတွင် နေထိုင်သောသူများသည် အခြားသူများအား ခဲဖြင့်မပေါက် သင့်ပေ” ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ (“People living in glass houses should not throw stones”.)

၂၁။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ပျက်ကျခဲ့ပြီးရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော လေယာဉ် နှင့် လေသူရဲများ၏ အကြွင်းအကျန် အပိုင်းအစများကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် ကမ်းလှမ်းချက်ကို မသိကျိုးကျွံပြုခဲ့ခြင်း။

ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံးမှ သံတမန်တစ်ဦးသည် ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ လာရောက်၍ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ပိုင်းတွင် ပျက်ကျခဲ့သော လေယာဉ်တစ်စီးနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်းအချက်အလက် တစ်ချို့ကို ပေးအပ်လာပြီး ယင်းလေယာဉ်ရှာဖွေနိုင်ရေးအတွက် အကူအညီတောင်းခံလာပါသည်။ ထိုသတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် လေသူရဲများ၏ ကျန်ရစ်သူမိသားစုများ အပေါ် အပြည့်အဝနားလည်စာနာထောက်ထားကာ မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ကချင်ပြည်နယ် အတွင်းဖြစ်နိုင်ချေရှိသော နေရာများတွင် လေယာဉ်ပျက်ကို ရှာဖွေခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ရှာဖွေစဉ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ကချင်ပြည်နယ် တောတွင်း တစ်နေရာ၌ အမေရိကန်လေတပ်မှစီ-၄၇ အမျိုးအစား လေယာဉ်တစ်စီး၏ အပိုင်းအစများနှင့် ယင်း လေယာဉ်အဖွဲ့သားများ၏ ရုပ်ကြွင်းနှင့်

အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းအချို့ကိုရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သဖြင့်၎င်းတို့ကို ရန်ကုန်မြို့သို့ယူဆောင်လာ ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့သယ်ဆောင်လာသော ပစ္စည်းများတွင် လေယာဉ်အဖွဲ့သားများ၏ အမည်နှင့်ကိုယ်ပိုင်အမှတ်များ ရေးထားသောသတ္တုလည်ဆွဲပြားများလည်း ပါရှိပြီး ၎င်းဆွဲပြား များတွင် James B. Heise, Bob D. Torbert နှင့် F.P. Reynold Jr. အမေရိကန်ကြည်းတပ် လေကြောင်းတပ်ဖွဲ့ဟုဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ရှာဖွေတွေ့ရှိထားသော ပစ္စည်းများ နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းနှင့်ပစ္စည်းများ၏မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများကိုထိုစဉ်ကာလကရန်ကုန်မြို့ ရှိအမေရိကန်သံရုံးတွင် ယာယီသံရုံးတာဝန်ခံအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော Mr. Franklin P. Huddle ကို ထိုကာလက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးကဖိတ်ခေါ်၍ ၁၉၉၁ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်းက ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းရှာဖွေတွေ့ရှိချက်ကိုရန်ကုန်မြို့ရှိအမေရိကန်သံရုံးကိုသာမက ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသောနှစ်(၅၀)ပြည့်အခမ်းအနားတက်ရောက်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာ သော အမေရိကန်စစ်ပြန်စစ်မှထမ်းဟောင်းများကိုလည်းအသိပေး ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဤရှာဖွေတွေ့ရှိချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အမေရိကန်အစိုးရထံမှမည်သည့် တုံ့ပြန်ချက်မှ မရရှိခဲ့သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ၁၉၉၆ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလကရောက်ရှိလာသော အမေရိကန်အထက်လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးကို ယင်းပစ္စည်းများ သက်ဆိုင်ရာ အမေရိကန် အာဏာပိုင်များထံသို့လွှဲပြောင်းပေးရန်ကျန်ရှိနေသေးကြောင်း ထပ်မံအသိပေး ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။

ရှာဖွေတွေ့ရှိထားသော အမေရိကန်လေယာဉ်ပျက်နှင့် လေယာဉ်အဖွဲ့သားတို့၏ ရုပ်ကြွင်းနှင့် အပိုင်းအစများကိုလွှဲပြောင်းပေးအပ်နိုင်ရန်စတင်ကမ်းလှမ်းသည့် အချိန်မှစ၍ (၅)နှစ်တာကာလကျော်လွန် ပြီးသည့်နောက်ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံးမှ လက်ခံလွှဲပြောင်း ယူရန်သဘောတူကြောင်းပြန်ကြားလာပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့်၁၉၉၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင်ကျဆုံးသူလေသူရဲများကို အသိအမှတ်ပြုသည့် ဂုဏ်ပြုအခမ်းအနားဖြင့် အမေရိကန်အရာရှိများထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၆ခုနှစ်မတ်လ(၂၅)ရက်နေ့ထုတ် Houston Chronicle သတင်းစာတွင်ဖော်ပြချက် အရ ကျဆုံးသွားခဲ့သောလေသူရဲတစ်ဦး၏ဇနီးဖြစ်သူမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌သက်ရှိ နေထိုင်လျက် ရှိနေသေးကြောင်းသိရှိရပါသည်။ သတင်းစာတွင်ဖော်ပြချက်အရ “ဇနီးဖြစ်သူမှာ ၎င်း၏ခင်ပွန်းသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းတာဝန်အရမြန်မာနိုင်ငံအပေါ်မှ လေယာဉ်မောင်းနှင် ပျံသန်းနေစဉ်ပျောက်ဆုံး သွားသည်ဟုသာသိရှိထားသဖြင့် သူမ၏ ခင်ပွန်း မှာကျဆုံးသွား နိုင်ချေရှိသည်ဟုသာ သိရှိထားကြောင်း---သူမအနေဖြင့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူမှာ တိုက်ခိုက်ရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်းပျောက်ဆုံးနေသည် (missing in action) ဟုသာအသိပေးခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ လပေါင်းများစွာကြာပြီးသည့်နောက်ပိုင်း မည်သည့်သတင်းမှထပ်မံကြားသိ ရခြင်းမရှိသည့်အတွက်ဇနီးဖြစ်သူမှာစိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်ကာ သတင်းထပ်မံရရှိနိုင်ရန် အတွက်ဝါရှင်တန်မြို့သို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြောင်း၊ ဝါရှင်တန်ရောက်ရှိသည့်အခါတွင်လည်း

သူမသည် သတင်းအထောက်အထားရရှိနိုင်ရန် တိုက်ခိုက်ရေးတာဝန် ထမ်းဆောင်စဉ် ပျောက်ဆုံးနေသူများ၏ ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်သောဌာနတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း သက်ဆိုင်ရာဌာနက သူမ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိရှိသွားသဖြင့် ယင်းဌာနတွင် လုပ်ကိုင်ခွင့်မရခဲ့ပါ။” သို့ပါသော်လည်း “မြန်မာနိုင်ငံတွင် သူမ၏ ခင်ပွန်း မောင်းနှင့်ခဲ့သော လေယာဉ်နှင့်သေဆုံးသွားပြီဟူသော ပစ္စည်း အထောက်အထားများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိခွင့်ရလိုက်သဖြင့် ယခုမှစိတ်ဒုန်းဒုန်းချနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း” ဖြည့်စွက်ပြောကြားပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သေဆုံးသူများ၏ ရုပ်ကြွင်းများကို ပြန်လည်ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ပူဆွေးသောကရောက်ရှိနေသော ကျန်ရစ်သူလေယာဉ်သားများ၏ မိသားစုများအနေဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကွဲကွာခဲ့ရသော ခင်ပွန်း၊ ဖခင်၊ သား၊ သမီးအစရှိသည့် ဆွေမျိုး သားချင်းများအတွက် မရေရာမသေချာဖြစ်နေသည့် ဘဝကို အဆုံးသတ် နိဂုံးချုပ်ပေးနိုင် ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း စိတ်မကောင်းစရာအချက်တစ်ခုမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အနေဖြင့် တစ်ခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် တိုက်ခိုက်ရေးတာဝန် ထမ်းဆောင်စဉ် ပျောက်ဆုံး နေသူများ (MIA) ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြီးအကျယ် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို သိရှိရ သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အလားတူ (MIA) ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မသိကျိုးကျွန်ပြုကာ (၅)နှစ်တာမျှ လျစ်လျူရှုထား နိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၂၂။ တရုတ်နိုင်ငံကို ဝိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့ ရေးဒေသပေါ် လစီတွင် ပြန်မာနိုင်ငံ သည် အားနည်း သော ကွင်းဆက်ဖြစ်နေခြင်း (တစ်ခုတည်းသော မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ခြိမ်းခြောက် နေပါသလော?)

ဤကမ္ဘာကြီးတွင် အထူးသဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် အစိုးရများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများသည် ဩဇာညောင်းရန် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် အားပြိုင် နေကြပြီး တရုတ်နိုင်ငံကို ဒေသအတွင်း ဝိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့ ထိန်းထားနိုင်ရေးအတွက် အပြင်းအထန် မဲဆွယ်လျက်ရှိကြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် နောင်တစ်ချိန်၌ မဟာအင်အားကြီး နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်ရုံ သာမက ယခုမျက်မှောက်အခြေအနေမှာပင် အဓိကကျသော ကမ္ဘာ့စစ် အင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်နေပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်လာရေးအတွက် လျင်မြန်စွာပြုပြင်ပြောင်းလဲလျက်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နှင့် တကွ အချို့သော အနောက်နိုင်ငံ အစိုးရများအနေဖြင့် ရုရှားနိုင်ငံတွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒကျဆုံးပြီး စစ်အေးကာလက အင်အားကြီးနိုင်ငံများ ပြိုင်ဆိုင်မှု အဆုံးသတ်သွားပြီး သည် နောက်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ ဝိုင်းပတ် ပိတ်ဆို့ ထိန်းထားရေးပေါ်လစီကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်လာပြီဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၌ ဖြစ်စေ၊ ဘူမိနိုင်ငံရေးကဏ္ဍ၌ ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းနှင့် အခြေအနေအမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ သို့သော် အထက်ပါ ပေါ်လစီကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျင့်သုံးသော နည်းတစ်နည်းမှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပထဝီ အနေအထားအရ ကပ်လျက်ရှိသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို အနောက်နိုင်ငံများဘက်တွင်

ပိုမိုရပ်တည်လာစေရန်အရှိန်အဝါဩဇာသုံးရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်အနောက်အုပ်စုဝင်နိုင်ငံများ၏ ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ အဓိက အဆိုပြုထားသည့်အတိုင်း ဒေသတွင်းတရုတ်နိုင်ငံကိုပိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့ထိန်းထားရေး ပေါ်လစီအတွက်မြန်မာနိုင်ငံသည်အားနည်းသောကွင်းဆက်တစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်ဟု ယူဆထား ကြသည်။မြန်မာနိုင်ငံကိုအနောက်အုပ်စု၏အခြေအရံနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာစေရန်ရည်ရွယ်၍ လူ့ အခွင့်အရေးနှင့်ဒီမိုကရေစီကို အမျိုးမျိုးအကြောင်းပြကာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းရေးတွင် ပြောင်ကျကျဝင်ရောက်စွက်ဖက်နေသည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါတွင် ယင်းအခြေအနေကို ပို၍လက်တွေ့ကျကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များက မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ ကျင့်သုံးနေသော၎င်းတို့အစိုးရအသီးသီး၏ ပေါ်လစီများမှာ မှန်းချက် နှင့်နှမ်းထွက်မကိုက်ရုံသာမက ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်းဖြစ်နေသည်ဟု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ယုံကြည်လက်ခံလာကြပါသည်။မိမိတို့မျှော်မှန်းသည့် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်သော ကြောင့် ပေါ်လစီပြောင်းလဲရေးနှင့်ယင်းပေါ်လစီကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ကျင့်သုံးမှု ကိုလည်း ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်နေသည်မှာ အထင်အရှားပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံများ၊ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် မဟာဗျူဟာစီမံချက် ရေးဆွဲသူများနှင့်အမြော်အမြင်ကြီးမားသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များက မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးအရာများတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့်ခြေလွန်လက်လွန်ဖြစ်သွားခဲ့၍ အခြေအနေမှာထိန်းမနိုင် သိမ်းမရလောက်အောင် ချာချာလည်ခဲ့ရသည့်အဖြစ်ကိုသဘာဝကျကျနားလည် သဘောပေါက် လာခဲ့ကြသည်။(ဤအဖြစ်မျိုးကိုကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်မဲဆန္ဒရရှိရေးကိုသာ အာသာငမ်းငမ်းတက်နေကြသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း အပြင် နိုင်ငံရေးသမားများကကောင်းစွာ ချုပ်ကိုင်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။)အဆိုပါနိုင်ငံရေးသမားများ ၏ အပေါ်ယံရွှေမှန်ကြံထားပြီး လက်တွေ့ဘဝနှင့် ကင်းလွတ်သော အယူအဆများ ၊ထိုပြင် ပို၍အဆိုးမြင်တတ်ပြီး မဲဆန္ဒရရှိရေး ကိုသာဦးတည်သော ၎င်းတို့၏သဘောထားများသည် အဓိကအားဖြင့် ခုတ်ရာတစ်ခြား ၊ ရှုရာ တစ်ခြားဖြစ်လာကြသဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့မည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ကူးပြောင်းရေးကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေလျက်ရှိသည်။

အနောက်နိုင်ငံအစိုးရအချို့၏ ထာဝရအကောင်းမမြင်သော အယူအဆများနှင့် အစီရင်ခံချက်များကြားမှပင် မြန်မာနိုင်ငံသည်မကြာသေးသောကာလတွင် စစ်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခဲ့သော နိုင်ငံဘဝမှ ယနေ့ဆိုလျှင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုအရှိဆုံး နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်သို့မိမိဘာသာကြိုးစားလုပ်ဆောင်မှုဖြင့်ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့သည်မှာ ငြင်းကွယ် ၍မရသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ရှိခံစားနေရသော ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို မြန်မာပြည်သူ့အားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားအလို ငှာစောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအပြင် အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် အကိုက်အညီဆုံးသော ဒီမိုကရေစီစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို တာဝန်သိသိလက်တွေ့ကျကျချမှတ်ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။ သို့ရာတွင်

ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပရှိလေ့လာသူအချို့မှာ တမဟုတ်ချင်း ပြောင်းလဲမှုများကို တောင်းဆိုနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လက်တွေ့တွင် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ သစ်များသည် အလိုအလျောက်အောင်မြင်လာကြသည်မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံအများအပြားမှာ ဆုံးရှုံးမှုများနှင့်သာကြုံတွေ့ကြရသည်။ အမှန်စင်စစ်မှာ အခြေခံမခိုင်သောအုတ်မြစ်များနှင့် အမှန်တကယ်လက်တွေ့မကျသောမျှော်လင့်ချက်များပေါ်တွင် အခြေခံ၍တည်ဆောက်ခဲ့လျှင် ထိုစနစ်များသည် မအောင်မြင်ပျက်သုဉ်းကြပါသည်။ သို့ရာတွင်ခိုင်ခံ့သော စီးပွားရေးအခြေခံ၊ တည်ငြိမ်သောလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း၊ အာမခံချက်ရှိသော အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် တကွ တိုင်းပြည်၏ ယဉ်ကျေးမှု နှင့်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေများပေါ်တွင် အခြေခံ၍တည်ဆောက်သော ဒီမိုကရေစီများသည် တိုးတက် ရှင်သန်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းရေးတွင် ပြောင်ကျကျဝင်ရောက် စွက်ဖက်နေသူများ၏ မျှော်မှန်းချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုးရိမ်ကြီးစွာဖြင့်စောင့်ကြည့် လေ့လာလျက်ရှိပါသည်။ အကယ်၍သာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိုအခြေခံသော ၎င်းတို့လုပ်ရပ်များ အောင်မြင်ခဲ့လျှင် မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအချင်းချင်းဖြစ်စေ၊ တိုင်းတစ်ပါး အကျိုးအတွက်ဖြစ်စေ စစ်တလင်းဘဝပြန်လည်ကျရောက်သွားမည်သာမက ထိုမတည်ငြိမ်မှု၏ အကျိုးဆက်များသည် ဒေသတစ်ခုလုံးကိုပါ ရိုက်ခတ်သွားနိုင်ပါသည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ သေးငယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲဖြစ်သော နိုင်ငံများသည် အင်အားကြီးနိုင်ငံများ၏ ဝိုင်းပတ်ပိတ်ဆို့ထိန်းထားရေးမဟာဗျူဟာတွင် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိပေ။ သို့သော် ငြိမ်းချမ်း၍ တည်ငြိမ်သော ကမ္ဘာကြီးဖြစ်စေရန်အတွက် အင်အားကြီးနိုင်ငံများကြားတွင် စီးပွားရေး၊ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာချိန်ခွင်လျှာလုံးလုံးလျားလျားညီမျှရန် လိုအပ်သည် ဟုယုံကြည်ယူဆပါသည်။ မကြာသေးမီက ကိုဆိုမိုတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အဖြစ်အပျက်များမှာ အကောင်းဆုံးဥပမာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တစ်ခုတည်းသော မဟာအင်အားကြီး ကမ္ဘာတွင် အင်အားကြီးနိုင်ငံများအား မဖြစ်မနေအင်အားချိန်ခွင်လျှာညီမျှအောင်ပြုလုပ် ထိန်းထားနိုင်ခြင်းမရှိပါက နိုင်ငံငယ်လေးများ၏ ကြမ္မာလမ်းကြောင်းမှာ စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်လာနိုင်ပြီး ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုပင် ခြိမ်းခြောက် လာနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည့်အဝငြိမ်းချမ်းမှုရှိပြီး တည်ငြိမ်စွာဖြင့်တည်ရှိနေထိုင်လိုသော သေးငယ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များအားလုံးက ခြွင်းချက်မရှိ လေးစားလိုက်နာသည့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအကြားတွင်နေထိုင်လိုသည်။ ဤသို့ပင် သေးငယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို အင်အားကြီးနိုင်ငံများက ၎င်းတို့အကျိုးစီးပွားအတွက် လိုသလိုအလျှော့အတင်းလုပ်၍ ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်နိုင်သည့် ကိရိယာတစ်ခုအဖြစ်၊ မောင်းတံတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုကာ နိုင်ငံငယ်လေးများကိုဖိအားပေးခြင်းနှင့်အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းခြင်းကိုထိုနိုင်ငံငယ်များမှမနှစ်မြို့ပေ။ ဤသို့ တစ်ဖက်သတ်ကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတကာဥပဒေပျက်သုဉ်းသွားမည့် လမ်းကြောင်းကိုဦးတည်နေသည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။

၂၃။ ဒေသအတွင်းစီးပွားရေးအင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ကြန့်ကြာစေမှု တစ်ရပ်

ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုနှင့်အုံ့ကြွမှုများနှင့်ရင်ဆိုင်နေရပြီး တည်ငြိမ်မှုမရှိဖြစ်နေသော မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသကို အကျိုးမပြုနိုင်သည်မှာ သေချာပါသည်။ အကယ်၍ မြန်မာ့စီးပွားရေးကျဆင်း ပြိုကွဲခဲ့လျှင်သို့မဟုတ် တိုင်းပြည်မတည်မငြိမ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒေသတစ်ခုလုံးသည် ထိုဖြစ်ပေါ်မှု၏ ဆိုးကျိုးများကို ခံစားကြရပါမည်။ ဤဒေသတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတည်ငြိမ်မှုမရှိပါက လာမည့်ရာစုနှစ်သစ်(၂၁ရာစုနှစ်)တွင်စီးပွားရေးအင်အားစုကြီး တစ်ခုဖြစ်ရန် ရည်မှန်းထားခဲ့သောအာဆီယံအဖွဲ့အတွက် အန္တရာယ်ပေးနိုင်ပြီးကြန့်ကြာ နှောင့်နှေးစေနိုင်ပါသည်။ အာဆီယံခေါင်းဆောင်များ၏ အမြော်အမြင်နှင့် ဥာဏ်ပညာပြည့်စုံပြီး ဒေသ၏ နိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် စီးပွားရေးအကျိုးစီးပွားများကို မမှိတ်မသုန် ကြိုးပမ်းကာကွယ်နေမှုကိုများစွာချီးကျူးရပေမည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအရေအတွက်ကိုတိုးချဲ့၍ အရှေ့တောင်အာရှရှိ ၁၀ နိုင်ငံစလုံးကို ထွေးပိုက်နိုင်ခြင်းသည် အပြုသဘောဆောင်၍ ရေရှည်အကျိုးကိုမျှော်မှန်းသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာကြီးငယ်တို့ကို နက်နက်နဲနဲနားလည် ရုံမျှမက ဒေသတွင်းကိစ္စများကိုစုပေါင်း၍ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းမည်ဟု အခိုင်အမာသံန္နိဋ္ဌာန်ချထားမှုကြောင့်ယခင်ကတစ်ခါမှမကြုံဖူးသေးသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချင်းချင်း စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းထားရှိမှု၊ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် မှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ ပြီဖြစ်ပေသည်။

၂၄။ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်ပြောင်းလဲနေသော မြန်မာနိုင်ငံ

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်းများ ပေါကြွယ်ဝ၍ပညာတတ် လူအင်အားလည်း အထိုက်အလျောက်ကြီးမားစွာရှိသည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ သည် နယ်စပ်များတစ်လျှောက်တည်ရှိခဲ့သောကြားခံ (Buffer) များကို အောင်မြင်စွာဖယ်ရှားနိုင်ပြီး မိမိနိုင်ငံကို စစ်ရေးကြားခံနိုင်ငံ (Military Buffer State) ဘဝမှ(တောင်အာရှ၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတို့ကိုဆက်သွယ်ပေးသော)ချစ်ကြည်ရေး ပေါင်းကူး တံတားတစ်ခုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံအဖွဲ့ကိုဝင်ရောက် ခဲ့သည့်အပြင် BIMSTEC (Bangladesh, India, Myanmar, Sri Lanka, Thailand Economic Cooperation) တွင်လည်း အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်မိမိ၏ ကတိကဝတ်များ နှင့်တာဝန် ဝတ္တရားများကို လက်တွေ့ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေး ဟူသော မျှော်မှန်းချက်ကိုစတင်အကောင် အထည်ဖော်လျက်ရှိပြီး ရာစုနှစ်သစ်တွင် ငြိမ်းချမ်း၍ကြွယ်ဝသောစီးပွားရေးအင်အားစုတစ်ရပ်ဖြစ်ရမည်ဟူသော ဒေသ၏ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်လိုအပ်သည့်အခြေအနေများကို ဖြည့်ဆည်းဖန်တီး ပေးလျက်ရှိပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲတိုးတက်နေပါသည်။ သို့သော် ထိုပြောင်းလဲမှုကို

ရုတ်ချည်းပြင်းထန်သောပေါက်ကွဲမှုအခြေခံသော ပြောင်းလဲမှုမျိုးတစ်ရပ် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်လိုသူအချို့ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်ပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့်ရရှိထားသောငြိမ်းချမ်းရေး နှင့်တည်ငြိမ်မှုကိုအခြားအာဆီယံနိုင်ငံများနည်းတူကျားကုတ်ကျားခဲ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းလျက် ရှိပါသည်။ “ ငြိမ်းချမ်းရေးသည်အရာရာအားလုံးကိုဖြစ်မလာနိုင်သလို၊ ငြိမ်းချမ်းရေးမရှိဘဲ အရာရာသည် အချည်းနှီးဖြစ်ပေသည်။ ” Peace may not be everything - - but without peace, everything is nothing."

၂၅။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (SLORC) ကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ (SPDC) အဖြစ်သို့ အဘယ်ကြောင့်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်း ရသနည်း

တပ်မတော်အစိုးရအနေဖြင့် မိမိ၏အစိုးရအဖွဲ့အစည်းကို ဤသို့ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်း လိုက်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိအသွင်ကူးပြောင်းရေးအစိုးရအိမ်စောင့်အစိုးရ အဖြစ်သာ သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကလိုလားတောင့်တနေသော ဒီမိုကရေစီစနစ် ကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်ကူးပြောင်းပုံဖော်နေသည်ကိုဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အနောက်နိုင်ငံ အစိုးရများကစွပ်စွဲသလိုတပ်မတော်အစိုးရသည်အာဏာကိုဆက်လက် ချုပ်ကိုင် ထား လိုပါက မိမိအစိုးရ၏အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကိုဖြစ်စေပြောင်းလဲရန် မလိုအပ် ပေ။ ယခုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ခြင်းသည်အနှစ်သာရရှိသောပြောင်းလဲခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

တပ်မတော်အစိုးရသည် မိမိတို့၏အဓိကပန်းတိုင်ဖြစ်သော ခိုင်မာသိပ်သည်း ကျစ်လစ် သည့် ပြည်ထောင်စုအတွင်း၌ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ ငြိမ်းချမ်းသောနိုင်ငံတော်တစ်ရပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးမည့် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ ထူထောင်ရေးသို့ ဦးတည်လှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်။ ဤအန္တိမပန်းတိုင်သို့ရောက်ရှိရန် မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် တက်လှမ်းကူးပြောင်းရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့အစိုးရ လက်ထက်တွင်ပထမအဆင့်ကို စတင်ခဲ့သည်။ ထိုပထမအဆင့် တွင် အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ တည်ငြိမ်ရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်သည့် စီးပွားရေးစနစ်ကိုကျင့်သုံးသော တစ်ပါတီဆိုရှယ်လစ်စနစ်မှ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကိုကျင့်သုံးသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းရေးကို ရည်မှန်းကာ နိုင်ငံအတွင်း ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုနှင့် ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့ ပါသည်။ ယခုဒုတိယ အဆင့်တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအစိုးရ သည် နိုင်ငံအတွင်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို အားဖြည့်ရင်းဖြင့် ရရှိထားသော ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် တည်ငြိမ်မှုကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း၍ ပိုမိုခိုင်မာလာအောင် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဝါရင့်သောအာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနည်းတူ ကျရောက်လာသော တာဝန်များကို အပြည့်အဝထမ်းဆောင်ကာ ၎င်းတို့နည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးကို အထူးပင် စိတ်ဝင်စား သည်။ ဤအချက်ကို လက်ကိုင်ထား၍ မိမိနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကဏ္ဍ မြှင့်တင်တိုးတက်ရေးကို အထူးဦးစားပေးလျက် ရှိပါသည်။ မဝေးလှသောအနာဂတ်တွင် စည်းကမ်းစနစ်ကျန၍

လိုက်ဖက်ညီပြီးလက်တွေ့ကျသောဒီမိုကရေစီ စနစ်တစ်ရပ်ဖြစ်လာစေရန် ဦးစွာပထမအင်အား
တောင့်တင်းသော စီးပွားရေး အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့်ဘဝလုံခြုံရေးကို ဖန်တီး
တည်ဆောက်ကာ လူလတ်တန်းစားတစ်ရပ်ပေါ်ထွက်လာရေးကိုဆောင်ရွက်မည်ဟု
မြန်မာနိုင်ငံကခံယူ ထားပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်တွင် စီးပွားရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို
ဦးစားပေးခြင်းသည် အဓိကဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအစိုးရအဖွဲ့၏
အမည်တွင်ပါရှိနေသော စကားလုံးများဖြစ်သည့်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစသည်တို့ကို
ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သွားကာ၊တစ်ချိန်တည်းမှာပင်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ကို
ပြီးစီးအောင်ရေးဆွဲ၍နောက်တစ်ဆင့်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများကိုလည်း
ကျင်းပနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။

ကံအကြောင်းမလှသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမအဆင့်၌ပင် ကနဦးက
မျှော်လင့်ထားသည်ထက် ပို၍ကြန့်ကြာခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာလည်း ပြည်တွင်း၊
ပြည်ပမှ မလိုအပ်သော ဖိအားပေးမှုများနှင့် ပြဿနာများကိုဖန်တီးနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။
အနောက်နိုင်ငံများမှမြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ချမှတ်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများနှင့်
တစ်ခြားတားဆီးမှုများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လျှောက်လှမ်းနေသောဒီမိုကရေစီသို့ဦးတည်နေသည့်
လမ်းကြောင်းပေါ်သို့အနှောင့်အယှက်၊ အတားအဆီးများချမှတ်ရာရောက်နေပါသည်။ ဤ
အနောက်နိုင်ငံများကပင်မြန်မာနိုင်ငံကိုဒီမိုကရေစီနိုင်ငံမဖြစ်ရကောင်းလားဟူ၍ ပြစ်တင်
ဝေဖန်လျက်ရှိပြန်သည်။ ယခုလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသော ပြောင်းလဲမှု၏အနှစ်သာရသည်
လိုက်ဖက်ညီပြီးလက်တွေ့ကျသော ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရန်အတွက် စနစ်တကျ
ကြိုတင် ပြင်ဆင်နေခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

*****

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု (၁၃၅)မျိုး

(က) ကချင် (၁၂) မျိုး

- (၁) ကချင်
- (၂) တရုန်း
- (၃) ဒလောင်
- (၄) ဂျိမ်းဖေါ
- (၅) ဂေါ်ရီ
- (၆) ခရူ
- (၇) ဒူးလန်
- (၈) မရှု(လော်ဝေါ)
- (၉) လဝမ်
- (၁၀) လရှို
- (၁၁) အဇီး
- (၁၂) လီးဆူး

(ခ) ကယား (၉)မျိုး

- (၁၃) ကယား
- (၁၄) ဇယ်မ်း
- (၁၅) ကယန်း(ပတောင်)
- (၁၆) ကဲ့ခို
- (၁၇) ဂေဘား
- (၁၈) ပရဲ(ကယော်)
- (၁၉) မနုမနော
- (၂၀) ယင်းတလဲ
- (၂၁) ယင်းပေါ်

(ဂ) ကရင် (၁၁)မျိုး

- (၂၂) ကရင်
- (၂၃) ကရင်ဖြူ
- (၂၄) ပလေကီး
- (၂၅) မွန်ကရင်(စာဖြူ)

- (၂၆) စကော(ကရင်)
- (၂၇) တလေပွါး
- (၂၈) ပကူး
- (၂၉) ဘွဲ
- (၃၀) မောနေပွါး
- (၃၁) မိုးပွါး
- (၃၂) ပိုး(ကရင်)

- (ဃ) ချင်း(၅၁)မျိုး
- (၃၃) ချင်း
- (၃၄) မယ်တိုင်(ကသဲ)
- (၃၅) ဆလိုင်း
- (၃၆) ကလင်ကော(လူရှေ)
- (၃၇) ခမီ
- (၃၈) အောင်ခမီ
- (၃၉) ခေါနိုး
- (၄၀) ခေါင်စို
- (၄၁) စောင်ဆိုင်ချင်း
- (၄၂) စွာဆင်း(မ်)
- (၄၃) ခွန်လီ(ဆင်မ်)
- (၄၄) ဂန်တဲ့
- (၄၅) ဝွေးတဲ
- (၄၆) ငွန်း
- (၄၇) ဆီစာန်
- (၄၈) ဆင်တန်
- (၄၉) ဆိုင်းတန်
- (၅၀) ဇာတောင်
- (၅၁) ခိုတုံး
- (၅၂) ခိုဖေ
- (၅၃) ခို
- (၅၄) ဇန်ညှပ်

- (၅၅) တပေါင်
- (၅၆) တီးတိန် (တဲဒင်မ်)
- (၅၇) တေဇန်
- (၅၈) တိုင်းချွန်း
- (၅၉) တာ့ဒိုး
- (၆၀) တောရံ
- (၆၁) ဒင်မ်
- (၆၂) ဒိုင် (ယင်ခူး)
- (၆၃) နာဂ
- (၆၄) တန်ခူး
- (၆၅) မာရင်
- (၆၆) ပနန်း
- (၆၇) မကန်း
- (၆၈) မတူ
- (၆၉) နီယမ် (မရာ)
- (၇၀) မိအဲ
- (၇၁) မွင်
- (၇၂) လူရှိုင်း (လူရှေ)
- (၇၃) လေးမြို့
- (၇၄) လင်တဲ
- (၇၅) လောက်ကု
- (၇၆) လိုင်
- (၇၇) လိုင်ဇို
- (၇၈) ပါကင်းမ်(မရို)
- (၇၉) ဟွာလ်ငို
- (၈၀) အနူး
- (၈၁) အနန်
- (၈၂) အုပု
- (၈၃) လျင်းကု
- (၈၄) အရှိုချင်း (မြေပြန်.)
- (၈၅) ရောင်ကု

- (င) ဗမာ (၉)မျိုး
(၈၆) ဗမာ
(၈၇) ထားဝယ်
(၈၈) မြိတ်
(၈၉) ဆော(ယော)
(၉၀) ရဘိန်း
(၉၁) ကူး (ခုံကူး)
(၉၂) ဂဏန်း
(၉၃) ဆလုံ
(၉၄) ဖုန်း (ဖွန်)

- (စ) မွန် (၁) မျိုး
(၉၅) မွန်

- (ဆ) ရခိုင် (၇)မျိုး
(၉၆) ရခိုင်
(၉၇) ကမန်
(၉၈) ခမ္ဘိုး
(၉၉) ဒိုင်းနက်
(၁၀၀) မရမာကြီး
(၁၀၁) မြို့
(၁၀၂) သက်

- (ဇ) ရှမ်း(၃၄)မျိုး
(၁၀၃) ရှမ်း
(၁၀၄) ယွန်း(လာအို)
(၁၀၅) ကွီ
(၁၀၆) ဖျင်
(၁၀၇) သအို
(၁၀၈) ဓနော

- (၁၀၉) ပလေး
- (၁၁၀) အင်
- (၁၁၁) စုံ (ဆံ)
- (၁၁၂) စမူ
- (၁၁၃) ကော (အခါ-အီကော)
- (၁၁၄) ကိုးကန်.
- (၁၁၅) ခန္တီးရှမ်း
- (၁၁၆) ဂုံ (ခွန်)
- (၁၁၇) တောင်ရိုး
- (၁၁၈) ဓနု
- (၁၁၉) ပလောင်
- (၁၂၀) မြောင်ဇီး
- (၁၂၁) ယင်းကြား
- (၁၂၂) ယင်းနက်
- (၁၂၃) ရှမ်းကလေး
- (၁၂၄) ရှမ်းကြီး
- (၁၂၅) လားဟူ
- (၁၂၆) အင်းသား
- (၁၂၇) အိုက်ဆွယ်
- (၁၂၈) ပအိုဝ်(တောင်သူ)
- (၁၂၉) တိုင်းလွယ်
- (၁၃၀) တိုင်းလျမ်
- (၁၃၁) တိုင်းလုံ
- (၁၃၂) တိုင်းလေ့
- (၁၃၃) မိုင်းသာ
- (၁၃၄) မောရှမ်း
- (၁၃၅) ဝ

*****